

pÚvodník / **Pavel Matuška** * Výročí / Před 30 lety skončil **KUK - 2. díl** * Z knihovny / *O 2 svazcích na 2 stránkách* * Z domova / *Plotěná* v Týnu nad Vltavou, *Prchal* a *Kotyza* v Ratajích n/S; *Machata 60* (výstava a kniha)

e-GAG

Neprakta všude; *Reisenauer* laureátem NC 2020; *Vhrstl* v Praze na pódiu * *Časopisy / Sorry; Bumerang, Nebelspalter* * *Encyklopedie / Týdeník KUK* ve *Wikipedii* * *Ohlédnutí / Za příspěvkem na VH ČUK 2005* * *Retro / J. Hruboň: „Renčín a... jeho nadčasovost“* * *MišMaš / MašMiš* * *Do archivu / Emil Šourek* v *Mediažurnálu* č. 2/2021 * *Extra / Klausové V. Teichmanna* * *Esej / VI. Kazanevsky* o svobodě projevu * *Záhada / anebo Náhoda?* * *Teorie / David Superata: Kreslený humor* * *Z tisku / O humoru* * *Přebráno / O recesi* * *Z pošty / Ohlasy* * *Parodie / Legrace z legrace I.* * *Bliženci / Ultra-staří i Supernová* * *Z archivu / Karikaturisti s. r. o.* *

Chlubna / I. H. o omylu v Respektu * *Kvíz / Kdo je to?* * *Ze světa / Soutěžní propozice aj.* * *Výsledky / Turecko, Černá Hora, Slovensko, Rusko, Česko, Řecko, Polsko, Německo, Portugalsko, Rumunsko, Kosovo, Irán, Francie, Itálie aj.*

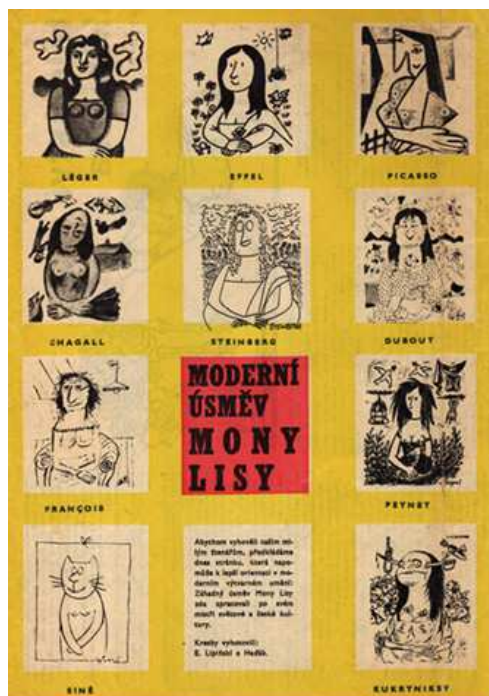
Čtvrtletník autorů + přátel české karikatury

e-číslo 2021 / 3 - PODZIM**19. ročník**

KRESBY: ADDAMS, AYRES, BAPE, BARTÁK, BOJNIČAN, BREINBAUER, BRODA, CEBULA, CLARK, ČAPEK J., DESCHEEAIKER, DOUŠA, DUBOVSKÝ, EKSIUGLU, FEFÍK, FUCHS, GIO, HAĐÁK, HAITZINGER, HANOUSEK, HOJNÝ, HRDÝ, HRUBÝ, IGNAT, JABLONOVSKÝ, JAVORIK, JAZ, JING, JIRÁNEK, KAZANEVSKÝ, KEMEL, KERLES, KOŠTÝŘ, KOTYZA, KRATOCHVÍL, KUBICA, KULOVANÝ, KUSTOVSKIJ, LIPINSKI, MACHATA, MATUŠKA, MIHATOV, MIRAEE, MOLÍN, MOMOT, MRÁZ, MYČKA, MYSYROWICZ, NARDI, NAZAROV, NEPRAKTA, OLDÁK, PÁLKA, PINI, POLÁK, PRALOVSKÝ, POLAKOVIČ, QUIANG, REISENAUER, RENCÍN, RIABOKON, SANMARTIN, SEIFERTOVÁ-VRÁNA, SETÍK, SHOOTY, SICHENKO, SIPRESS, SKÁLA JR., SKORWIDER, SLÍVA, ŠTESKA, SUCHÝ, SULTANOVÍČ, SZECÓWKA, ŠALAMOUN, ŠOUREK, TAGHIABAD, TANGOU, TAUSSIG, TEICHMANN, THULKE, TOMASCHOFF, URBAN, VICO F., VICO M., VYČÍTAL, VLAHOVIČ, ZLATKOVSKIJ...

pÚvodník / **Pavel Matuška:** "Na co asi tak čekají?"

Parodie asi není to nejlepší slovo, ale zatím nás lepší název pro tuto rubriku nenapadá...

Začala to kdysi **Mona Lisa**. A začalo to ve Francii. Ta byla tehdy v 60. letech centrem nové světové vlny kresleného humoru - velice často toho beze slov - a rozšířilo se to brzy i ve východní části Evropy. Prim hráli Poláci a asi i Jugoslávci, prostě země, kde se socialismu zase až tak nevedlo a vtipy beze slov se zdály být soudruhům celkem málo nebezpečné. I když to přicházelo z nebezpečného Západu.

Prostě a jasně se zjevila skupina autorů, výtvarníků různého a hlavně osobitého stylu humoru i kresby.

Jejich vtipy byly brzy tak často publikovány, že sami karikaturisté se stali osobně známými. *Gagmen* byl v té době velmi chápavý a protože holt byl takového založení, začal kresby nejen sbírat (vystřihovat a nalepovat), ale hlavně třídít právě podle autorů. Tak jako u nás byli častým předmětem sbírání vtipy od Neprakty, pak i od Renčina a Jiráňka, a hlavně od Kantorka či Vyčítala, i mezi výtvarníky se znalost jejich tvorby rozšířila a přišla chvíle, kdy v Polsku publikoval **Eryk Lipinski** „tablo“ s *Monou Lisou*, jak by ji nejspíš právě ti nejznámější karikaturisté „pojali“ (samozřejmě po svém). Normálnímu čtenáři to mohlo přijít docela zajímavé, ale my, co jsme se žánru horlivě věnovali, jsme z toho byli úplně pať. A nebyli jsme sami. Byl to **Mirek Lid'ák**, který pro *Mladý svět*, kde ty *Mony Lisy* jakoby od Effela, Peyneta, Kukryniksyho a dalších vyšly, přikreslil ještě plnou dávku *Giocond* jakoby z ateliérů našich autorů... To bylo něco!

Ale tento způsob tvorby nebyl úplně jedinečný. Už dávno před tím, za druhé světové války, se objevila obdobně pojatá série kreseb. Šlo o vůdce států poválečné Evropy. Nacisti pustili do světa 18 portrétů a z toho 17 **J. V. Stalinů** - zachycených tak, jak by asi měla hlava státu vypadat. Kdo byl autorem? Nevíme.

Podobně se na počátku 70. let vrhl na vtipy v různých známých periodikách **Bob Clark**. Jeden vtip na stejné téma, ale rukopisem karikaturistů z těchto titulů - od britského *Punche*, přes *New Yorker* až po *MAD*. Zde byli na lavičku obsazenou jedním pánem a jednou dámou povolání výhradně anglosaští tvůrci; od Chase Addamse přes *Virgila Partcha* až právě k *Bobu Clarkovi* - kreslicímu pro známý magazín *MAD*.

Ani toto však není všechno. Dalším zajímavým kouskem bylo dílo **Ivana Popoviče**. Pro bratislavský *Roháč* připravil dvoustránkový „PARODIKobraz“ s devíti *jakoby* Bartáky, *jakoby* Renčiny, či *jakoby* Borny...

Zatímco díla Lipinského, Clarka i ty *Staliny* tu vidíte (zatím v miniaturní verzi), *Popovičovy* barevné (!) parodie se sem už nevešly.

Takže - pozor! Toto je jen návnada. Hned na příští stránce si však přiblížíme *Clarkovo* osmidílné dílo v přijatelné velikosti. A na další straně najdete i ty všudepřítomné poválečné *Staliny*.

Otočte, prosím, list. Právě začínáme!

BORN

NESVADBA

JIRÁNEK

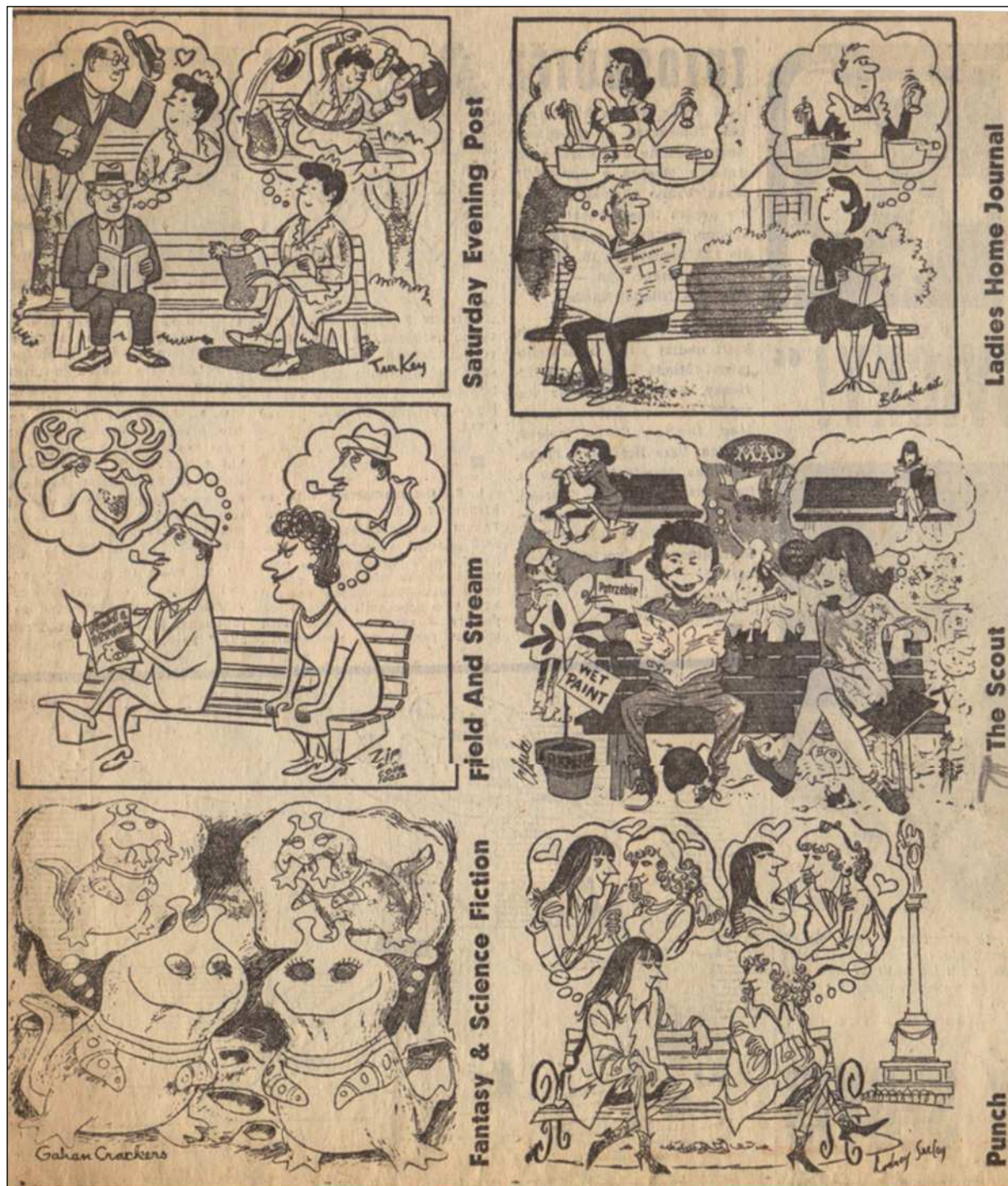

HLAVÍN

Vlevo je jednak vstupní text + dva obrázky, které ho v Mladé frontě tehdy obklopovaly. Na další straně je šest kreseb vždy označených názvem časopisu, kam by tyto varianty dle mínění **Clarka** patřily. Jelikož nejsme znalci těchto periodik, neznáme jména všech parodovaných karikaturistů. Přesto dle „padělané“ kresby i signace jde zcela jistě kupř. o Chase Addamse, Ronalda Searlea, Virgila Partcha (VIP) a Gahana Wilsona...

Vpravo proto přidáváme polovinu z osmičky **Hadákových** verzí Mona Lisy - jak by ji pojali naši (jako od **Vladimíra Hlavína**, **Vladimíra Jiráňka**, **Miloše Nesvadby**, **Adolfa Borna**),

jejichž kreslířský styl je v této zemi přece jen známější. Pokud se mladším divákům nad těmito obrázky něco nezdá, je nutno zdůraznit, že jde o rok **1970** a **Vladimír Jiránek** tehdy opravdu takto kreslil, velmi ovlivněn *Boscem* co do kreslířského stylu, ale hodně i tématem - oba spojovala nechuť k vojně. A Jiránekovi pomáhalo, že se ty vtipy mohly pro ty „tam nahoře“ vydávat za správně antiválečnické... *Had'ák* ovšem tuto Vladimírovu skrytou stranu prokoukl neb autora dobře znal. A proto portrétu *Lisy Giocondové* k přilbě a k samopalu přiřkl ještě knihu od *Prousta*.

Zde, pod už uvedenou šesticí vtipů od **Clarka**, jsme chtěli prezentovat i druhou část *Had'ákových* parodických portrétů. Tedy *Monu Lisu* jak by ji pojali **Otakar Štembera**, **Jaroslav Malák**, **Neprakta** a **Bohuslav Štěpán**. Ale místo pro ně tu už nezbylo, takže **příště!** A k těm čtyřem tuzemcům přineseme i **původní desítku „Moderní úsměv Mony Lisu“** od Poláka *Eryka Lipinského*. **ve větší podobě!** Zatím připomínáme, že mezi parodovanými autory jsou i tři vážení vážní umělci: *Chagall*, *Picasso* a *Léger*. **Ale nepředbíhejme!**

„Poválečná Evropa viděná holandským karikaturistou“ - tak zněl nadtitulek článku s názvem **NEBEZPEČNÁ ILUZE**.

CO NEVÍME? Kdo z nizozemských karikaturistů to nakreslil a kde to původně vyšlo. A kdo to v Protektorátu napsal (či přeložil) pod značkou *-ka*.

Str. 7. — 9. února 1944. — Čís. 6. **SVĚT**

CO VÍME? Zažloutlý výstřížek prozrazuje titul periodika „SVĚT“ (die Welt) a našťastí i datum. Obrázky, které nás samozřejmě zajímají nejvíce, vyšly zkraje února 1944. Tedy v době, která osvětluje základní nápad díla. Němci se svými spojenci už byli na ústupu a na straně protivníků se kromě anglo-amerických spojenců řítily z východu „nach Berlin“ i Rudá armáda generalissima Stalina.

Text, z něhož tu prezentujeme jen začátek a konec, je srozumitelný i dnes a autor kupodivu o politice ví dost, ač pevně bojuje za našeho nepřítele. Podstatná pro nás je prognóza, i když vyšla autorovi textu i kreslíři jen částečně. Opravdu bolela právě tu naši část Evropy. Ta nadsázka, že v zemích osvobozených od nacistů bude místo demokraticky zvoleného politika vládnout všude jen Stalin, se zde ukázala jako dokonalá prognóza...

Jeden holandský malíř objevil Kolumbovo vejce. Promluvil vtipně k určitým lidem, kteří si kombinují příští uspořádání Evropy podle vlastního přání. Tak jako podle karikatury bude všude vládnout Stalin a pouze v Holandsku královna Vilemína, tak také podle našich politických věrozvěstů bude všude jinde továryš Osip a jenom u nás Edvard Beneš. A jako v Holandsku a u nás, tak také žijí nepřátelský rozhlas tento názor u všech evropských národů podle posledních paktů s emigranty s výjimkou Poláků, jejichž věc se ukázala již pro Angličany neudržitelnou, ačkoliv právě pro ni vypověděli válku. Sebeurčení národů podle nového vzoru je tedy v plném proudu. Londýnští ptáčníci zpívají a předhvizdují svým stehlíkům, čížkům a jinému zpěvně-politickému plectvu nejluznější melodie. Chovají v londýnských klecích nejlepší volavce všech druhů, jaké se vyskytují na evropské pevnině. Dávají jim ptačího zobu, na jaký byli zvyklí v dobách míru, zajisté plné misky, v přesvědčení, že ani kuře darmo nehrabe, ale také pod heslem: Ptáku, zpívej nebo chcipni!

A pak je tady ještě několik otázek: Myslí snad vytrvalí ilusionisté, že kdyby se podařilo bolševikům porazit Říši, že by nastal u nás stav jako byl před Mnichovem? Domnívali se snad, že by Stalin bral nějaký ohled na nějaké pakty v dobách, kdy smlouvy jsou podle názorů spojenců proto, aby se nedodržovaly? Spočítal už si někdo sliby spojených a jak dopadly ve skutečnosti? Kolik termínů už zde bylo a jak všechny tyto termíny se rozplynuly zase v jiných osvobozovacích termínech?

Ano, holandská karikatura ukazuje myšlení některých lidí velice dobře. Každý z drobných národů — podobně jako Holanďané — někoho má a ten už se postará o to, aby to doma zase bylo po starém. Zda má k tomu dost moci, na to se tito blázinkové neptají. Zda je to v soulase s plány spojených, to je také nezajímá. A přece toto jsou věci mnohem důležitější než zbožná přání pošelilých hlavicek. Stěží, že vojáci Říše rozumějí své věci a fanaticky chrání náš zemědělný před osudem, kterým nás Angloameričané a bolševiky chtějí obšťastnit. *-ka*.

Jen v šesti státech ze šestnácti se nakonec portrétista netrefil a například *monsieur Staline* se prezidentem republiky francouzské nestal. Železná opona ale uzamkla celý zbytek. Autor si pohrál s národními jmény a tak tu vidíme portréty *Stalinesca*, *Stalinoviče*, *Stalinsena* i *von Stalina*. Pro kníratého prezidenta poválečného Česko-Slovenska nabídl jméno **Stalínek**. Jestli to byl *Pepíček*, to už se nikdy nedozvíme. Ten náš (po chvílce s *Edvardem Benešem*) se křestním jménem nazýval *Klement*, ale i další českoslovenští prezidenti, až po toho *Gustáva*, byli pouze loutkami všemocných vládců z Kremlu. Dnes po takovém postavení už léta pošilhává náš prezident **Puťín** a nikdo netuší proč...

(Pokračování v čísle 4 a dál)

Jak to skončilo?

V minulém čísle jsme zrekapitulovali, jak to nadějně začalo, jakým neštěstím pro KUK byla tehdy až likvidační distribuce monopolní PNS plus vyhánění kamelotů z podchodů - i jak to neblaze skončilo. KUKů vyšlo krom čísla 0 celkem **pětapadesát** a rozloučení s diváky bylo v **č. 25 z 26. 6.1991** (najdete na **příští stránce**). Rovněž v bratrském měsíčníku ŠKRT se psalo o **výstavě „KUK - nashledanou“**. **Viz zde:**

KUK na rozloučenou? – na shledanou!

Na rozloučenou je valčík — na shledanou je tu KUK. Originální týdeník kresleného humoru, nabízející víc radosti divákům než čtenářům, sice již od počátku července nevychází (připomínáme si zde proto úroveň jeho humoru vtipy vybranými z I. a zároveň prozatím i posledního ročníku), nicméně bude i nadále na své nejuvěrnější dělat kuk: po celé léto v proslulé Malostranské besedě

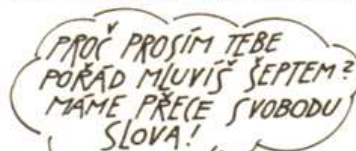
Miroslav Barták

na neméně proslulé Královské cestě v Praze.

Od 4. července mezi dvanáctou a dvacátou hodinou denní můžete si během návštěvy naší zlaté matičky stovčezat prohlédnout výběr z nejlepších prací autorů týdeníku KUK. V prvním patře známé budovy a víceméně zadarmo si tak můžete nabrat přímo ze zdroje humoru. Navíc si zde nejzavilejší příznivci humorných tiskovin mohou doplnit svou sbírkou KUKů o chybějící poslední i předposlední čísla tohoto ročníku, která tu budou — věrme — k máni.

Výstava „KUK — NASHLEDANOU!“ bude mít i své doprovodné akce, ale především bude bilancí jedné výrazné kapitoly naší karikatury, bude přehledkou toho, co se po osvobození od cenzury i autocenzury v našem kresleném humoru urodilo. V KUKu za oněch šťastné—nešťastných „třináct“ měsíců existence vyšlo kolem dvou tisíc kreslených vtipů a karikatur (toto číslo bude pochopitelně kvůli historikům velmi brzy upřesněno) na dvě stě dvacetí stranách novinového formátu. Rovněž počet autorů, karikaturistů, kteří na stránkách KUKu v tomto období publikovali, je již středem zájmu kunsthistoriků. Již nyní však můžeme s klidem a uznáním konstatovat, že zde nechyběla žádná z klíčových osobností našeho současného kresleného humoru...

Berte tuto dvoustranu jednak jako pozvání na výstavu, pořádanou Škrtem, Českou unií karikaturistů a Malostranskou besedou, jednak jako příslib, že se s tvorbou autorů KUK neloučíme, protože jim i nadále otevíráme dokofán stránky měsíčníku ŠKRT

Josef Brožek

A PAMATUJ SI, ŽE KOLIK ŘEČÍ NADELAŠ, TOLIKRÁT JSI ČLOVĚKEM!

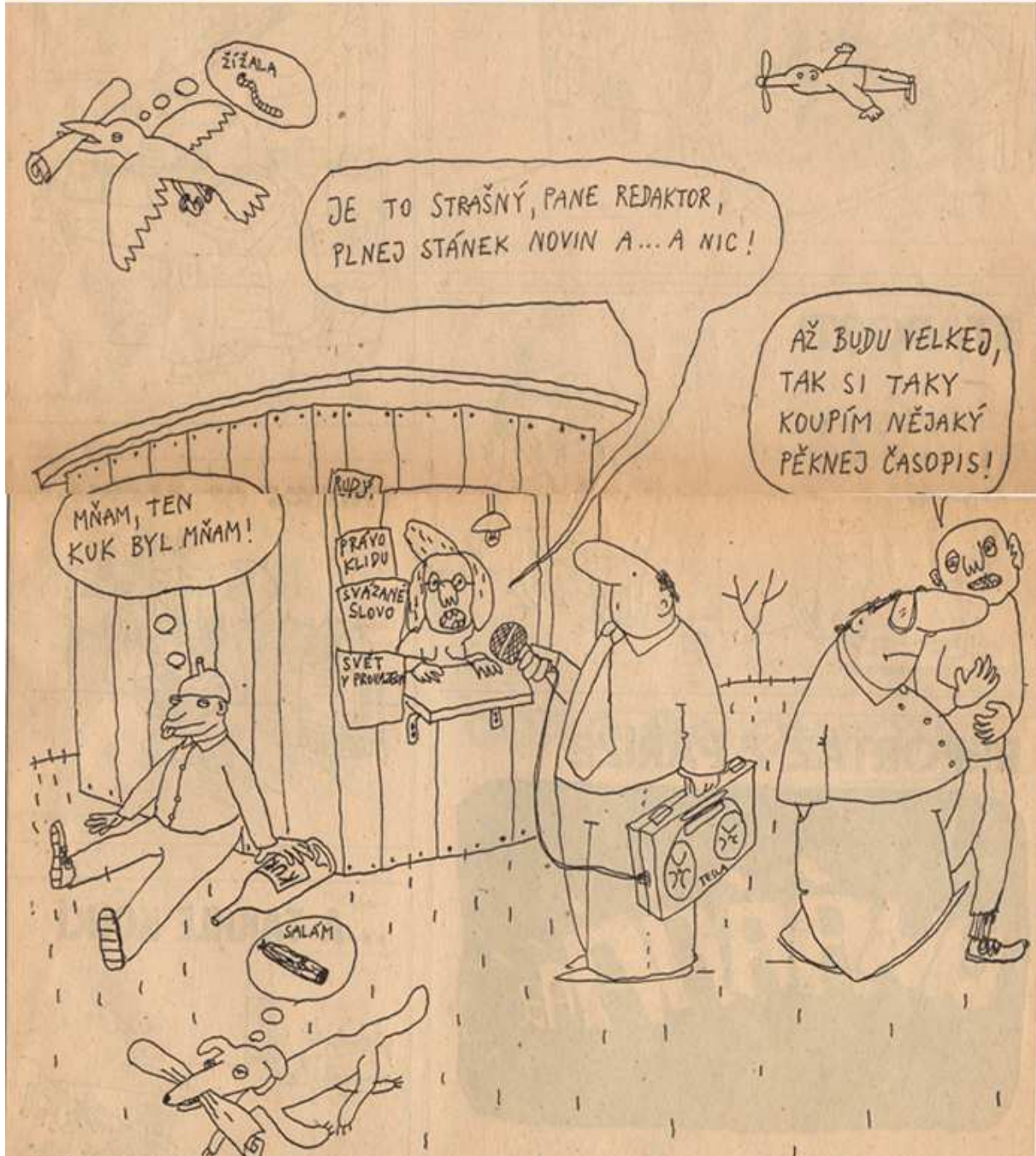
PŘESTAŇTE LASKAVĚ S TOU HYPNOUTÍ!
Lubomír Lichý

Jan Vycítal

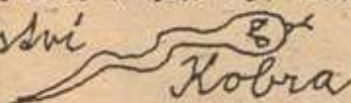
TAK, TOHLE JE KONEC. UPLEJ A NEODVOLATEL-
NEJ. DĚKUJÍM ZA TEN HEZKEJ ROK VÁH, ŽE
JSTE NÁS (TŘEBA) MĚLI RÁDI, DĚKUJÍM KOBRO-
VI ŽE NA NÁS TUL ROKU PRODĚLÁVAL, DĚKU-
JU PERSONÁLU STÍCHOVSKÉHO SKLÍPKU, ŽE UY-
MĚNIL ŽÁROVKY, ABYCHOM TAM MOHLI PRA-
COVAT. DĚKUJÍM TĚM, KTERÍ PRO VÁS I PRO
NÁS KRESLILY SKORO ZADARMO. DĚKUJÍM
SPĚTE SLADCE. M.D. ... P.S. SOUTĚŽ BAREV-
NÝ TANK! 1. CENA: P. HANUS, PŘEROV, 2. CE-
NA: P. BANK, NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ 3. CENA: P.
PRAHA, PRAHA.....

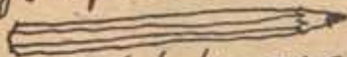
Tady je (poněkud učená a zmenšená) „obálka“ čtyřstránkového humoristického týdeníku KUK, v té době už v „majetku“ nakladatelství Kobra a (ne)rozšiřovaného Poštovní novinovou službou. Poslední měsíce už to byla vlastně křeč, PNS pravidelně snižovala náklad týdeníku všude po republice, vůbec se neřídila poptávkou - prostě jí takový týdeník za necelé dvě kačky připadal nezajímavý. Noviny plné vtipů a s minimem textu (jen na zadní stránce - nebyly to anekdoty anebo humoristické povídky, ale recenze knížek kreslených vtipů anebo výstav karikaturistů) a s vtipy honorovanými už jen drobnými částkami, opustil již na počátku roku 1990 Ivan Hanousek - nastoupil do Česko-

KUK**Pařížská 9,
116 30 Praha 1**

Kuk byl týdeník
České unie karikatu-
ristů, který vydá-
valo nakladatel-
ství

 Kobra

Trosky redakce
jsou nadále
v Pařížské č. 9, Pra-
ha 1, tel.: 2326 345
Šéfredaktorem byl
Josef Kučera.

Grafická úprava
Pro Podskalský
Toto číslo na roz-
loučenou přípra-
vili Michal
Hrdý a Marek
Douša:

Neobjednané přis-
pěrky nevracíme,
jak jste si všimli.
Tiskne: Tiskárna
MÍR, Václavské nám.
15, Praha 1

Rozšiřuje: PNS

INDEX: 46779

Cena: 1,90 Kčs

IŠSIN 0862-7851

TOTO JE TLUSTÁ ČÁRA ZA NAŠÍ MINULOSTÍ

slovenské (ještě!) televize a do KUKu přispíval už jen menším dílem. *Kobra* byl šéfredaktorem ŠKRTu i KUKu, ale ten byl v závěru ponechán k vyřádkování placeného redaktora *Marka Douši* a jak vidět z posledního exempláře, tak končil za vydatného spoluautorství *Michala Hrdého*. V posledním vydání už nebyla vy-sázena žádná věta, všechny texty už psal *Douša* rukou... Na vnitřní dvoustraně bylo pouze 13 vtipů. Pro srovnání: v č. 3/1990 jich bylo o deset více. Autory byli (krom uvedené obálky) **Hrdý (3), Douša (2) Urban (2)** a dva vtipy tam měl ještě *Tomaschoff*, po jednom *Steska*, *Daněk*, *Hrabovský* a jakýsi *Mokrý*. Na zadní stránce byla ručně psaná tiráž (**viz vedle!**) a unikátní seriál jak *Rychlé špy pracují na stavbě mládeže* z roku 1948 od *J. Foglara* a *Fischera*. K pounorové existenci to hodným hochům nepomohlo.

V periodickém tisku následovala **tlustá čára** a také náš KUK se po jednom roce odebral do historie, kde ho může čekat snad už jen zájem kunsthistoriků...

Mohlo by je zajímat, jak kladné ohlasy nám do redakce KUKu na samém startu docházely. Tady je úryvek z jednoho dopisu:

Ctění vyKUKové!

Když se mi před časem dostalo do ruky 1. číslo *Švandy dudáka*, přišlo mi ho líto, mě taky. Po shlédnutí čísla 2 jsem se už rácky *nasr-šval*, posléze různě zapřisahal a dělal různá předsevzetí. Díky služební cestě jsem se minulý týden v Praze konečně dostal k nultému číslu vašeho týdeníku, tady nebyl k máni.

Vzhledem k předchozí zkušenosti jsem jej bral do ruky s obavou, co že tam zase bude za ptákoviny, ale, vážení pánové, jest mi než Vám poděkovati: fajn, moc fajn, s povděkem též kvituji i Váš úvod týkající se minimálního otravování delším povídáním. Jen aby Vám to vydrželo.

Pouze menší připomínka: Bylo by lepší, kdyby si našinec mohl ve Vašem listu i zalistovat (...) Bral bych i menší formát, i bych si připlatil, jen aby těch stránek bylo víc!

A ještě se na Vás obracím s jednou věcí: šetřte, prosím, s kolorovanými jezvičkami jakož i s další zavedenou zvířenou. Nechte je raději družstevnímu sektoru.

(29. 5. 1990)

Z. Musil, Blansko

Tím končíme (zatím!) vzpomínku na **30 let** odpočívajícího nebožtíka a přejeme mu kdesi tam nahoře hezký pobyt. /r/

KUK (humoristický týdeník)

KUK (ISSN 0862-7851) byl humoristický týdeník České unie karikaturistů (**ČUK**), který vycházel od dubna 1990 do června 1991. Vydávalo ho vydavatelství a nakladatelství Novinář, v roce 1991 pak nakladatelství KOBRA.^[1]

Obsah

- 1 Historie týdeníku KUK
- 2 Magazín týdeníku KUK
- 3 Kreslíři týdeníku KUK
- 4 Odkazy
 - 4.1 Reference
 - 4.2 Externí odkazy

Historie týdeníku KUK

Nulté číslo týdeníku KUK, které ještě nebylo distribuováno PNS (Poštovní novinová služba), vyšlo 30. 4. 1990; první číslo vyšlo 29. 5. 1990 a stálo 0,90 Kčs.^[2] Týdeník KUK vypadal jako *noviny* – měl stejný formát, kvalitu papíru i podobné rubriky jako noviny (např. Z domova, Ze světa, Sport), ale místo zpráv a komentářů měl *kreslené vtipy*. Byl to „časopis“ na kroužání (odtud název KUK), do jednoho výtisku, který měl pouze čtyři strany, se vešlo až 40 kreslených vtipů. Kreslené vtipy do něj dodávali především členové ČUK, ale prostor dostávali i začínající kreslíři a zahraniční autoři. Krátké texty měl pouze na stranách 1 a 4 (např. Dotaz na rádio Jerevan, anekdoty O zlatou mříž, cyklus básniček "Kovandovy zaručeně pravé pohlavní úchylnosti"). Kreslené vtipy byly černobílé, barevné grafické prvky byly používány pouze na přední a zadní straně (např. nadpisy, logo týdeníku). Postupně týdeníku klesal náklad a mírně stoupala cena. Poslední číslo vyšlo 26. 6. 1991 a stálo 1,90 Kčs.^[3] Prvním šéfredaktorem KUKu byl novinář, spisovatel, teoretik karikatury, organizátor soutěží kresleného humoru a zakladatel České unie karikaturistů **Ivan Hanousek**.^[4] Od ledna 1991 byl šéfredaktorem humorista, grafik, novinář, karikaturista, performer a organizátor „Salonů kresleného humoru“ **Josef Kobra Kučera**.^[5]

Doplnění je z archívu e-GAGu. Vlevo hlavička čísla 14/1991 s úvodním vtipem. Autor: **Jan Hrubý**. Vpravo samolepka propagující nový týdeník kresleného humoru. Autor: **Jan Vyčítal**

Magazín týdeníku KUK

Magazíny týdeníku KUK měly oproti týdeníku KUK poloviční formát a měly i s obálkou 36 stran. Byly plné černobílých kreslených vtipů, barevná byla pouze obálka magazínu. Vyšly dva magazíny KUKu – koncem roku 1990 vydalo nakladatelství NOVINÁŘ *Erotikon KUK do postele* (cena 9 Kč), v roce 1991 vydalo nakladatelství KOBRA *KUK za všechny prachy* (cena 9,50 Kč).

Kreslíři týdeníku KUK

Vladimír Balcar, [Miroslav Barták](#), Zdeněk Bárta, Zdeněk Beneš, Jan Bernat, Karel Bláha, Antonín Boháček, Radovan Bogdanowicz, Josef Brožek, Jan Bubla – Eva Koleníková, Jaroslav Čita, André Černoušek, Jiří Daněk, Evžen David, Jaroslav Dodal, Jaroslav Dostál, Marek Douša, Luboš Drastil, Oldřich Dvořák, Miroslav Fechtner, Tomáš Gayer, [Václav a Petr Herinkovi](#), Jiří Hiršl, Petr Hlavinka, Vladimír Hlavín, Zdeněk Hofman, Pavel Hrabovský, [Michal Hrdý](#), [Jan Hrubý](#), Jan Chadim, Emanuel Jakub, Pavel Javorek, [Vladimír Jiránek](#), Václav Johanus, Roman Jurkas, Tomáš Kahuda, [Pavel Kantorek](#), Jiří Kavka, [Miroslav Kemel](#), KOBRA, Jaroslav Kočí, Zbyněk Kočí, Miloš Kohlíček, Jan Korbel, Pavel Kořan, Milan Kounovský, [Břetislav Kovařík](#), Ivan Kováčik, Pavel Kotyza, Roman Krása – Martin Špatenka, Oldřich Krupička, [Jan Kristofori](#), Miloš Krmášek, Jan Křeš, J. V. Kuklík, Lukáš Kulhánek, Roman Kupec, Daniel Ladman, Pavel Langhans, Lubomír Lichý, Milan Lipovský, Václav Linek, Jiří Litschka, Jiří Lochman, Jan Lušovský, Svatopluk Machala, Miloslav Martenek, Lubomír Matoušek, [Pavel Matuška](#), Zdeněk Mareš, Josef Marks, Martin Mašek, Jiří Mikulecký, Vlasta Mlejnková, Stanislav Mlynář, Antonín Mokřý, Petr Mušálek, [Miloš Nesvadba](#), Jiří Novák – Jaroslav Skoupý, Hana Novotná, Edmund Orián, Václav Ostatek, Jiřina Palková, [Dušan Pálka](#), Jan Písařík, Josef Poláček, [Vladimír Renčín](#), Dan Růžička, Martin Rybář, Karel Řehoř, Jan Schinko, Pavel Skura, [Jiří Slíva](#), Miloš Sotona, Pavel Starý, [Radek Steska](#), Ivan Svoboda, Emil Šourek, Pavel Šourek, Petr Šuta, Václav Šveňha, Václav Teichmann, Monika Tobischová, Jan Tomaschoff, Karel Trinkewitz, [Petr Urban](#), Michal Valeš, Jiří Vaněk, Lubomír Vaněk, Jan Vobr, Pavel Vorel, [Jan Vyčítal](#), Petr Zdražil, Luděk Zdražil, Michal Žabka a další. V magazínu *KUK do postele* se navíc objevil komiks [Stěpána Mareše](#) a dvě barevné kresby [Káji Saudka](#).

Reference

↑ HANOUSEK, Ivan. Kuk do vzniku (a zániku) KUKu, str. 2 a 3. e-GAG [online]. 15. 6. 2021 [cit. 2021-07-24]. [Dostupné online](#).

↑ KUČERA, Josef. ČUK má KUK!. ŠKRT. Červen. 1990, roč. 1., čís. 6, s. 32.

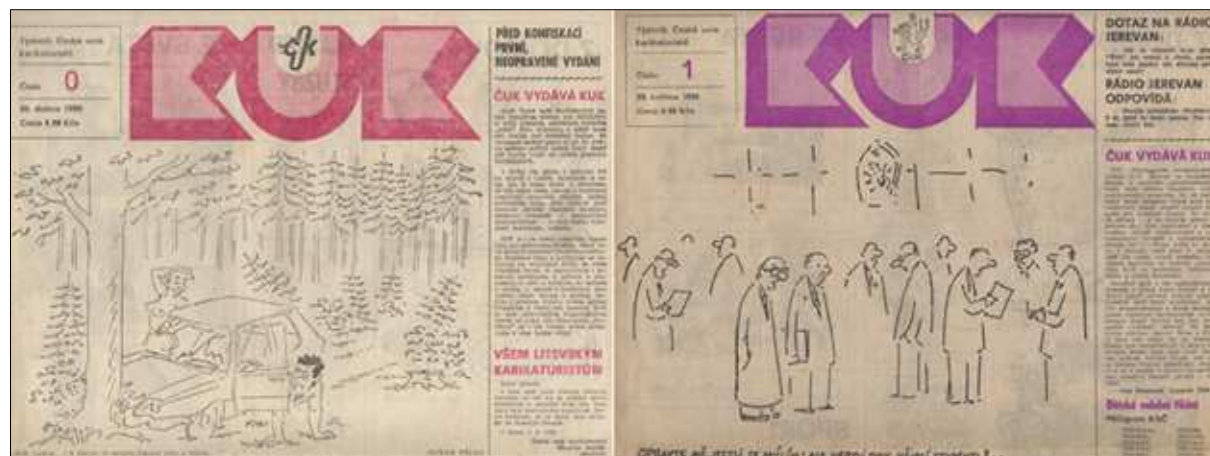
↑ KUČERA, Josef. KUK na rozloučenou? KUK na shledanou!. ŠKRT. Červenec 1991, roč. 2., čís. 7, s. 12.

↑ I. Hanousek na abART. cs.isabart.org [online]. [cit. 2021-07-24]. [Dostupné online](#).

↑ J. Kučera na abART. cs.isabart.org [online]. [cit. 2021-07-24]. [Dostupné online](#).

Externí odkazy

e-GAG I. Hanouska, ukázky z týdeníku KUK, str. 27, 49, 51 až 53

Horní poloviny prvé strany dubnového KUKu číslo 0 (D. Pálka) a květnového KUKu číslo 1 (Vl. Jiránek). Kromě úvodního sloupku “ČUK vydává KUK” byl obsah prvního čísla zcela nový.

Vladimir Kazanevsky: Svoboda projevu karikaturisty

Umění karikatury přímo souvisí se současným životem. Tak či onak, součástí práce karikaturisty je chtít být (anebo být i nechtěně) svázán s očekáváním veřejnosti. Po teroristickém útoku na redakci týdeníku **Charlie Hebdo**, kdy byli zabití čtyři karikaturisté, světová komunita začala věnovat zvláštní pozornost kreslenému humoru. Každý karikaturista začal se svými zdánlivě neškodnými výtvy zacházet s větší odpovědností.

Každý karikaturista začal podvědomě chápat, že karikatury nejsou jen vtipné naivní kresby, ale potenciálně vážné zbraně. Karikaturista začal brát sociální a cenzurní omezení vážně.

A co je nejdůležitější, začal věnovat zvláštní pozornost autocenzuře. Karikaturista uvažoval, nakolik je ve své práci svobodný. Samozřejmě můžete kreslit, aniž byste někomu ukazovali své výtvy. V takovém případě je umělec zcela svobodný. Může vrhnout své emoce, sny, tajné touhy na papír. Práce karikaturisty však předpokládá publicitu. Může být karikaturista, který ukazuje své výtvy veřejnosti, zcela svobodný v tvorbě? Co je volná kreativita? Existují hranice, a pokud jsou, podle čeho, či kým jsou určeny? Zkusme si na tyto otázky odpovědět.

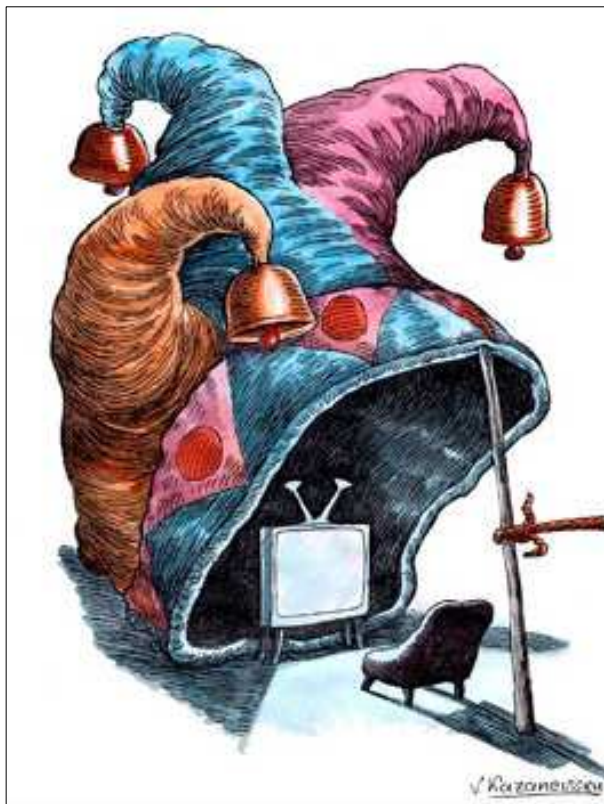
Je snadné mluvit o omezení kreativity. Žánr karikatury má přísný řád. V jistém případě závisí karikaturistovo dílo na přání zákazníka, na jeho vkusu a názorech. Organizace nebo vlastníci médií také často zakazují zveřejňování ostrých karikatur, které se jim nelíbí. S omezeními kreativity zvenčí je vše jasné. Ale je tam absolutní svoboda veřejné tvorby? Existuje svoboda kreativity v pracích pro veřejnost?

Filozofové vždy a hodně psali o svobodě jednotlivce. Připomeňme si zde pouze výraz Benedikta de Spinoza: „Svoboda je skutečnou nutností.“ Jak se tento výraz vztahuje na tvůrčí svobodu karikaturistů? Celý svět byl šokován zprávou ze dne 7. ledna 2015 o zastřelení karikaturistů a novinářů teroristy v redakci týdeníku Charlie Hebdo. Podle seznamu byli umělci přímo vybráni teroristy. To znamená, že teroristé nebo ti, kteří je poslali, přísně potrestali karikaturisty právě za svou práci. Umělci za své svobodné myšlení zaplatili nejvyšší cenu. Tento krvavý brutální čin a následné teroristické útoky způsobily hluboké rozhořčení lidí po celém světě.

Týdeník Charlie Hebdo nadále tvrdě prosazoval volnou práci novinářů a karikaturistů bez hranic a bez tabu, odpovídající dlouhé tradici Francouzů ve snaze o svobodu. V každém novém čísle časopisu se objevily a dále objevují pobuřující karikatury. „*Jak řekl jeden z bývalých redaktorů Charlie Hebdo, karikatura by měla být fackou,*“ řekl francouzský karikaturista Rodo. Je to pozice spekulativního zapojení čtenářů ke zvýšení nákladu časopisu, nebo je to skutečná snaha o tvůrčí svobodu? Zkusme na tuto otázku odpovědět společně se slavnými karikaturisty z různých zemí.

Vezměme si kresby umělců Charlie Hebdo jako výchozí bod pro zkoumání volného myšlení karikaturistů, protože umělci tohoto týdeníku usilují o volnou kreativitu bez hranic a tabu. Nejprve se ale seznámíme s humorem a satirou, kterou umělci týdeníku představili čtenářům. O karikaturách proroka Mohameda v souvislosti s teroristickými útoky bylo napsáno a řečeno mnoho. V zásadě se všechny soudy scvrkávaly na otázky: je vtipný obraz proroka urážející věřící? Zakazuje islám jakékoliv grafické zobrazení Mohameda? Masmédia aktivně odsoudila teroristy, diskutovala o porušování náboženských tabu karikaturisty. Umělci Charlie Hebdo

bez rozpaků smetli taková tabu a použili v tvorbě sexuální motivy a techniky černého humoru. Nezapomínejme, že svoboda kreativity satiriků předpokládá svobodu kritiky všech sociálních projevů. Téměř všechny karikatury publikované v týdeníku jsou nasyceny žíravou satirou, jejich humor je zcela specifický, nasycený černým humorem. Karikaturisté poměrně často kritizovali politiky z různých zemí na nejvyšších pozicích až po prezidenty a další slavné osobnosti světa.

Lze předpokládat, že většina umělců slyšela pouze o skandálních karikaturách proroka Mohameda publikovaných v Charlie Hebdo, ale nejsou příliš obeznámeni s karikaturami tohoto titulu. V tomto ohledu jsme analyzovali geografický průzkum. 95 % karikaturistů v amerických zemích (Brazílie, Kuba, Kolumbie, Mexiko, Nikaragua, Argentina, Kanada a USA) podporovalo kolegy z Charlie Hebdo, jen jeden Mexičan odpověděl „ne“. Tento výsledek je poněkud předvídatelný, protože ve většině zemí tohoto kontinentu dominuje křesťanské náboženství, jehož farníci a duchovní tolerují umění karikatury. Obdobně se i výsledky průzkumu ve 26 evropských zemích ukázaly jako předvídatelné. 65 % kreslířů podporovalo kolegy z redakce Charlie Hebdo, 20 % považovalo za obtížné odpovědět a 15 % odpovědělo „ne“.

Poněkud nepředvídatelné se ukázaly být výsledky průzkumu umělců z Asie. Čínští umělci jsou rozděleni. Polovina z nich odpověděla „ano“, polovina - „ne“. 66 % dotazovaných indických kreslířů podpořilo své kolegy z Charlie Hebdo, 34 % z nich ne. 82 % karikaturistů z Indonézie odpovědělo kategoricky „ne“, 18 % z nich odpovědělo že jen obtížně. 67 % tureckých karikaturistů odpovědělo „ne“, 33 % odpovědělo „ano“. Neočekávaný výsledek přinesl průzkum iránských umělců. Většina, 49 % podporovala volnou kreativitu prováděnou karikaturisty Charlie Hebdo, 31 % považovalo za obtížné odpovědět a pouze 20 % odpovědělo „ne“.

Podle průzkumu tedy existuje tendence k projevu tvůrčí svobody karikaturistů po celém světě, bez ohledu na politické, náboženské a sociální zákazy a tabu. Auto-cenzura karikaturisty stanoví hranice osobní svobody kreativity; to je to, co určuje stupeň umělcova konformismu. Každý z umělců pro sebe vytváří vlastní etický a estetický přístup k zavedeným konvencím, předsudkům a zákazům.

Pokud teroristé reagují na karikatury páchající krvavé násilí na umělcích, je to projev nemoci společnosti bez tolerance. Karikaturisté vlastní svobodnou tvorbou bojují právě proti těmto společenským chorobám.

Vladimir Kazanevsky

Snímek: archív. Kresby: **Vladimir Kazanevsky**

KURIOZITA

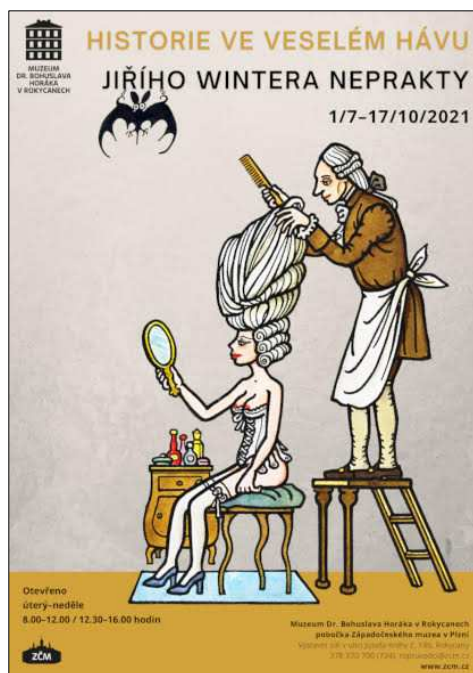
Pozor! Tohle není plagiát... Naopak, je to přiznaný obdiv značky **Han** k značce **Horst**. Tuto kresbu český mladík pro svou dívku obkreslil*) z časopisu *Nebelspalter*, když se spolu (a s časopisy) vrátili do vlasti. A visela v Braníku na stěně, jak potvrzují dírký po napínáčcích v rozích. Pro mladší lidi: Rakušan **Horst Haitzinger** (*1939) nakreslil sovětského Rusa *Brežněva*, jak šlape československému vůdci strany *Dubčekovi* do jeho specifické verze **komunismu s lidskou tváří**. *Horst* je portrétoval skvěle. A i ten *Han* (*1942) se v tom roce 1968 docela trefil, ne?

*) Bylo to v časech, kdy ještě neexistovaly skenery...

NC 2020: Po navrženém *Fojtíkovi* a pak *Kemelovi*, kteří se omluvili pro mimopražský pobyt, vyšel pořadatelům jako předavač společné Č.-S. Novinářské ceny v Praze až *Vhrstič*, jeden z minulých držitelů této ceny. Ale nakonec na pódiu pro změnu chyběl laureát - karikaturista **Pavel Reisenauer**... **Vhrstí** tedy účinkoval (**na snímku ten vlevo!**) jen jako oznamovatel jména vítěze - bez vítěze. Na svém webu se ovšem pochlubil:

*“Pár cen už jsem v životě předával, ale ještě nikdy tak významnou. Česko-Slovenská Novinářská cena za nejlepší vtip, komiks nebo karikaturu letos připadla kreslíři Respektu **Pavlu Reisenauerovi**.”*

Neprakta má výstavu v Rokycanech...

...a to už dva měsíce, v tamním Muzeu dr. Bohuslava Horáka. Jak prozrazuje plakát (**viz!**) můžete ji navštívit až do **17. 10. 2021**.

Jak uvádí **Daniela Winterová-Nepraktová**, výstava představuje dílo Jiřího Wintera v širším spektru, než je obecně známo.

Kromě toho, že Jiří Winter byl známým tvůrcem kresleného humoru, komixu, knižních ilustrací, animovaných filmů, dětských her a hraček, byl totiž i vynikajícím orientalistou, fotografem, přírodovědcem, historikem, antropologem a tak dále. Byl rovněž scénografem a návrhářem filmových a divadelních kostýmů. Mezi jeho nejznámější počiny patří práce pro film *Šíleně smutná princezna* a divadelní hry *Těžká Barbora* a *Osel a stín* v obnovené premiéře divadla ABC, kdy Jiřího Voskovce ve dvojici s Janem Werichem nahradil Miroslav Horníček. Co ještě výstava nabízí?

„Winterovy kostýmy a návrhy scén znáte i z jiných filmů, her a pořadů České televize, jen jste o tom dosud nevěděli. Výstava v Městském muzeu je součástí veliké expozice historických oděvů, takže je opravdu na co se dívat. Bohužel vedení muzea nepovolilo z obav o zdraví návštěvníků veřejně

přístupnou vernisáž,“ doplnila paní Daniela oficiální pozvánku s nabídkou termínů, kdy by se s hosty výstavy v Rokycanech mohli po prohlídce sejít na besedě jaksí mimo muzeum.

Tvorba Neprakty je však k shlédnutí a pobavení i jinde...

Zde jsou výstavy, které jsou pořád otevřené, anebo neskončí v brzké době:

- stálá výstava ve Spáleném Poříčí,
- stálá výstava v historické budově Čechova elektrického mlýna ve Slabcích,
- stálá výstava v Lázních Lipová,
- výstava v Suchardově domě v Nové Pace, která je orientovaná především na tvorbu pro děti,
- výstava v Mariánských Lázních, která začala v červenci a ještě snad nekončí,
- výstava v půvabné a do krásy se znovu probouzející vesnici Semanín,
- bienále českých autorů kresleného humoru v Novém Bydžově, které letos začalo 14. srpna, se vyznačuje tím, že zde byla opět udělena i cena Jiřího Wintera - Neprakty.

Šedesátník vystavuje - a současně nabízí své vtipy i knižně

Už nám i mladí autoři kreslených vtipů nějak stárnou! Jeden z nich se tím dokonce vytahuje!

Na počátku září zahájil výstavu svých kreslených vtipů pražský **Radek Machata** a svůj zakulacený věk vtělil i do jejího názvu:

"RADEK MACHATA – TAK NĚJAK ŠEDESÁT"

Až do neděle 3. října ji můžeme navštívit ve výstavní síni **SKUTEČNÉ PIVNICE FERDINAND**. Sídlí v Praze 7, v ulici Dukelských hrdinů č. 42 a je přístupná denně od 17.00 do 23.00 hodin.

Už v srpnu nakladatelství ALFA-OMEGA ohlásilo vydání knihy kresleného humoru od téhož autora:

"RADEK MACHATA – JAK SE POD STAROSTOU HOUPALA ŽIDLE"

Na co se v ní máme těšit?

"Knížka obsahující kreslený humor mnoho let tvořícího autora, člena České unie karikaturistů od samého počátku.

Je souhrnem jeho karikaturistické činnosti. Ale není vyplněná jen samými starenkami.

Jsou tam i novinky. Na stránkách alba se setkáte s doktory, sekretářkami, vědátory, politiky, sportsmany, kosmonauty, sexuálními pracovníky, ufouny, prostě s lidmi, které potkáváte téměř denně.

Také některé situace vám budou povědomé.

Někdo si třeba vzpomene, že kdysi taky pracoval.

Další, jak dříve pravidelně trefil domů.

Jiní si nevzpomenou na nic. A to je taky dobře."

Není Radek jako Radek. Tenhle není Steska ani Rakus....

Takhle dnes vypadá Radek Machata!

Co kreslí Miroslav Barták a kam?

Toť otázka, na níž se hledá jen stěží odpověď na stránkách tuzemských periodik. Nezbylo nám, než se zeptat přímo v řevnickém sídle karikaturisty (a přítele).

Takže už víme:

Nedávno vyšla u **Galéna** už třetí sbírka sloupků psychiatra **Radkina Honzáka**, které Barták ilustruje. Tentokrát, jak vidíte **vedle**, "**Babička potrkala dědečka**".

A ta periodika?

Barták kreslí do **Art Antiques** - časopis vydávaného českými pořadateli dražeb uměleckých děl. Také v lékařském časopise **M&U** měl Miroslav Barták řadu obrázků v 1. čísle ročníku 2021.

Ale zpět ke knihám:

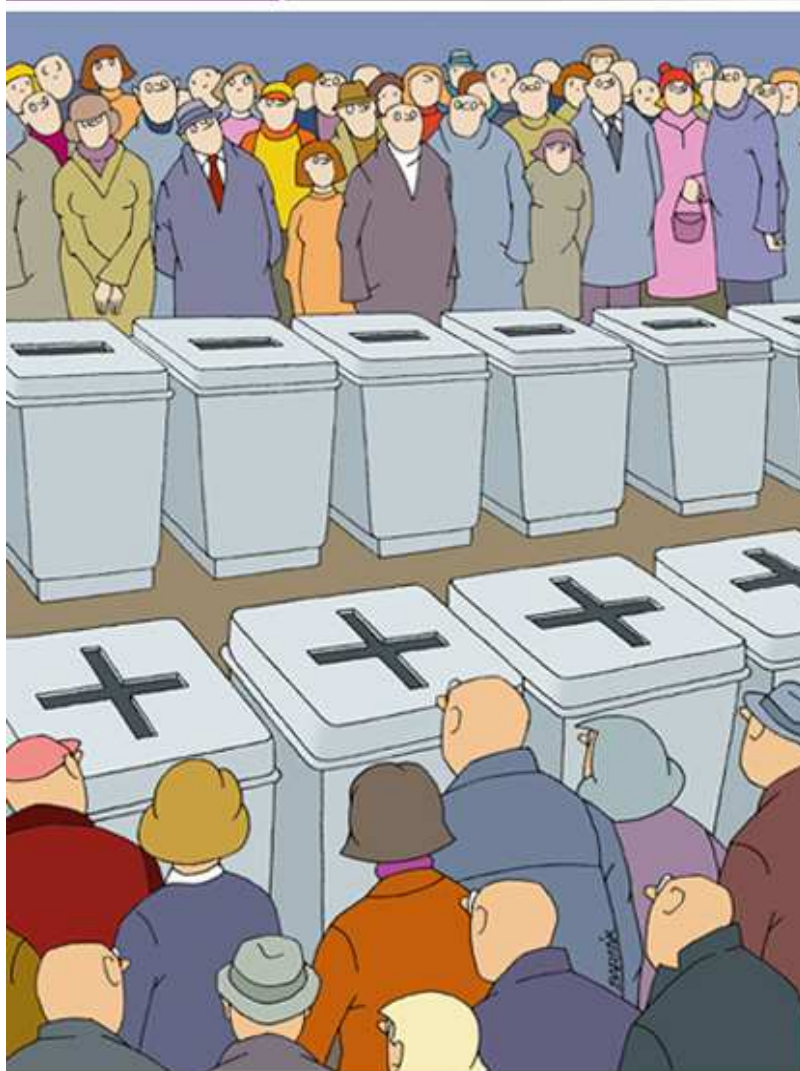
Nakladatelství **Galen** nyní chystá knížku časopiseckých článků **Michala Bystrova** pod názvem **Láska, mír a jiná klišé** a Barták ji vylepšil svými kresbami. **Dalibor Gondík** mooderuje na ČRo 2 pořad **Dobré ráno** a tam pokládá - takhle hned po ránu? - hádanky. Mají prý takový úspěch, že je chtěl **Radio-servis** vydat i jako knížku. Obrátili se tedy na Bartáka a Gondík projevil obavy, aby se v obrázcích nějak neprozradilo jejich řešení. Barták tedy udělal patnáct kreseb na obecné téma **přemýšlení, tápání a hádání** - to se líbilo. Deset z nich si Gondík vybral a kniha už se rodí.

Tak to byly magazíny a když připočítáme i rozhlas, tak...

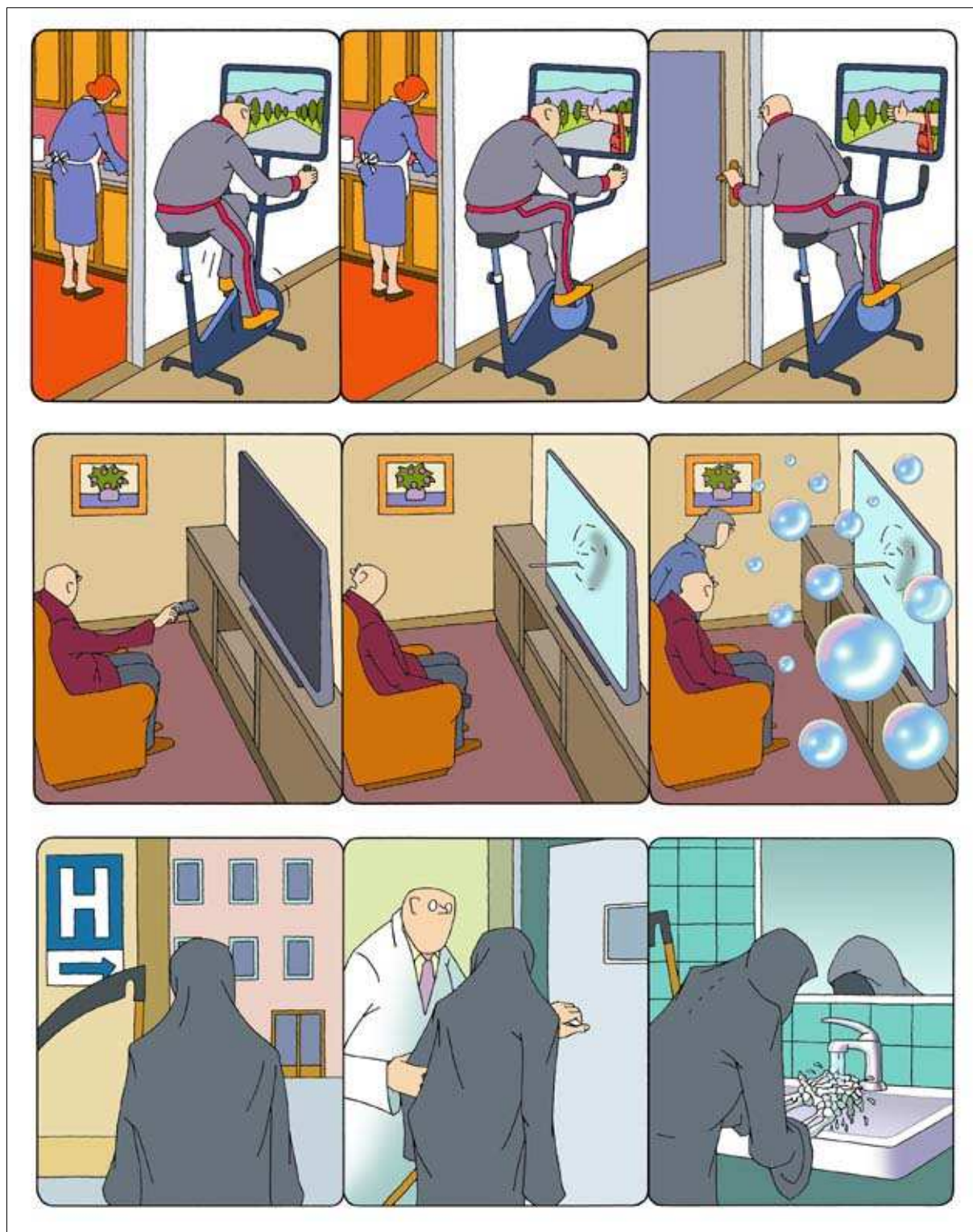
Zbývá už jen televize.

Ani ta však nechybí. **Marek Eben** pozval Bartáka (nar. 6. 6. 1938) na svou proslulou **Plovárnu** a bylo to. Asi si jen řekneme - no konečně!

Takže Barták se v Řevnicích nenudí, kreslí jako divý. Třeba do měsíčníku **Nebel-spalter** (viz obr.!). Ale živí

ho hlavně renomovaný (nebo nehumoristický) švýcarský týdeník **Weltwoche**, kam týden co týden posílá svůj barevný tříobrázkový "strip" beze slov. Původně nad touto formou váhal, vždyť takový typ cartoons dlouhá léta nekreslil. Dnes však přiznává, že ho to začalo bavit a baví ho to čím dál tím víc... Už jsme loni pár ukázek přetiskli, ale jak vidíte, Mirek nám do GAGu nyní pustil pár novějších - a je to fakt paráda... (r)

Po jistém prodlení se dostala na pulty ještě další knížka, jak jinak než se zdravotněodborným tématem, kterou **Miroslav Barták** vybavil tuctem speciálních ilustrací - jsou totiž otištěny v negativu a navíc plují ve fialovém "moři". Příručka určená pro pacienty, jejich blízké a jejich terapeutů se zove "**O nemoci, která se nazývá schizofrénie**", napsal ji Martin Jaro-

Jiří Šalamoun bavil a baví na Kampě

Není sice už moc pohyblivý, ale svůj věk (86) tráví spokojeně a dokonce se 16. 7. t.r. dočkal nejen výstavy **“Jiří Šalamoun: Kdo neviděl neuvěří, to mně věřte”**, kterou Pražané i hosté odjinud hromadně ocenili v Muzeu Kampa. **Viz foto nahoře** s kolegou z Hollara. **Jiří Slíva: “Má tam dvě patra plná kreseb a grafik z celoživotní tvorby, fakt nádhera...”**.

A jak nám ten druhý Jirka napsal k fotkám, mohou ji navštívit i čtenáři GAGu, neboť je otevřena až do 30. září. Při vernisáži na dvoře malostranského objektu někdejších Sovových mlýnů navíc všichni přivítali novou, velkou a dvouapůlkilovou monografii - stojí přes 1000 korun. **Viz obr. dole!**

Knihu **“Nic k zahození”**, která se nepyšní jen Šalamounovými ilustracemi (takových už existuje více než sto), ale rovnou celým **Jiřím Šalamounem**, vydala galerie a nakladatelství *Kavka Book* - a měla svůj křest právě na vernisáži této výstavy.

Snímky: **Klára Říhová**

Kotyza v Ratajích n. S. / 7. 8. 2021

Text o Pavlovi a kresbu od **Pavla Kotyzy** z Pardubic přebíráme z pozvánky na jeho výstavu v *Galerii Chodba* Kmínkova penzionu “13” v Ratajích nad Sázavou. Proběhla první srpnovou sobotu a nastoupila tak na místo výše uvedené výstavy *Josefa Prchala*...

Na dvou snímcích od Vladimíra Hermanna (tiskaře z Havlíčkova Brodu) **na příští straně** vidíme obvyklou trojici před vchodem do síně. Kromě vystavujícího autora jsou to provozatel penzionu *Třináctka* (a zpěvák s kytarou).

Pavel Kotyza již téměř čtyřicet let publikuje svůj kreslený humor v mnoha periodikách. Snaží se svým optimistickým pohledem na svět kolem nás především pobavit. Výběr kreseb je z let 2018 až 2021. Umístil se na horních příčkách tuzemských karikaturistických soutěží *Emil* a *Prazdroj*.

rou) *Ota Kmínek* a stálý úvodní řečník, někdejší Kobrův spolušéf Strany mírného pokroku (atd.) *Vít Hrabánek*. Co dodat? Snad jen, že by pány neměly vizuálně spojovat jen pupky... Vedle nich nestojí, ale visí Kotyzovy vtipy, které zase spojuje výrazně jednotný kreslířův styl.

Pošesté u Františka

6. ročník Festivalu kresleného humoru nabízí chodcům na františkolázeňské promenádě 968 kreseb na téma *HISTORIE* od 368 výtvarníků z 54 zemí. Jména vítězů soutěže najdete v rubrice **Výsledky**.

Snímek: **Jaroslav Kopecký**

Kresby Jana Steklíka

visí již od 12. srpna v **Galerii pod radnicí městského muzea** v jeho domovském **Ústí nad Orlicí**. Úvodní slovo měla *Duňa Slavíková*, kurátorka výstavy. Na Malé scéně pak došlo k promítání ukázek z filmu *Karla Slacha "Steklík a pokračování..."*

Protože výstava je otevřena až do 19. září, připojujeme otevírací dobu: Středa 09.00-11.30 12.30-17.00. Pátek - neděle 13.30-17.00 hodin. (r)

PAVEL KOTYZA * MARTIN IZÁK

FIGURION

POSTAVY Z BÁJÍ A POHÁDEK

Figurion je encyklopedie plná zajímavých tvorů a bytostí z bájí a pohádek. Najdete zde známé i méně známé postavy. Ukazuje tuto říši fantazie humornější formou v řídkách a kresbách. Kdo je a zůstal i v dospělosti dítětem a má rád tajemno, ať směle vstoupí bez klepání hlavní bránou. Víte vás Figurion!

KNIHU MŮŽETE KOUPIIT NA INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH KOSMASU www.kosmas.cz

V PRODEJI OD 31. SRPNA 2021

Kotyzka překvapuje!

Je to tak, delší čas o něm není slyšet (teda od něho vidět) a najednou se s jeho prezentacemi protrhne pytel. Vzpomeňme třeba monstrózní velevýstavu v ocelářském Třinci, kam je to z Pardubic dost daleko.

Teď zase výstava vtipných kreseb v Ratajích (viz výše) a k tomu nová publikace. A - podržte se - jde o **jeho** říkanky, tedy básničky, určené dětem - a o ilustrace se postaral jeho zeť **Martin Izák**. Reklamní leták vidíte vlevo, publikace se již nabízí na trhu od posledního srpna a **Pavel Kotyza** má pravdu, když píše, že ten "kluk má opravdu talent".

Název díla "Figurion" napovídá, že jde především o figury, postavy z bájí a pohádek - je to vlastně encyklopedie podivuhodných tvorů, jak si je výtvarník představuje. Ono zpracovat vzhled tolika různorodých bytostí dá jistě hodně práce i nápadů, ale výsledkem je výtvarným stylem jednotná kolekce, která nejspíš nemá obdoby. A že jde nejen v obrazové části, ale i v textech o humornou formu, netřeba přátelům veselého umění snad ani zdůrazňovat... (g)

Hlemýždi skáčou skrz hořící obruč!

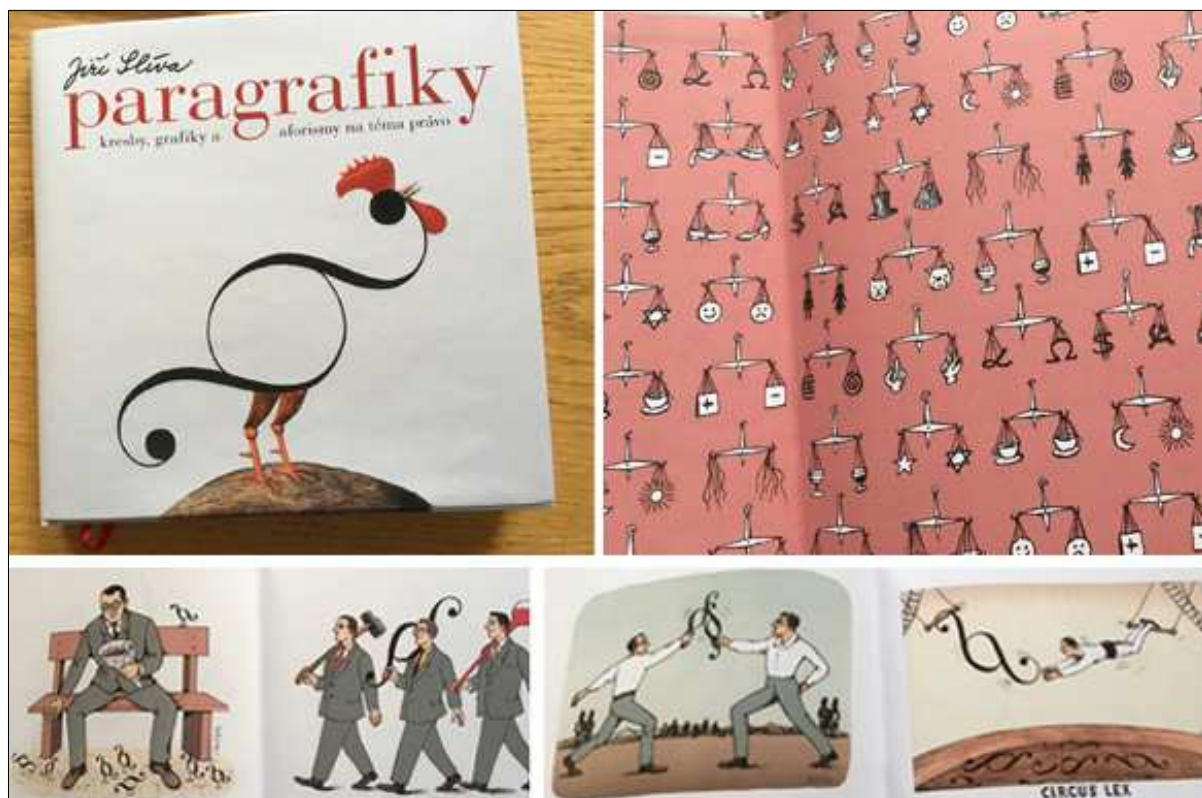
Už jsme se o tom v Gagu zmínil, ale teď to máme černé (a červené) na bílém. V srpnových *Knižních novinkách* č. 15/16 je anonce na pozoruhodnou bibliofilii **“Krotitel šneků”**. Jde o osm mikrokomedii *Henri Camiho* s osmi litografiemi *Jiřího Slívy* - jde totiž o limitovanou edici 150 ručně vyrobených knih z produkce **“nakladatelství krásných knih” reapor** (nebo spíš *teapot*?)

Toto jsme sice ještě v *Knižních novinkách* nenašli, zato zprávu máme přímo od pramene:

Jiří Slíva: Paragrafiky

Jde o velké a pohledné dílo, zajímavě strukturované - aby se tam přehledně shrnula různá témata, která kdy *Slíva* graficky pojal a spojuje je vztah k justici. Charakteristickým a hlavně graficky nejvíc lákajícím symbolem jsou proto samozřejmě paragafy. Ty ovšem autorovi nestačí a proto má publikace na 130 stránkách 125 obrázků - a navíc 4 stránky (40 kusů) aforismů - též od *Slívy*. Co si budeme povídat - vždyť *Slíva* (ještě dřív než začal kreslit) vymýšlel právě vtipné říkanky. Knihu vydal *Sloart*, tentokrát však ve spolupráci s Právnickou fakultou UK. I proto je v knize předmluva prof. JUDr. Jana *Kuklíka*, děkana fakulty. Přednáší historii práva, takže v ní píše o vzniku značky paragraf, o původu sochy Justice - kde a kdy se začala vyskytovat i u nás. Vida; takže se čtenář nejen pobaví, ale i povzdělá...

Ovšem tím hlavním jsou vtipné obrázky. Rozčleněné na titulové *Paragrafiky*, *Justici* (to jsou ty se známou sochou), *Zločin a trest* (sem patří porozsudkové dění - tedy vězni, popravy a podobně. Nebyl by to *Slíva*, kdyby do publikace neumístil 10 leptů na tema *paragraf a golf*, (dělá je rok co rok pro právníka a golfistu *L. Vostárka*) a nemůže chybět autorův všudypřítomný *Franz Kafka* (jde o deset ilustrací k *Procesu*).

(Pokračování na další straně)

HUMOR A PRÁVNÍCI

Mají právníci větší smysl pro humor než jiné profese? Případně – dovedou si více dělat legraci ze svého povolání a jeho symbolů než jiní?

Tyto otázky jsem si pokládal už zhruba před 30 lety, kdy se na mne několik advokátů postupně začalo obracet s žádostí o kresbu na novoročenku. A nechtili jen kresbu, ale třeba i menší lept nebo litografii. Tak se zrodila například řada každoročních leptů pro advokáta a golfistu JUDr. Ladislava Vostárka nebo série právnických litografií pro advokátní kancelář Kříž-Bělina, později pouze pro JUDr. Jana Kříže. A vedle toho kresby pro péfka JUDr. Jaroslava Šímy z Plzně, pro brněnského JUDr. Františka Severina, pražského JUDr. Jana Pichrta, pro pražskou advokátní kancelář Poledne-Rotta a další. Nemluvě o Asociaci podnikových právníků, která mými výtvoři každoročně odměňuje pár svých členů.

Asi nejpádnější pozitivní odpověď na moje úvodní otázky vyslovil děkan Právníké fakulty Univerzity Karlovy JUDr. Jan Kuklík, když mi nabídl udělat pro jejich fakultu kresby na novoročenku 2021, a dokonce navrhl vydat i všechny dosavadní kresby, grafiky a ilustrace pod jejich hlavičkou knižně v nakladatelství Slovart.

Tak vznikla tato sbírka. Sám jsem byl překvapen, kolik prací s právníkou tematikou a symbolikou už mám. K obrázkům jsem se rozhodl ještě připsat na tři tucty aforismů – paragraforismů. Říkal jsem si také, že by se hodilo i krátce osvětlit původ a historii dvou hlavních právnických symbolů – paragrafu a Spravedlnosti neboli Justice. V tomhle došlo k pozoruhodné shodě, neboť děkan Právníké fakulty UK Jan Kuklík je zároveň profesorem dějin práva.

Doufejme tedy, že i když je Justice záměrně slepá a nezáměrně občas i hluchá, smysl pro humor jí neopouští!

Jiří Slíva

Více toho prozradíme; až budeme mít celé dílo v rukách, tedy před očima recenzenta. Zatím jste na minulých stránkách našli jen pár zmenšených ukázek - kromě obalu předkládáme zajímavě řešenou předsádku (vytápetovanou dalšími symboly spravedlnosti - justičními váhami) a též pár fotek rozevřených dvoustran.

Za kolik?

Ano, ještě ta cena: při objednávce pěti a více kusů je stanovena místo 299 korun na asi dvě stovky Kč.

Jako dárek profesionálnímu právníkovi (žalobci, soudci obhájci...) je to téměř zadara... Jenže co třeba studenti práv?

Ti si o taková čtivá "skripta" mohou říci určitě nejen Ježíškoví...

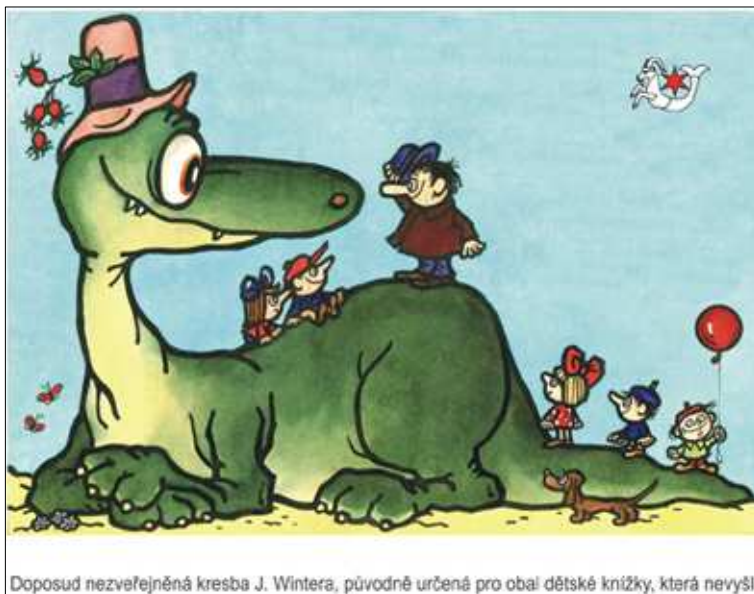
(sek)

Další Neprakta na dalším místě

Jak stojí pod **Nepraktovým** obrázkem: je to nezveřejněná (tehdy) kresba, původně určená pro obal knížky pro děti, která však nakonec nevyšla.

Ted' však vyšla a zdobí pozvánku, která už pro čtvrtletník typu GAGu nemá původní význam - vernisáž se konala už v srpnu.

Ale snad vydrží na místě po celé září, takže můžeme prozradit místo konání, samozřejmě jen pro Mistrovy obětavé fanoušky. Koná se v nově opravené školní budově v **Semaníně**. Kde leží Semanín? Zkuste si to vyhledat!

Doposud nezveřejněná kresba J. Wintera, původně určená pro obal dětské knížky, která nevyšla

Slíva vystavuje v Poličce

Výstava s názvem "**Jiří Slíva: Jam Session**" se koná v "Tylově domě", trvá až do 20. listopadu a Jiří Slíva si k ní nakreslil pěkný plakát se sedmičkou jazzmenů (trubka, altka a tenor saxofony, kontrabas + trojice pianistů na společné klávesnici). Výstava tak doprovází hned tři známé festivaly: *Martinův Fest*, *Mime Fest* a *Polička Jazz* - právě k tomu poslednímu plakát sekne nejlíp... (g)

Josef Prchal - český karikaturista sídlící ve Španělsku

Také Rataje leží nad řekou, jenže ne nad Vltavou, ale nad Sázavou. Obě výstavní síně jsou na jih od Prahy a tamní organizátoři neváhají pozvat umělce i z hodně vzdálených končin. Přitom jde o našince! Marie Plotěná dorazila do Týna až z Brna a po Vlastě Mlejnkové také z

Brna teď přispěchal Josef Prchal až ze Španělska. Předem poslal svou výstavu a sám se vernisáže zúčastnil pouze "na dálku" prostřednictvím e-spojení. Pozvánku jste viděli v minulém GAGmagu a jak to vypadalo na místě, vidíte na fotografiích z Ratají. **Vlevo** je vstup do Galerie Chodba (Ota Kmínek je v černé košili) a **vpravo** je detail - tak takhle vypadá ten Prchal! Jeho jméno (a vtipy) občas zaznamenáváme v katalozích výstav účastníků mezinárodních soutěží, i když třeba pod nadpisem: Španělsko.

Foto: **Otýlie Suchá**

Bienále Novobydžovské Usmívání

– to je soutěž autorů kresleného humoru sdružených v České unii karikaturistů, pořádaná od roku 1990 ve spolupráci s městem Nový Bydžov, Galerií u sv. Jakuba a Jiráskovým divadlem.

Výstava 110 kreseb od 28 autorů na téma **ŽIVOT JE JEN NÁHODA** bude v sále divadla přístupná až do konce září.

Slavnostní vernisáž se konala 14. srpna 2021 v rámci svatovavřínecké poutě.

Za doprovodu muzikantské dvojice Lichý a Dědek se sešlo přes 40 návštěvníků a autorů vystavených děl. Tradičně byli vybraní tvůrci oceněni diplomy a věcnými cenami. **Cenu starosty Nového Bydžova** získal tandem NOS (Novák, Skoupý), Jana Pillveina ocenila **Galerie u sv. Jakuba**, **Cenu návštěvníků** divadla dostala dvojice karikaturistů Marvin (Vaněček a Ráž) a **Cenu divadelního ředitele** Luboš Drastil.

Nakladatelství Epoque si tentokrát vybralo jako svého nominanta Lubomíra Lichého, Marek Simon dostal **Cenu Jiřího Wintera Neprakty** a **Cenu Josefa Kobry Kučery** získal Pavel Taussig. Česká unie karikaturistů vydala k výstavě celobarevný katalog, obsahující téměř všechny vystavené kresby.

*Na fotografii *Soni Chlumecké* dva rozesmátí a spokojení pořadatelé (Radovan Rakus – ČUK / Jan Beneš – Galerie u sv. Jakuba)

Kreslený smích má v Týnu nad Vltavou stále pěkně ustláno
Plotěná se účastnila symposia výtvarníků v Týnu nad Vltavou.

Zajímavou akci, takovou, jaké známe spíš z ciziny, uspořádala Městská galerie Týn nad Vltavou a Městský dům dětí a mládeže Týn nad Vltavou s názvem **“Svátek smíchu”**. Ten zde oslavili 30. června 2021 v rámci *Sympozia drobné grafiky*, které proběhlo ve dnech 28. 6. - 4. 7. 2021 na téma **“Humor/satira/karikatura v umění”**. Účastníky byli Jolana Kimlová, Petr Palma, Miroslav Petřík, Marie Plotěná, Vlastimil Sobota, Anna Maria Szalwa a Eva Volfová. Šlo o součást projektu **“Léto pod zlatým sluncem 2021”** Více o celé akci najdete na www.galerietnv.cz Pracovalo tam šest českých grafiků a jedna mladička Polka. Ta byla čerstvou absolventkou *Vratislavské akademie výtvarných umění* a zároveň již i vyučující na zmíněné škole. Předvedla zajímavý animovaný projekt - film se svými kresbami. V GAGu teď nabízíme osobní postřehy jedné z účastnic, abonentky e-GAGu **Marie Plotěné**:

“Tvořili jsme samostatně a odděleně. Jednu práci každý věnoval galerii, která nesla veškeré náklady spojené s naším pobytem, stravováním, etc. Vytvořila jsem tam tři nové kresby - kreslený humor a přidala osm dalších, které jsem nakreslila doma v týdnu před odjezdem na sympozium. Byla to pěkná akce a příjemný pobyt. V srpnu se pak z těch našich prací v Městské galerii v Týně n/V konala výstava”.

Mezi účastníky bylo původně i jméno **Jiří Hiršl**. Do Týna však na popisovanou akci nedorazil. **Proč?** Vysvětlení dává datum tornáda + adresa jeho bydliště: **Hodonín**.

Doplňujeme výše zřazený text o aktuálnější zprávu, která akci shrnuje:

V akci EXPO Týn 21 se konala výstava SEZONA, která skončila 12. září a od 17. září na ni naváže výstava Nepraktových plakátů. V rámci právě skončené výstavy a tvůrčího setkání o němž referuje výše Marie Plotěná se konalo i další společné setkání

Kurátorka **Městské galerie Týn nad Vltavou Petra Svoboda Herotová** akci shrnula a my z toho vybíráme ve zkratce:

“Ve středu 30. června setkání zpestřily dvě přednášky o karikatuře. Oba přednášející ukázali, že česká karikatura má dlouhou tradici. Řada známých umělců si kresbou karikatur či ilustrací přivydělávala. **Ondřej Chrobák** nás seznámil s knihou **V okovech smíchu** mapující první polovinu 20. st. a **Pavel Ryška** prezentací **Miroslav Lidák, malíř nepokojů** připomenul těžkou dobu tvrdé totality, nepříznivou pro ty, kteří se vyjadřovali proti ní, byť „jen“ karikaturou. Paradoxně to však byla doba, která jinak kreslenému humoru přála, i když ne všechno procházelo, jak ukazuje osud **Miroslava Lidáka**. (...)

Řada pamětníků vzpomene na éru časopisu Dikobraz. S příchodem demokracie úroveň kresleného humoru klesá. Vydávání Dikobrazu skončilo a i přesto, že byla vydávána jiná periodika s vtipy, jejich výtvarná úroveň již nebyla taková jako dříve. S příchodem nových médií, internetu a sociálních sítí se doslova „roztrhl pytel“ s vtipy zesměšňujícími současné politiky. Dělo a děje se tak ale již hlavně mimo obor klasické karikatury. Profesionální karikaturisté zůstali, ale je jich málo a situaci nenapomáhá ani existence České unie karikaturistů.

Jedním z cílů symposia bylo rozpoutat debatu o současné svobodě uměleckého projevu vs. tolerance vůči jiné kultuře či náboženství (v kontextu nedávné tragédie v redakci časopisu Charlie Hebdo). To se však nezdařilo, jelikož jsme se kompletně setkali pouze v rámci zmiňovaného *Svátku smíchu*. Doufáme však, že další cíl se nám podaří, a tím je rozveselit obecnost v podivné, kovidem poznamenané době,” končí svůj příspěvek **Petra Svoboda Herotová**.*)

*) Větám v prostředním odstavci by se dalo hned na několika místech oponovat - soudí e.GAG.

Od počátku září je v Ratajích nad Sázavou k vidění výstava “vypraných mozků”.

Když vydáváte časopis jednou za tři měsíce, je to tak: v jednom GAGu postupně registrujeme tři vernisáže. Po *Prchalovi* (červen) tandému *Kobra-Kanala* (červenec) a *Kotyzovi* (srpen) však přibyla “do čtvrtice” ještě zářijová *mezinárodní kolekce* ze slovenského Prešova. Už aby byla zima, křišťálově blyštivé střechy Rataje pěkně ozdobí a závěje prašanu snad utlumí i příšernou aktivitu kurátora *Kmínka*. A my si v redakci aspoň na chvíli oddychneme od registrace výstav jediné české stálé výstavní síně věnované kresleným vtipům. Škoda, že se obdobná galerie nenajde i v mnohem lidnatějším městě - třeba v Praze, Brně, Ostravě či Plzni - přitom máme po republice baráky plné prázdných chodeb... (r)

SVOBODNÍ LIDÉ FREE PEOPLE

mezinárodní výstava kresleného humoru

Pavel Matuška, ČR

kýchání mozku od kalokagathie k hypochondrii a zpátky

Shahrokh Heidari (Francie), Luc Descheemaeker (Belgie), Vladimír Kazanevsky (Ukrajina), Keyvan Varesi (Írán), Tony Tasco (Belgie), Dariusz Dąbrowski (Polsko), Pavel Matuška (Česká republika), Aleksej Kivokurtcev (Rusko), Nicola Buccì (Itálie), Emil Idzikowski (Polsko), Darko Drljević (Černá Hora), Ignat Mihai (Rumunsko), Sergei Sitchenko (Izrael), Jan Tomaschoff (Německo), Mojmir Mihatov (Chorvatsko) a další

vernisaž 4. 9. 2021 15:00

Klub Čtrnáctka, Rataje nad Sázavou

Rataje světové - září v září

(tento náš originální slogan ve slovenštině nedává smysl, takže raději citujme toho, kdo z Prešova do obce nad Sázavou tu silnou porci výtvarného humoru dovezl)

“Kto chce zapalovať, musí sám vyhorieť.” tvrdí **Peter Rázus**, všední profesí kalokagathický hypochonder (na snímku ten bez čepce).

Dne 4. 9. 2021 v 15 hodin v Ratajích nad Sázavou otevřeli výstavu

“Slobodni ľudia - Svobodní lidé”.

A věřte, že tak světovou výstavu žádá *Chodba* ještě nezažila. Konečně zkuste si vyluštit ta drobným písmem uvedená světoznámá jména na vedlejším plakátku. Prozradíme jen autora barevné kompozice s akrobatickým clownem v kopuli cirkus: **Pavel Matuška**, Česká republika. Název **“Salto libertas”** sedí k názvu výstavy.

Po jistém čase, těsně před uzávěrkou 3. čísla e-GAGu, jsme vydolovali z organizátora zprávu o vernisáži. Tu jí máte:

V sobotu, 4. září se v Ratajské galerii Chodba Klubu Čtrnáctka udála velká vernisáž. Ani ne velká snad proto, že bychom zvětšili prostory. Přesto velká. Bylo zde předvedeno dvaasedmdesát obrázků z celého světa. Od Nového Zélandu po Kanadu a zpět. I třeba přes Střední východ a Afriku. Do soutěže, kterou vyhlašuje každoročně Prešovská rozvojová agentura (PRE-

RAG) pod patronací V4, poslali své práce mistři veselých obrázků třeba z Íránu, Bangladéše, Indonésie a dalších zemí, jejichž názvy znějí téměř exoticky. Na zahájení výstavy s pořadovým číslem 60 přišlo asi 25 lidí z celých Středních Čech, Prahy a samozřejmě z Rataj.

Výstavu uvedl jako vždy pan doktor Hrabánek s hlavním organizátorem Petrem Rázusem z Prešova. Čechoslovákem, jako jsme ostatně my všichni narození před třia-
devadesátým rokem minulého století.

Přijďte se podívat, otevírá vám na telefon třeba celý tento weekend, ten další taky.

Ale prosím, nevolejte v noci. Tedy před 10. hodinou ranní..

Ota Kmínek

Bud' vesel, i když Ti život hází klacíky pod nohy!

OK

Místo snímku ze zahájení výstavy nám OK poslal ukázky díla *Igora Ševčíka*, jako pozvánku na výstavu typického Čechoslováka (in memoriam), jež by měla v Chodbě viset až do jara příštího roku. (red.)

Vernisáž má být první říjnovou sobotou.

K 80. výročí narození (6. prosince!): Lavička Vladimíra Renčina v Pečkách:

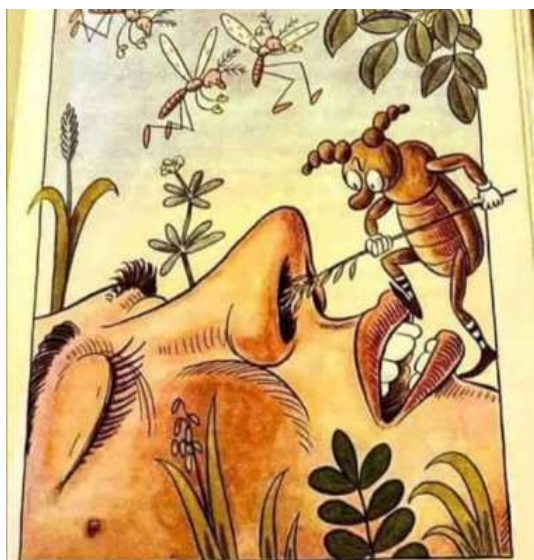
Známý kreslíř, karikaturista, autor vtipů a pečecký rodák *Vladimír Renčín* by tento rok oslavil své osmdesáté narozeniny (6. 12. 1941 Pečky - 4. 10. 2017). Slavných osobností narozených v Pečkách není zas tolik, aby to město nechalo bez povšimnutí. I proto se rozhodli významného rodáka připomenout zbudováním památníku. Při pohledu na Renčínovu tvorbu zaujala často se vyskytující situace z vtipu, kde

dvě postavy sedí na lavičce a vtipně glosují různé neduhy lidstva. Motiv lavičky, který se ve vtipech tak často objevuje, se proto jevil pro podobu památníku víc než vhodný. Pro její umístění bylo vybráno prostranství pod starou lípou v historické části města Bačov. Zdejší, téměř vesnická atmosféra, nejlépe ladí s náladou Renčínovy specifické poetiky. Viz FOTO!

Samotného návrhu se ujal městský architekt **MgA. Jan Drška**. „*Pracovali jsem s více variantami, ale nakonec zvítězil nápad, který každému umožní podobu Renčínovy lavičky ovlivnit. Jde o kruhovou lavičku a kruh je nadělen na 26 polí, na kterých bude 26 vtipů – jeden na každých 14 dní v roce. Konkrétní vtipy pak vyberou sami občané města nebo obdivovatelé autora.*“ (www.pecky.cz).

A zde je výzva: Slavný rodák města Pečky si zaslouží krásnou a důstojnou připomínku v našem městě. Budujeme první lavičku Vladimíra Renčina! Pomůžete nám v tom?

Z cílových 50 000 korun už přišla od dárců skoro polovina. Pokud vše půjde dobře, již do konce tohoto roku bude lavička v Pečkách hotová. Mistryny nedožitě 80. narozeniny oslavíme už u ní.

Historicky první PCR test provedený Dr. Pytlíkem zdokumentovaný O. Sekorou v r. 1939

Díky schopnostem MUDr. Pytlíka to testování začalo již v roce 1939

Obrázek **Ondřeje Sekory** je originál z knihy „*Trampoty brouka Pytlíka*“, o níž platí, že kdo ji v dětství (pak svým dětem; nebo svým vnoučatům) nečetl, nemá ve slušné společnosti co dělat...

I proto se objevila ve světě internetu tato nová informace, která nám především sděluje, že slušná společnost je v naší domovině kupodivu stále dostatečně početná.

Slamáky a la Dědek rum!

Jak nám připomněl **Jaroslav Kopecký**, tak na festival ve Františkových Lázních letos nedorazil kreslíř, bodrý společník, držitel několika zde udílených cen **Bořík Frýba**. Opustil svět loňského září a tak se na jeho počest účastníci festivalu vyzdobili slaměnými klobouky, Frýbovým poznávacím znamením. Autor, nazývaný **Dědek rum**.

Jak vypadá profil **Emila Šourka** v letním čísle odborného časopisu vydávaného pro své členy **Syndikátem Českých Novinářů**, uvidíte na další stránce.

Tam ho "dokumentujeme" ve zmenšeném rozměru. Text začíná zde (**viz níže**), ale doprovázíme ho předem trojicí ukázek z desítky kreseb roztroušených po stránkách letošního Mediažurnálu č. 2 (**viz vedle**)

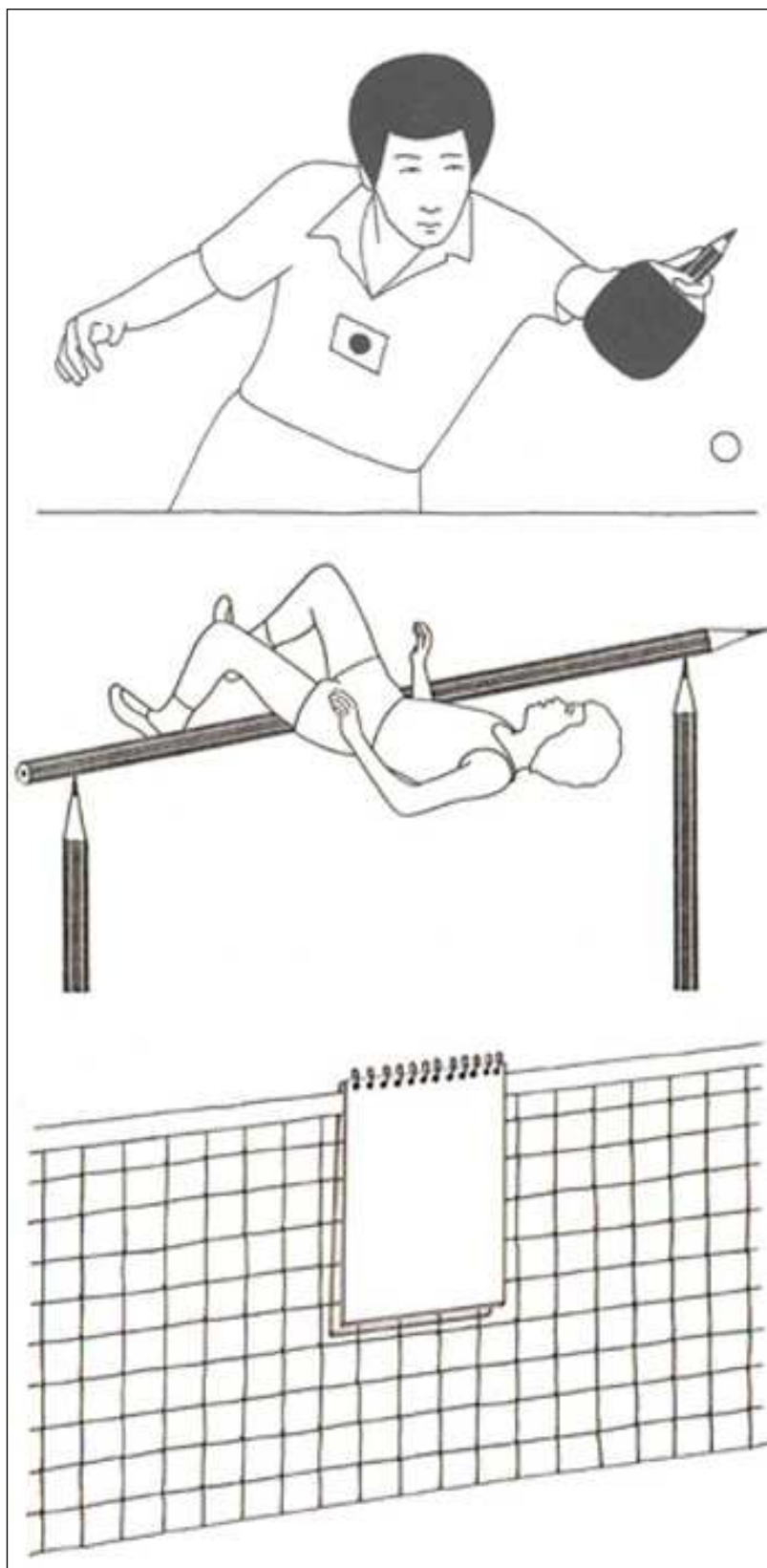
Co mají tyto "kousky" společného? Ano... je to sport. Emil vybral ze své tvorby (nebo torby?) obrázky, kde hrají hlavní roli prapůvodní novinářské nástroje. Tužky a blok. Asi proto, že karikaturisti se s novináři v tomto nějak moc neliší.

Ale teď už vlastní článek:

Kreslíř Mediažurnálu: Emil Šourek

Kdo by čekal od dnešního kreslíře Mediažurnálu tzv. "kupu srandy", bude zklamán. Už první obrázky, na které jste na těchto stránkách narazili, vás mohly upozornit, že zde se nedělá jednoduchá satira známá z někdejšího *Dikobrazu*, natož přehlídka pokleslého *rádobyhumoru* pozdějších *Trnek-Brnek*.

Kdepak; tady nejsou nosiči humoru strejcové žertující oplzle u hospodského stolu či dokonce pod stolem. Žádné anekdoty; dlouhé "vtipné" řeči se tu nevedou jednoduše proto, že Šourek žádného "svého" panáka s výrazným nosem nekreslí, ani ho ve svém tvůrčím šuplíku nemá. Žádný Pivrneč!

Prostě a jasně: Emil Šourek, možná díky svému inženýrskému vzdělání a pak celoživotnímu povolání, nezabývá se cizelováním květnatých vět. Právě naopak: kreslí vtipy beze slov. Termín vtipy se vlastně ani k jeho obrázkům nehodí, spíš jde o takové rebusy.

Kdo to nepochopí, kresbu nevylušití. Má smůlu. Ten, kdo si s kresbou dá chvíli práci, je odměněn. Nejde to však o výbuch bujarého smíchu, ale o dobrý pocit: *“Já na to přešel!”*

Chce to ovšem vzdělání. Kdo neví proč se v Praze císaři Františku říkalo Procházka, nepochopí dvojportrét s českou novinářkou Petrou. Anebo: když u etikety z krabičky zápalek tradiční značky SOLO si místo namalované *The Fish* dosadíte české KAPR, získáte za odměnu známý výraz z novinářského slovníku. Tak vidíte, nejde sice o anekdoty, ale nějaké to slovo se u Šourka přece jen najde. Občas je potřeba si ho nad kresbou začít hledat.

mediažurnál

2/2021

Hradní blacklist Rukavice je na straně médií, která nejsou na seznamu

Kdo by čekal od dnešního kreslíře Mediažurnálu tzv. „kupu srandy“, bude zklamán. Už první obrázky, na které jste na těchto stránkách narazili, vás mohly upozornit, že zde se nedělá jednoduchá satira známá z někdejšího Dikobruza, nanejvýš přehlídka pokulいたého rádobyhumoru pozdějších Trnáků-Brnků. Képele; tedy nejsou nasliti humoru strejcové šertující opánie u hospodského stolu či důvěnce pod stolem. Žádné anekdoty; dlouhé „vtípové“ řeci se tu nevedou. Jednoduše proto, že Šourek žádné „svého“ panáka s výrazným nosem nakreslit, ani ho ve svém tvůrčím šuplíku nemá. Žádný Pluvec!

• Ivan Hanousek

Přestě a jaro: Emil Šourek, možná díky svému zájmu o výtvarné umění a pak o literaturu, jeví se, že se nezabývá čtením knih, ale spíše sledováním televizních a filmových děl. Přesto například, když vidí vtipy base slůz, téměř vždy se vlní ani a je ho zkrátka hrůza, což je o takové věci. Kdo by nepočítal, kreslu nevyužití. Ma traba. Ten, kdo si s kresbou dá chvíli práci, je odměněn. Nejde to však o výbuch bujarého smíchu, ale o dobrý pocit: *“Já na to přešel!”*

Co z to říctem vyvíjí vzpomínky. Kdo nař, proč se v Praze císaři Františku říkalo Procházka, nepochopí dvojportrét s českou novinářkou Petrou. Anebo: když u etikety z krabičky zápalek tradiční značky SOLO si místo namalované *The Fish* dosadíte české KAPR, získáte za odměnu známý výraz z novinářského slovníku. Tak vidíte, nejde sice o anekdoty, ale nějaké to slovo se u Šourka přece jen najde. Občas je potřeba si ho nad kresbou začít hledat.

Emil Šourek (*1945) je vysoké postavy, i v důchodovém věku hraje rekreačně košíkovou, které říká zásadně basket. Sport ho vždy zajímal a třeba v roce 1965 se dokonce stal přeborníkem Prahy v atletickém desetiboji! To ještě za studií na stavební fakultě ČVUT. Po škole pracoval jako projektant, stavbyvedoucí a skončil jako státní úředník; postupně dvou ministerstev. Měl na starosti vodní stavby (proto se v jeho tvorbě často objevuje voda) a do důchodu odešel v roce 2007 poté, co se marně snažil o realizaci jezů na Labské vodní cestě pod Ústím nad Labem a pod Děčínem (dodnes tam stavby chybí a lodím plavbu k moři neusnadňují). Šourek má své lásky a vzory nejen ve výtvarném umění, ale i v rocku a literatuře, rád tvoří jejich portréty. Také nabízí svým tvůrčím vývojem docela zajímavou úvahu - proč tolik našich karikaturistů začínalo nikoliv na uměleckých nebo humanitních, ale na technických školách? Připomeňme dnes nejznámějšího deníkového kreslíře Miroslava Kemela, už před ním živou legendu vtipů beze slov strojaře Miroslava Bartáka, ale i další kreslíře Mediažurnálu - namátkou původně elektrotechnika Jiřího Košťáře.

Emil Šourek vyrůstal v Praze Strašnicích, v roce 2002 zvolil pro život Senohraby a v nedalekých Bukovanech sídlí a kreslí dodnes. S kresleným humorem si začal v roce 1978, a pak publikoval nejčastěji ve sportovním týdeníku Stadión, občas i ve Svobodném slově a Lidové demokracii. Po Listopadu 89 se stal členem nové České unie karikaturistů a kmenovým autorem měsíčníku Škrt a týdeníku KUK. Byl několikanásobně úspěšný v soutěži sportovních vtipů o *Emila Stadiónu*. Vystavoval často jak s kolegy, tak i sám, též se synem Pavlem, s přítelem Kájou Saudkem a několikrát na téma *“Zrušme komunisty”* s Jindřichem Strašnovem. Nejen v Praze. Měl toho k vystavování vždy dost, jen otištěných kreseb napočítal na dvanáct set.

Kuriózní je Šourkova *“tečkovaná”* tvorba vyžadující velkou trpělivost, vrcholem bylo zřejmě propojení tvorby dvou slavných *“secesních ornamentalistů”* *Alfonse Muchy* a *Káji Saudka* do jednoho velkého díla. Jak lze vidět z jeho kreseb v tomto Mediažurnálu, je Šourek autorem několika různých stylů. Obvykle volí takový, co se mu jeví pro vyznění nápadu tím nejvhodnějším.

IH

*Emil Šourek (*1945) je vysoké postavy, i v důchodovém věku hraje rekreačně košíkovou, které říká zásadně basket. Sport ho vždy zajímal a třeba v roce 1965 se dokonce stal přeborníkem Prahy v atletickém desetiboji! To ještě za studií na stavební fakultě ČVUT. Po škole pracoval jako projektant, stavbyvedoucí a skončil jako státní úředník; postupně dvou ministerstev. Měl na starosti vodní stavby (proto se v jeho tvorbě často objevuje voda) a do důchodu odešel v roce 2007 poté, co se marně snažil o realizaci jezů na Labské vodní cestě pod Ústím nad Labem a pod Děčínem (dodnes tam stavby chybí a lodím plavbu k moři neusnadňují). Šourek má své lásky a vzory nejen ve výtvarném umění, ale i v rocku a literatuře, rád tvoří jejich portréty. Také nabízí svým tvůrčím vývojem docela zajímavou úvahu - proč tolik našich karikaturistů začínalo nikoliv na uměleckých nebo humanitních, ale na technických školách? Připomeňme dnes nejznámějšího deníkového kreslíře Miroslava Kemela, už před ním živou legendu vtipů beze slov strojaře Miroslava Bartáka, ale i další kreslíře Mediažurnálu - namátkou původně elektrotechnika Jiřího Košťáře.*

Emil Šourek vyrůstal v Praze Strašnicích, v roce 2002 zvolil pro život Senohraby a v nedalekých Bukovanech sídlí a kreslí dodnes. S kresleným humorem si začal v roce 1978, a pak publikoval nejčastěji ve sportovním týdeníku Stadión, občas i ve Svobodném slově a Lidové demokracii. Po Listopadu 89 se stal členem nové České unie karikaturistů a kmenovým autorem měsíčníku Škrt a týdeníku KUK. Byl několikanásobně úspěšný v soutěži sportovních vtipů o *Emila Stadiónu*. Vystavoval často jak s kolegy, tak i sám, též se synem Pavlem, s přítelem Kájou Saudkem a několikrát na téma *“Zrušme komunisty”* s Jindřichem Strašnovem. Nejen v Praze. Měl toho k vystavování vždy dost, jen otištěných kreseb napočítal na dvanáct set.

Kuriózní je Šourkova *“tečkovaná”* tvorba vyžadující velkou trpělivost, vrcholem bylo zřejmě propojení tvorby dvou slavných *“secesních ornamentalistů”* *Alfonse Muchy* a *Káji Saudka* do jednoho velkého díla. Jak lze vidět z jeho kreseb v tomto Mediažurnálu, je Šourek autorem několika různých stylů. Obvykle volí takový, co se mu jeví pro vyznění nápadu tím nejvhodnějším.

IH

ČUK – vnitřní i vnější komunikace

Příspěvek **I. H.** do diskuse na VH ČUK dne **1. 11. 2005**

Páteří vnitřní komunikace - mezi členy ČUK - byl od jejího vzniku informační bulletin GEK. V posledních dvou volebních obdobích pak jeho vyšší forma, elektronický e-GAG. Jelikož GAGy jsou číslovány v kalendářním ročníku, nebudou vás zatěžovat počtem čísel, vydaných za toto „volební období“. Od letoška se z GAGu stal týdeník, jehož rozsah se ustálil na 16 stránkách, obrázků bývá přes dvacet. Také názvy a řazení rubrik se ustálily, takže je snazší orientace. Za rok vychází asi 50 čísel = cca 800 stránek dopravovaných členům „do domu“. Letos přibýlo kolegů, jimž ho posíláme elektronicky, což je dobré pro naši pokladnu.

Přesto jsme vydali pro zbytek členů bez e-mailu a běžnou poštou poslali tzv. T-GEKY (letos písmena F, G, H a I), které by do Vánoc měl doplnit na pět T-GEK „J“ s výsledky VH. T-GEKY mají přes 20 stran a obsahují materiály, které „nezasmradají“ po dvou měsících. Není v našich silách ani finančních možnostech rozesílat včas poštou propozice zahraničních soutěží, jichž bude letos ke stovce. Pořadatelé nám je dodají i měsíc před uzávěrkou. Přesto se snažíme aspoň některé vkládat do tištěných GEKů, s připomínkou vlastních akcí, společných výstav.

Nemohu a nechci opakovat co v GAGEch bylo. Kdo GAGy čte, to ví, A tomu, kdo je nečte, nemá smysl to říkat, stejně by tu strašnou sílu nedokázal pochopit. Snahou edYtora (jak víte s tvrdým) bylo zachytit veškeré dění v ČUK, ale také je ovlivňovat, spoluvytvářet, aktivizovat členy, rozšířit počet těch „fungujících“ a získat je pro nové nápady. Podařilo se postupně vytvořit skupinu autorů, kteří přispívají (Krmášek, Jurkas, Slíva, Schubert, Dostál, Mlejnková, kdysi Šípoš a občas tipem Dwořák, další aspoň někdy dají najevo, že tato práce má pro ně smysl). Mám dojem, že část členů, především mimopražských, si GAGů považuje víc, jako pojítka s členy a vůbec s žánrem výtvarného humoru.

Integrovat ČUK do světové komunity autorů cartoons je docela důležitým úkolem GAGu – ať nepřímou, tím, že se o dění ve světě něco dozvídáme, nebo přímo – tím, že nabízíme možnost soutěžit a vystavovat v zahraničí a získat tak katalogy z renomovaných festivalů. Ukázalo se, že o dnešní české karikatuře se v Evropě moc neví, ve světě jsou známy jen solitéry jménem Barták, Slíva, nyní také Kovařík – tady ČUK hodně zanedbal a spoléhal se na FECO. Ta však už zdaleka nekypí aktivitou a náprava je těžká... Mj. i proto, že agilních kolegů v „středním“ věku, který se zřejmě nejvíc hodí pro soutěžení, právě moc nemáme. Přínosem komunikování po internetu je i naše účast v mezinárodních porotách, která přináší oboustranné poznatky – pro ČUK z ciziny (Barták, Hanousek - viz foto na příští stránce!) a pro zahraničí o ČUKu a českých autorech. Přestože jsem zjistil, že nikoho nezaujala má myšlenka, že se ČUK stal leadrem projektu Grand Slamu, tedy střeoevropského seriálu Grand Prix v soutěžích cartoons, zmiňuji se o něm zde a jsem připraven k němu dát v GAGu prostor každému.

Zatím se více daří zviditelňovat ČUK ve světě (také pořádáním mezinárodních soutěží, v nichž počtem letos patříme na evropskou špičku – a dnes zde **vyznamenaný Písek patří do TopTenu kontinentálních festivalů**). Problémem je zviditelnění doma, s nímž si nevíme rady. Na jedné straně jsme zjistili, že cesta do médií nevede přes organizace a užitečnou práci, ale spíš skrz skandály a kuriozity, především pak přes zajímavé osoby. Bohužel však ve chvíli, kdy se snažíme ČUK do médií dostat přes jednotlivce, nakonec ve výsledku se o naší spolkové existenci nic neobjeví. Tady vidím dluh osobní, ale i dalších členů a vítám nápady, hlavně však konkrétní nabídku. Získat místo v televizi, rádiu, místním tisku... Obávám se, že ani tak pěkně připravené události, jakou je udílení Výročních cen, se velké pozornosti nedostane. Přitom motivem akce je právě upozornit na práci ČUKu. A na existenci stále méně viditelného výtvarného humoru v zemi.

Dalším úkolem je modernizace (hlavně pravidelná aktualizace) naší webové stránky, související se získáním člověka, který by de facto zadarmo byl ochoten aspoň den v týdnu obětovat práci pro nás. Fandy, který by dělal práci v hodnotě asi 50 tisíc korun ročně za pouhých 4-5 tisíc, které by mu asi tak ČUK mohl ze svého rozpočtu vyhradit. Nyní za údržbu strany, resp. existenci na internetu platíme 2000,- ročně. Je tu i jeden další dobrý nápad: Letos poprvé se díky nabídce čestného člena ing. Rudolfa z Olomouce asi bude realizovat „souhrnné uložení všech GAGů a dalších aktivit ČUKu – včetně katalogů, výstav a dokumentů z VH, seznamu členů ap. za rok 2005“ na elektronické nosiče. A bude k dispozici zájemcům.

Mám i další plány s e-GaGem, jednak s jeho rozesíláním, jednak s profesionální úpravou. Lze uvažovat i o jeho větším „zásahu“ - rozesílání větší cílové skupině než jsou členové a příznivci. Zatím se můžeme pochlubit nadějí na rozšiřování GAGu na Slovensku. Více než od nepatrného zisku finančního si slibujeme od zisku informativního – přímého kontaktu se slovenskými karikaturisty. Ten starý po lince ČUK-SÚK přestal vyhovovat. Pro ilustraci: poslal jsem Kanalovi článek z e-GAGu o Slovácích a naší snaze zlepšit s nimi komunikaci - a vrátil se mi se zprávou, že jeho adresa je mimo provoz.

Kdosi řekl, že komunikace je základem všeho dalšího - a ukázalo se, že právě tak působil e-GAG v uplynulém a tomto roce. Byl bych rád, kdybyste proto považovali psaní, kreslení do e-GAGu za základní členské právo.

A jeho čtení za svou základní členskou – byť nepovinnou – povinnost.

*Ivan Hanousek *)*

Na snímku: někdejší tajemník s někdejším předsedou České unie karikaturistů na semináři o kresleném humoru v *Zielone Góre* - Polsko

*) Když jsem dočetl, úplně samo se mi rozběhlo připisování. Než jsem se nadál, bylo to tady:

Jsme o 16 let starší, jsme jiní a především je zcela jiná doba a situace nejen spolku ČUK, ale kresleného humoru vůbec. Nelze říci, že tento žánr v konkurenci internetových možností a různých způsobů komunikace i humoru přímo vymírá, ale pokud jde o českou přítomnost, blížíme se konci. Konci žánru, který jsme si spojovali především s velkým výskytem kreslených vtípů v tištěných periodikách a to nejen těch specializovaných na humor. Neznamená to samozřejmě konec tvorby cartoons ve světě, ale autoři už se rodí a žijí jinde, prezentují se na webech a zaplavují svými produkty více než stovku mezinárodních festivalů různé tradice i úrovně. Jde ovšem o velký rozdíl mezi klasickým využitím karikatury jako glosátorky událostí (aktuálních problémů až po politiku, jak jsme byli pár století zvyklí) a dnešním výtvarným ztvárněním dobových myšlenek či tendencí úplně jiným způsobem, kdy už nejde o okamžité vzbuzení smíchu konzumenta, ale o jeho reakci na kreslené dílo, které je víceméně beze slov. Konečně mezinárodní scéna už ani jiná díla nebere a čtenář se stává divákem, jemuž se předkládá dílo s jistou pointou, pro jejíž pochopení se musejí tvůrce a spotřebitel myšlenkově spojit. Jde o svět, kde se neuplatní dříve tolik frekventované anekdoty, kde obrázek slouží jako poutač k vtípnému textu, respektive k zdokonalení jeho účinku. Katalogy festivalových takové vtípy prakticky ani neukazují, mezinárodní soutěže si z praktických důvodů žádají vtípy beze slov.

Výše uvedený text sice s předstihem naznačoval, ba i žádal, různé postupy a opatření, jak se nové době přizpůsobit, ale prakticky se nic z toho nerealizovalo. Ani to však by spíš jen prodloužilo, nikoliv zabránilo nezadržitelnému vývoji technických možností a jejich dopadu na světovou, potažmo českou situaci žánru. Kdysi jsme si vtípy vystříhovali a nalepovali. Dnes je vyhledáváme na různých webadresách a nakonec už je ani nestahujeme do svých sbírek, protože „ony tam ty kresby přece budou k dispozici pořád“.

Osud českého kresleného humoru, včetně velké popularity jeho předních tvůrců, je už zřejmě rozhodnut, ač si dovedeme představit různé jeho modifikace, které mohou přežívat. Nicméně je smutné, že není skoro nic, co by mohlo k tvorbě přitáhnout mladé talenty. Peníze? Obdiv publika, případně sláva? To dnes jen stěží. Noví autoři se rodili z obdivu k těm starým, úspěšným. Začali je napodobovat kresbou a ti talentovanější se jimi inspirovali hlavně pochopením principu komického účinku a jeho nejvhodnějšího přenosu na diváka. Koho mají mít za vzor dnes? Motivace není.

Mladí lidé už drží v ruce své krabičky, kde je přece vše. Časopisy a knihy, na papíru založené produkty, na něž jsme stávali fronty, už nepotřebují. Tudíž neznají ani vtipy a jejich autory.

Svého času, byl jsem asi dvanáctiletý až čtrnáctiletý, zachvátilo náš dětský svět sbírání obalů od žiletek. Nebylo dětí v ulici či ve třídě (především však kluků), které by podlouhlé papírové obaly nesbíraly, vzájemně si je vyměňovaly, sestavovaly je do sérií a neustále přerovnávali v albech či sešitech, kam se exponáty zastrkovaly zadní částí do pečlivě vyřezaných otvorů... Už jako plnoletý jsem se svou hodně velkou sbírkou přes dva tisíce kusů, patřil do seznamu členů nového Klubu „ksirofilistů“, který pak působil ještě dlouhá léta, zatímco sám předmět záliby členů se postupně vytrácel z trhu. Žiletky prostě vytlačily jiné holící prostředky. Ty největší sbírky rostly prakticky jen výměnou, kupováním a většinou pak pohlcováním menších sbírek. Supersběratelé už měli koncem 80. let sbírky o dvou desítkách tisíců kusů. Dnes už by však nikoho nenapadlo začít obaly od žiletek sbírat. A mne tenkrát vůbec nenapadlo, že by naše tak masová záliba mohla někdy skončit. Přesto se to stalo. Zcela.

Myslíte, že jsem v tom úplně mimo? Nyní se přece totéž děje s kresleným humorem. /ih/

Záhada / **Anebo jen náhoda?**

Jméno *Kerles* (stejně jako třeba *Johanus*) je pro nás spjato s jižními Čechy, respektive s Českými Budějovicemi. Konečně právě tam se to svého času přímo rojilo autory kreslených vtipů - když si odmyslíme Prahu, tak víc jich sídlilo jen v Hradci Králové (naopak minimum jich žilo v Ostravě, Plzni a snad žádný v Ústí nad Labem). **Jaroslav Kerles** byl zavilý *Dikobrazec* a protože šlo o časopis mohutně šířený po naší socialistické vlasti, jeho jméno spjaté s originální - tudíž nezaměnitelnou kresbou se stalo velice známé. Asi jen málokdo znal jiného Kerlese a dnes už neexistují telefonní seznamy, abychom si jeho jmenovce v tom „budějickém“ spočítali. Ale teď - náhle - jsme narazili na stejné jméno: jde o ženu a je evidentně průbojná. **Ivana Kerlesová** jde v jihočeském kraji do parlamentních voleb na čele kandidátky nového hnutí *Přísaha*.

Konečně - pokud to „kom.“ neznamena komunistickou nebo komerční, ale komunikační agenturu, má její majitelka asi slušné základy pro profesionální propagaci své kandidatury. Na krajském poli se střetne s **Ondřejem Veselým** z ČSSD, kterého si pamatujeme z Písku, kde vzápětí po svém tamním volebním úspěchu zrušil už tradiční a mezinárodně úspěšné *Bienále kresleného humoru*. **Ivana Kerlesová** si nejspíš dost věří, přestože už před tím neúspěšně kandidovala na jihočeskou hejtmanku za Trikolóru... Pokud má s Jaroslavem společné nejen jméno, mohla by aspoň v rámci kraje porazit (počtem hlasů) známého píseckého nepřítele dobrých vtipů. Pokud se teď někdo z Č. B. ozve a potvrdí nebo vrátí naši doměnkou o původu *Kerlesové*, budeme rádi.

/red./

Nahoře: výstřížek z MfDNES; kresba dole: **Jaroslav Kerles**

Tentokrát jsme nehledali dlouho ani nesahali daleko, když jsme se rozhodli nahlédnout pouze do katalogů. A vybrali jsme jeden ještě čerstvý, co přišel v červenci poštou a druhý už déle usazený v regále. První svazek je z Belgie a ten o sedm let starší je z Ukrajiny. Ale oba nám dorazily z Německa. Formát mají klasický, čtvercový, první má pevné desky, oba jsou nablýskané.

Jeden nový: Euro-Kartoenale 2021 - Kruishoutem / Belgie

Téma /Název: Chances and Opportunities

Výsledky této soutěže včetně překvapivě slušné české účasti (10 osob) jsme zveřejnili v minulém vydání. Takže už víme, že v katalogu žádnou kresbu našeho autora nenajdeme. Jediný (původně Pražan) **Jan Tomaschoff** je ještě k tomu v katalogu pod obrázkem na str. 15 uveden ne jako Němec, ale jako Polák.

Kresbu, za níž získal polský **Jerzy Gluszek** 2. cenu a kresbu **Mojtaby Heidarpanaha** z Iránu jsme otiskli minule - právě tu má katalog **na obálce!** Přidáváme proto jen dost zmenšené práce dalších tří autorů: **Vlevo nahoře Marilena Nardi** (Itálie) - 1. cena; **vpravo: Davoud H. Taghiabad** (Írán) - čestné uznání; **dole: Liu Quiang**

(Čína). Žena místo s pomocí podpatků stoupá vzhůru díky vzdělání. Věžeň si pomohl křídou k "televizi". A hlemýžď jen čubrní, jak by také šlo zrychlit to jeho věčné plazení. Všechny tři obrázky ukazují

Nápad!

A teď ještě k samému katalogu. Má i s deskami 100 stránek a kresby mají každá pro sebe celou stranu - s drobnými výjimkami (jde třeba o dvě "výškové" kresby umístěné u sebe). V úvodním slově ředitele centra Rudy Gheysense nepřekvapí, když připomene, že je to 40 let, kdy se Eurokartoenale narodilo a dnešních 2311 obrázků v soutěži vypoovídá, že se mu daří více než obstojně. Co ovšem překvapí, je to, že hned na další stránce je slovo předsedy belgické vlády **Alexandera De Croo**.

Představte si, že by v slavných dobách našich bienále v Písku či Hradci Králové místo starostů a primátorů do katalogu přispěli **Gross, Špidla, Paroubek, Topolánek, Sobotka** či nedejbože **Klaus, Zeman** a... radši dál ani nejdeme. Belgický premiér zde chválí pořadatele a porotce (převahu 7 mužů v jury narušila 1 žena - **Elena Ospina** z Kolumbie) za letošní zdůraznění ženských práv - vítězkou se totiž stala italská **Marilena Nardi (viz výše)**. Přestože vytištěny tím nejdrobnějším písmem, i tak jsou na konci katalogu hned čtyři stránky přeplněné jmény soutěžících. Počtem autorů překonali domácí Belgičany Iránci a také Turci. Číňani mají v počtu svých zástupců jen tzv. bramboru...

Jeden starý: XIV International Cartoon Contest INDEPENDENCE 2014 - Kyjev / Ukrajina

Název/Téma: New World Order

Stránek 112 (s obálkou) a seznam účastníků soutěže se vešel na jednu tiskovou stránku. Pod hlavičkou Česka trůní jen tři jména, ale pozor! Jeden z našinců soutěž vyhrál: **Jiří Slíva** za svou kresbu získal **1. pryz** (cenu) - viz kresba **vlevo nahoře!**

Katalog je to pěkný, barevný, ovšem tisk je ofset, takže jde o známý, v barvách tlumený, zato typicky vonící, měkký a nelesklý papír... Vtipy zde důsledně, formát neformát, mají pro sebe každý celou stránku; počet stránek by se tedy rovnal počtu kreseb, kdyby ovšem... krom úvodního slova *Konstantina Kazančeva* a společného snímku jury s kompletním seznamem vítě-

zů... nebyla v čele svazku i čtyřstrana věnovaná sponzorům či inzerátům. **Nahoře vpravo** je dílo **Ole-kseje Kustovského**. Následují vtipy podle pořadí v soutěži, **vlevo** představujeme kresbu **Valerie Mo-mota** (3. cena) a **vpravo dole** práci **Aleksandra Dubovského**, držitele **Diplomu Jurije Kosobukina**. Kresba **Jana Tomaschoffa** (**nahoře vpravo**) je správně doplněna zemí kreslířova trvalého pobytu: **Germanija**. A aby Momot se svým posezením státníků nebyl sám, přidali jsme ještě kresbu **Gennadije Nazarova**. Rovněž z Ukrajiny - když jde o "Nový světový řád", kdo jiný by měl mít zájem o za stolem nastoleném pořádku. Mrkli jsme do seznamu autorů a našli jen dva Rusy, na cenu však zřejmě nedo-sáhli. Ukrajinců se v seznamu oceněných dá najít dost - celkem deset ze sedmnácti. (ih)

Sorry

Sorry, omlouváme se, ale začneme tentokrát od konce, protože měsíčník Sorry prožívá nový začátek. Jeho distribuce se rozkročila do spousty větších měst této země a raději ani nebudeme nikoho strašit tím, že to skoro jistě nebude mít žádný velký nárůst prodeje, tudíž i nákladu a následně i finanční výsledky. Situace na časopiseckém trhu je strašná. Aby člověk našel právě Sorry mezi třemi desítkami podivných časopisů určených ženám (jde většinou nikoliv o důležitý obsah, ale o rozšíření plochy pro inzerce) je práce na desítku minut...

Právě Sorry má přednost v tom, že se pro běžnou inzerci firem nehodí, takže tu humor má zcela navrch. Což je zároveň hlavní vada pro běžného vydavatele. Ten sorrácký našťestí takto neuvažuje, přesto se těžko bude smířovat s velkou remitendou. Snad vydrží aspoň nějaký čas a tlustší (32 str.) výtisky magazínu už i s barevnými stránkami si najdou pár "zvrhlých" příznivců též v různých krajích této země. Upozorňujeme na to abonenty e-GAGu, zkuste se ve svých hájemstvích po Sorry poptat a napište redakci (klidně i té naší) jak jste s pátráním po nosiči černého a nevybíravého (k politikům) humoru (kresleného) uspěli. To jedno "pade" snad nikoho neporazí a autory publikující v Sorry potěší.

Sorry - příručka poslední pomoci

První pomoci týdeníku jsme se věnovali výše, nyní k té pomoci poslední. Jde o "speciální vydání", jakémusi magazínu, který se nijak neliší druhem vtipů ani jmény základních tvůrců od normálního Sorry. Je jasné, že jsou to (nejen z ekonomických důvodů) často i staré vtipy pod anoncí "**To nejlepší ze Sorry za 30 let!**" Znamená to 100 stran zábavného čtení jen za 99 Kč. A poutačem na obálce je samozřejmě Michal Hrdý, tento ikonický kreslíř - jeho vtíp týkající se rychlým službám skříňky s první pomoci vidíte zde vlevo. Vyšlo to správně na prázdniny coby marketingový produkt "ideální čtení k vodě". Pozorného kupce ovšem jistě zaujme nenápadný přípodotek, že jde též o vydání "ideální i k pivu"... Takové je prostě poslání Sorry a na příštích dvou

stránkách si dovolujeme před kreslenými vtipy upřednostnit text, který může, tedy spíš má (nebo musí?) nováčkům mezi čtenáři vysvětlit co to je za časopis to Sorry, jak to vůbec vzniklo a proč to stále vychází a proč už to dnes není žádná Prdel. Takže: Tak, tady to máme a až to dočteme, budeme všichni vědět "Jak to bylo doopravdy"...

SORRY aneb PrDeL: jak to bylo doopravdy

Bylo nebylo.

Před nějakými 29 lety jsme byli vtipní, mladí a neklidní. Nadšení nově nabytou svobodou. A taky patřičně chudí. Občas jsme řekli nějakou sprostárnu na prknech Divadla Jiřího Grossmanna, sem tam nám vydali nějaký obrázek nebo legráčku v humoristickém měsíčníku ŠKRT. V týdeníku Reflex vycházel jednou měsíčně Famyzdat, ale pořad nám v něm někdo něco změnil. Obcházeli jsme redakce se svými skvělými obrázky, něco vzali, něco vrátili, že je to moc černé, ostré nebo nevkusné – jako třeba ten vtip: Mareček vám pero nepodá, pane učiteli, drží doma hladovku!

Moc drsné! Nu ano, v mnohých redakcích seděli stále titíž jako za starých pořádků, Česká soda byla na houbách, vlastně se krčila v hlavách pana Feniče a Mildy Tesaře, neexistoval bulvár ani Nova, na Hradě se (skoro) nelhalo a i ty erotické časopisy byly ještě upejpavé.

V té době šlohlí jsme z nástěnky v redakci Večerní Prahy nějakou legráčku od kolegy Hatiny na téma puče v Rusku a zveřejnili ji. I všiml si nás vydavatel oblíbeného večerníku JUDr. Fidelis Schlée, nezažaloval nás, nýbrž nám nabídnul, že by mohl Famyzdat vycházet jako příloha Večerní Prahy. Nadšeně jsme souhlasili. Ne tak už právní oddělení pana doktora. A ten řekl, tak tedy vydávejte samostatný časopis!

Vlastně jsem to nejdříve odmítl. Scházeli jsme se v naší oblíbené kavárničce RIVA na Karlínském náměstí – kde nás obsluhovala mj. milá servírka Lenka Dusilová – a když jsem to pověděl přátelům kreslířům, dostal jsem tak vynadáno, že jsem snad ani nedosedl a jel zpátky k doktoru Schlée. Tam jsme se dohodli, že budeme vydávat PRDEL.

Jenže se to trochu rozleželo velkému vydavateli v hlavě, asi si představil, jak jeho kameloti vyřvávají „Večerní Prahá! Prděl!“ a museli jsme vy-

myslet jiný titul. Tak dvojice Michal Hrdý – Marek Douša po úporném a vyčerpávajícím sezení v Rivě vymyslela titul SORRY.

Ano, to byla naše parta, Douša, Hrdý, Petr Urban, který vždycky jednou za měsíc přijel do Prahy, všem nám vynadal, jací jsme lemplové, vypil osm piv, sedl na sáně a odjel zase do Smržovky. Taky jeho kamarád Borek Pralovszký, další kreslíři Radek Rakus a Zdeněk Hofman. Vilas a Švarckopf z Famyzdatu a z redakce Večerní Prahy. A Jirka g. Havlíček, který kromě letadýlek neuměl nakreslit nic, ale jak pořad mluvil o jídle, tak jsme ho pověřili připravit recept, jak se vaří prdelačka. Odevzdal tehdy sloupek o hospodském Bikšitovi, který se stal legendárním, a byla z něj nakonec knížka.

Vymysleli jsme spoustu volovin – soutěž o sánky Petra Urbana, takové nějaké hrozné sánky, který měl náš přítel a reprezentant na půdě. Zprávy z horší společnosti, obdobu Týdne v redakci z Mladáku. Křeslo pro hosta. Rubriku O holích a brýlích, ve které jsme si dělali prdel z nemoci a různých postižení. Stránku Co vás nezajímá, ve které jsme si to vyřídili s Dikobrazem. Kyselou prdel, ve které jsme si vyřizovali účty s celým světem – mimochodem první dostal pan Suchý s paní Molavcovou za zneužití postav Jonáše a Melicharové pro reklamu na nějakou kupónovku. Pod titulkem Náš člověk Reiser jsme seznamovali čtenáře s naším idolem, francouzským kreslířem Jeanem-Marcem Reiserem. Na konci byl kreslený seriál Wilass, který kreslil, kdo přišel, a nikdy jsme u prvního obrázku nevěděli co bude na tom posledním. A úplně vzadu rubrika Červená knihovna, protože jsme měli dvě strany s přidanou červenou barvou a hafó krvavej vtipů s uřezanejma oudama.

Každý něčím přispěl, Urban navrhl titulku, básník, muzikant a grafik Ondra Tůma hlavičku, já namaloval špigl, protože stavění časopisů, to bylo moje – vlastně ta jednoduchá koncepce sloupku a dvojsloupce vtipů drží dodnes.

Taky jsme tiskli placky, časem tácky, sirky a nakonec dokonce trička s vtipama. → str. 36

SORRY aneb PrDeL: jak to bylo doopravdy

A založili jsme si sportovní klub se spoustou oddílů.

Inu, mladí, vtípní, plní energie a nápadů, jó, to byly časy!

Hned první rok jsme si vykoledovali výslech na policii u slavného plukovníka Douchy – ale to byl snad ještě major – když jsme ve spolupráci s lidma z Reflexu jeli do Štěchovic vyzvednout ten slavný poklad, o kterém se tolik mluvilo a nikde nic.

V roce 1995 vymyslel Marek Douša filmový festival SORRTA, částečně, aby naštvál některé lidi od filmu, částečně proto, aby nám někdo půjčil auto na cestování do jeho rodného Velkého Šenova. A skutečně – festival se odehrál, promítlo se několik dobřejch bijáků a předseda poroty Bolek Polívka udělil Šenovskou svini, kterou dostal Vladimír Železný a jeho Nova za příkladné prznění diváckého vkusu. Odehrál se ještě druhý ročník, ale to už nebylo v kině, ale na koupáku, a přítel Aleš Voves, kavárník z naší domovské galerie MIMO na Sokolovské (Rivu zavřeli) tam přišel o papíry.

Do Famyzdatu přišel Várka, přidávali se k nám další kreslíři – Setík, Jirka Košťár, dvojice Karel Vrána – Lucie Seifertová (VRÁNA), Tomáš Souček, Karolko Klos, nejdřív sám, pak s náměťářem Lubošem Pospíšilem (POKLOP), Franta Kratochvíl, Eja Kulovaný, Honza Farkas, Karel Hohl, Radek Steska a další.

Michal Hrdý zaskvěl se oblíbenou rubrikou Mrtvý krteček, já sestavil tři knížky vtípů, básniček a textů – BESTiální of SORRY, Sedm let v debetu a Rodinný kalendář SORRY – Marek Douša se vypracoval ve velice slušného sloupkaře (City life – a když se odstěhoval do toho svého Šenova Country life).

Za dobu vycházení sešlo se na nás sice pár žalob, ale to byly vlastně takové nečekané prkotiny, které dr. Schlée a jeho právní oddělení nějak vyřešilo, vlastně nás Velký vydavatel nechal dělat

si, co chceme. Proto nás překvapil v roce 1998, když prodal tehdy už Večerník-Praha i se SORRY tzv. „Pasovským“. Nové poměry se nám ale staly těsnými a tak jsme vydali 9. číslo a prostě řekli sbohem, tohle bylo poslední číslo. Já šel dokonce na tři dny pracovat do baru OLIN! Ale nadělal jsem tam spíš dluhy – naštěstí nás doktor Schlée záhy „vykoupil“ zpátky a mohli jsme si dělat prdel i v novém tisíciletí.

Ano, časem nás postihly i nezdary a ztráty... V roce 2003 umřel Michal Hrdý a SORRY se z té ztráty nevzpamatovalo nikdy. Douša se ztratil v Šenově, Lucie – Vrána se začala věnovat svým leporelovým projektům... A pak přišel rok 2013 a s ním konec papírového SORRY.

Utekli jsme na internet – a vydrželi tam rok a čtvrt, ale jedině díky podpoře čtenářů a příznivců, kteří nám pomocí projektu HitHit nedovolili nezhyznouti hladu.

Po vyvraždění redakce Charlie Hebdo mi doktor Schlée zatelefonoval – snad aby po něm něco „zůstalo“ – a řekl: Že jste to vy, já vám to prodám! A zrovna v té chvíli se ohlásilo vydavatelství A11, že by chtělo SORRY vydávat a byla noha v nohávě. 1. dubna 2015 jsme se vrátili do papírového světa, který nám, co si budeme namlouvat, sluší mnohem víc. Zalili jsme s přítelem Várkou uschlé pařezy, rozuměj obnovili staré styky, a ono to zase vyrašilo! Pravda, po čase nás navždy opustil Karolko Klos, pak Franta Kratochvíl, které ho jsme vyhodili, aby se k nám podloudučně vrátil s pozměněným stylem a pod pseudonymem ULRIKE, a na pravdu Boží se žel podíval i můj přítel, vtipařský i divadelní partner Vlado Štancel.

Vzpomínkou na odešlé chtěl bych toto nezvykle upřímné vzpomínání zakončit.

Omezíme-li tučné, sledování televize, nezabijeli nás ta hnusná koroveš a blížící se volby, jsme tady připraveni šířit vtípy dál. A jestli už nejsme tak vtípní, jako kdysi – tak se na nás nehněvejte, vždyť jedeme XXX. ročník!

Fefík

Jistě zajímavá bilance, že? Určitě dobrá informace pro historiky, ať už z oboru novinovědy anebo ty kunsthistorické. A vlastně i pro politology, protože pohled na - především na ten náš - svět očima Sorystů může být zajímavým příspěvkem do mozaiky mikropříběhů našich polistopadových let. A takto vcelku očima zakladatele i pokračovatele (a nejspíš i hrobníka) si

mohl ten příběh bezskrupulózního časopisu přiblížit a doplnit i GAGmen. Přitom těch třicet let s Famyzdatem trávil více či méně pravidelně, ba dokonce se objevil i na stránkách Sorry ať

už jako osoba zpovídaná anebo jako externí autor dodávající redakci občasných vtipů od zahraničních hvězd černého humoru...

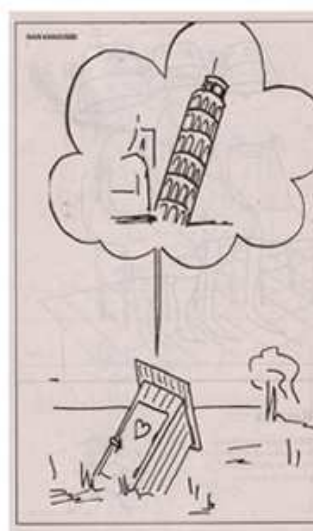
Ovšem základem magazínu, kterým nyní listujeme jsou kreslené vtipy. Velkou většinou se slovním doprovodem, protože humor v časopise publikovaný má právě slova a věty za základní stavební kámen. Zde vlevo vidíte vtipy, které navíc jsou určeny vysloveně zasvěceným divákům.

Nahoře se **Urban** svým vtipem věnuje "propagaci" časopisu, uprostřed zase stálí autoři **Douša a Hrdý** naopak propagují Urbana s jeho pivním zaměřením (všichni tři jmenovaní autoři si své "panáky" do vtipu sami nakreslili).

No a dole tehdejší **Vrána** (dnes **Lucie Seifertová**) využívá naší obecnou znalost světa Foglarových *Rychlých šípů* a *Rychlonožkovi* velice zdařile přidělila interesantní "partnerku"!

vých *Rychlých šípů* a *Rychlonožkovi* velice zdařile přidělila interesantní "partnerku"!

Ale nyní si z magazínu vybereme aspoň šest dalších kreseb; ty pocházejí z různých období Sorry, ale svým způsobem je to jedno; jejich účinnost je stále stoprocentní... Nahoře vlevo je

autorem **Eja Kulovaný**, objev posledních let, jehož nápaditost je až neuvěřitelná. Často jde o skutečně velice nečekané spojení dvou různých sfér, které člověk na cestě životem pozná. Kdo by neznal ten nápis na dveřích lékařské ordinace, kterým se sestra brání vyrušování pacienty?

Vpravo nahoře si s "nespisovným" slovníkem vtipně pohrál **Petr Urban**. Takže dva vtipy na stejné téma a přitom pokaždé s úplně jiným řešením... Uprostřed jsme zarovnali dva vtipy od **Fefka**, oba též na jedno téma. Tím je současný obyvatel Pražského hradu i Lánského zámku.

Dole vlevo se na totéž téma stejně sarkasticky až nevybíravě vyjádřil **Jiří Košťál**. Ty tři vtipy jsme vybrali proto, že jde o častou satirickou tvorbu, na kterou si kromě Sorry žádné české médium

netroufá. Vpravo dole je známá prvotina **Ivana Hanouska** z roku 1967, kresba má název "Pisoár", prvně vyšla v samizdatu "Daily Pivo", pak v týdeníku "Student" a posléze v "Sorry", dále ještě v knize Petra Feldsteina o týdeníku "Student" a nakonec skončila až v antologii "Český literární samizdat". V "Magazínu Sorry" na str. 17 je tedy publikována již po šesté.

Tím s magazínem končíme, ale nebojte se (neradujte se) neboť na dalších stránkách se ještě stručně věnujeme probírce květnového Sorry č. 5 a červnového Sorry č. 6...

Sorry č. 5 (viz obálka vlevo) a Sorry č. 6 (obálka vpravo). Co se pod obálkami skrývá?

Obálky si na květen a červen propachtoval **Jirka Košťár** a pod obálkami jsme našli jednak pár vtipů (tento je od autora jménem **Eja Kulovaný**), jednak inzeráty na vedlejší produkty Sorry (viz příští stránka!). A přidali jsme to, s čím jsme si dost pohráli. Jde o signatury tvůrců

vtipů, jak jsme je našli přímo v kresbách - patří přirozeně k stálým autorům. **Shora:** Rakus, Simon, Fefík, Pekárek, Kulovaný, Dudek, Hohl, Košťář, Pralovszký a ještě jednou Fefík.

100 stran
toho nejlepšího
ze **Sorry**
za posledních
30 let!

Speciální vydání časopisu Sorry
právě v prodeji ve stáncích
nebo na www.a11.cz/predplatne

INZERCE

NOVINKA!

Sorry Křížovky

s desítkami
vtipných tajenek
jen za 39 Kč

48
stran luštění

K dostání ve všech trafikách nebo jako předplatné na
www.a11.cz/predplatne

NOVINKA

Trička Sorry + poštovné a balné

Získejte tričko výhodněji. Roční předplatné s tričkem za 699 Kč vč. poštovného.

CENA
390 Kč

Objednejte si oblíbený vtip na tričku.
Mrkněte na www.sorry.cz

Na našem e-shopu!

Novinka

afrodziaka, Pinokio a mrkev

Marek Douša. Vidáme ho už jen občas a už jen na fejbuku. Jak to ten kluk dělá, že vypadá pořád tak bíbé?!!

Tomáš Souček a jeho kytara trpí zavřením restaurací. No kdo ne! Tak se podívejte, jak krásné trpí!

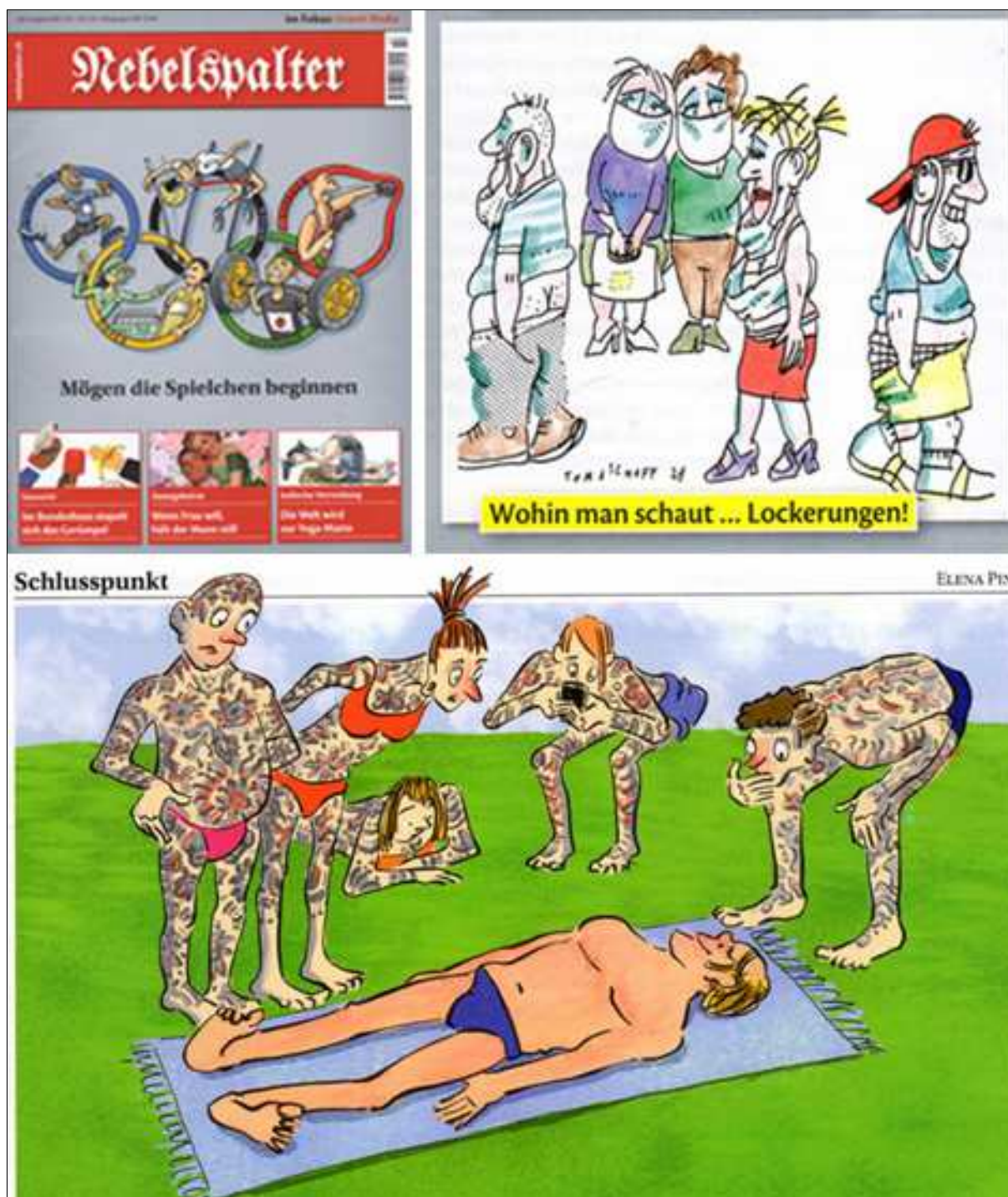

Mirek Kemel má výstavu vtípů v budově Českého rozhlasu v Galerii Vinohradská 12. Konkrétně 80 kreseb zaměřených na covid.

Otaš Kolben jako by poležel modelem ke vtípu Petra Dudka. To se pak maluje!

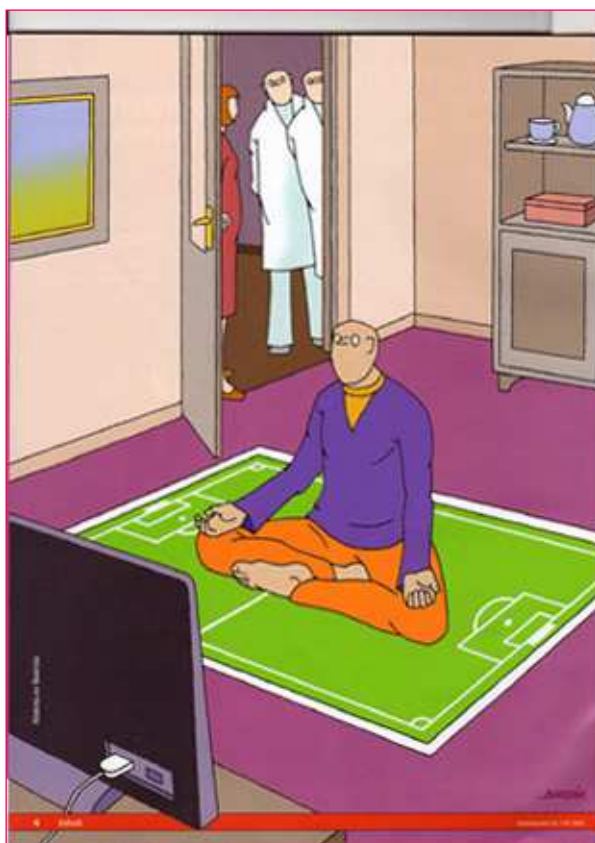
A abychom neopomněli další karikaturisty, na jejichž podpisy se nedostalo, nabízíme aspoň jejich fotoportréty - opět z běžných čísel Sorry, kde se nacházejí na straně 3 v rámci "Zpráv z horší společnosti" Souček a Kolben jsou stálí autoři Sorry, Douša už dlouho ne a Kemel snad nikdy. Nad nimi visí kresby **Pralovszkého** a **Košťýře**. Ale, sorry, teď už musíme končit. (g)

Tentokrát se letnímu dvojčíslu budeme věnovat jen krátce: na obálce vidíte olympijské kruhy od karikaturisty jménem *Peter Thulke*, vedle vpravo je vtip *Jana Tomaschoffa*: “*Kam se člověk podívá... všechno se uvolňuje.*” Pod tím *Elena Thulke*. Vlastně jsme ukázali obě velká témata vydání. Počet stránek má dvojčíslu stejný (68) jako běžné číslo.

A stejného autora má nadále i vtip na straně 3 = *Miroslav Barták* (vtipy najdete na další stránce!). *Barták* je zároveň anoncí na kapitolu “*Yoga*” (str. 40 - 48), ale v joginských vtipcích jsme nic zvlášť mimořádného neobjevili a stejně tak jsme si nevybrali ani z další kapitoly “*Leben*” (připomínáme, že v GAGu neposuzujeme žádné články a další textové materiály, ale jen kreslené vtipy - případně jen to, co se týká právě cartoonistů!).

Časopis *Nebelspalter* i nadále vypadá stejně, žádný nový autor se nezjevil a vtipy k Tokiu (*Tokyo 2021*) byly kresleny a také vyšly ještě před olympiádou (str. 24 - 35), takže jde o práce víceméně obecné, jen občas geograficky aktualizované *gejšou* či *ikebanou*...

Barták spojil jógu s fotbalem, **Breinbauer** (vpravo) reaguje na stránkách pro aktuální příspěvky na hladomor, který už zas postihl po komunisticku založený severokorejský stát... Jeho vůdce (už třetí Kim v řadě) je samozřejmě vděčným objektem - už jen pro

svou nešťihlou postavu. Hlavně však, že už má jeho lid radost z další balistické střely, kterou by snad šlo trefit nejméně americkou Havaj. Nebelspalter i této kresbě věnoval celou stranu.

BUMerang č. 7/2021

Vyšel 31. července (júla) a rozpůlil tak přesně obvyklé prázdninové období. Jako nesamostatný titul (Bumerang je přílohou deníku Sport) si nemůže odfouknout prostřednictvím dvojčísla jako švýcarský Nebelspalter anebo pauzou jako české Sorry.

Přestože jde už o noviny celobarevně tištěné, redakce se z toho nezbláznila a uměle nevybarvuje (a naštěstí ani hloupě nepodbarvuje) černobílé vtipy. Však také ty nejlepší jsou často také nejstarší a tedy ještě z éry, v níž se knihtiskárnám o ofsetové barevné rotače jen snilo.

Číslo 7 má na obálce (již opět!) barevný komiks Fera Mráz, který tento plodný nejen ka-rikaturista, ale také výtvarný komentátor věnuje též Tokiu - s přihlédnutím na naši dobu a tak zde i jeho Servác sleduje OH jen jako antikovidově prověřený divák v roušce (či respirátoru) na obrazovce...

Autoři shora a zleva: **Miro Vico, Fedor Vico, Pavel Taussig a...**

Poslední obrázek je až moc zmenšený, jde o pohledné grafické dílo **Dušana Polakoviče** z roku 1986 - vypadá to jako líbivé **novoroční blahopřání** s mírně erotickým motivem, ale... kdo si dostatečně pozorně prohlédne vzeření té kožešinové "šály" kolem krku modelu... Ano! Na tom P. F. jde skutečně o hnusnou **chlupatou housenku** - dámy se jistě otřesou při pouhém pomyslení na cupitání oněch desítek nožiček (či co tak asi housenky mají pod bříškem za pohybový aparát)... A my jen dodáme, že příroda je divná čarodějka a že zrovna z té nejnevábňější housenky může být ten nejzářivější motýl. (g-men)

Hádanka: Uhodnete od koho je toto barevné dílo?

Nápověda: Obrázek vyšel v časopise Sorry...

Ještě nápověda: Autor je synem tvůrce kreslených vtipů, člena skupiny Polylegran...

Pořád nic? Dáte se podat? Tak tedy:

František Skála Jr. měl v červnovém Sorry číslo 6 pro sebe stránku č. 12 - jako výtvarník vystavující **U Kamenného zvonu**. Tentokrát své knižní ilustrace. (r)

Nebo spíš VYHRABÁNO?

Doslova. Vyhrabáno z odpadu. Nebo spíš Zachráněno? Obé je pravdou. Anebo raději Sebráno (hrobníkoví z lopaty)? Posuďte sami tuto malou recenzi....

Krásná kniha velkého formátu byla odsouzena k zániku. Byla mezi alby, jejichž stoh nám na půdě neustále připomínal onu pohromu - vytopení redakční pracovny = knihovny. Připomínáme, že tato unikátní sbírka knih kresleného humoru byla zasažena spolu se všemi knihami ostatními (vyjma detektivek, které plní knihovnu o patro výš).

Tato publikace doplatila na svůj luxusní vzhled. Spolu s dalšími se proto slunila až na vrchní příčce knihovny. To místo bylo vybráno kvůli našim vědomostem o velké vodě, jak jsme ji poznali ještě na Malé Straně, kde v roce 2002 z Vltavy stoupala a stoupala (naštěstí jen k našemu prahu!). Když ovšem v letní noci roku 2015 praskl téměř nový kohoutek na balkoně, tlak vody byl tak silný, že hravě tryskala přes své malé umyvadlo na zeď a pak na podlahu.

A bylo zaděláno...
...na povodeň tzv. svrchní. Přestože nepršelo!

Voda se vsakovala parketami v místnostech prvního patra a odtud začala kropit, tedy přímo sprchovat pracovnu. Vydrželo jí to i pár hodin po vypnutí vodovodního řádu.

Psací stůl se svým nánosem publikací a listin byl prvním místem, které jsme začali po probuzení zachraňovat. A zde zasažená díla sušit.

Následovalo kde co,

ale než jsme přišli na to, že tam nahoře, nad přistavenýma schůdkama je také až nahoře co spasit, bylo pozdě. Přitom to na první pohled nebylo patrné. Tyto knihy jsme zakryli fóliemi, takže svrchu vypadaly (a byly) suché. Jenže: voda natekla na police a tam se nepozorovaně vsákla - směrem vzhůru, do cenných alb. Nečekaně si vybrala právě ta nejkrásnější, vytištěná na nejkvalitnějším křídovém papíru. Fyzikové vám vysvětlí, proč jim dala voda při svém vzlínání přednost, nám z toho ovšem plynulo, že když přišla na ta díla řada, bylo pozdě. Voda mezi tím zasychala a projevila neuvěřitelnou vlastnost - stávala se lepidlem, které stránky slepovalo. Pevně, neúprosně. A v celé knize.

Jednu edici výtvarných knih menších rozměrů tak zničila celou, jiná alba, ta větší, právě jen dole. Jeden příklad máme teď před sebou. Ovšem jen to, co z něho zbylo. Po oskenování obálky (**viz vlevo**) plus několika obrazů a po vytržení úvodní stránky s věnováním (**viz napravo!**) jsme publikaci nazvanou jménem tureckého výtvarníka **Gübrüz Dogan Eksioğlu** poslali (neradi!) do sběrný starého papíru. Vyschlá a potrhaná zdaleka nevážíla tolik, aby se to vyplatilo. My sami jsme si ji jistě vážili tisícinásobně víc... Osobní dar od kolegy z poroty istanbulského festivalu *Nasreddin Hodja* se nedá finančně vyčíslit, na vytržené straně vidíte stopy po poškozené (slepené a rozlepené) stránce a pod autorovým podpisem i jeho adresu: www.gubruz.de.com. Odkazujeme na ni ty, koho zaujmou malby, které na příští straně.

Jinak o autorovi jen stručně: **Eksioğlu** se narodil v roce 1954, v roce 1974 v Istanbulu na Marmara University nastoupil jako student Fakulty of Fine Arts. Absolvoval ji v pětadvaceti. Učí na universitě Graphis Design, měl jednu z řady výstav přímo v New Yorku (a posbíral celkem 71 ocenění). Jeho práce publikoval UNICEF na svých pohlednicích. Gübrüz byl také

členem několika mezinárodních jury. Tu naši istanbulskou zmiňujeme na začátku. A opakujeme, že právě tam jsme obdrželi knihu, kterou teď potkal smutný konec. Nebyla ovšem jediná a tak tento materiál berete i jako jisté smuteční oznámení. Je to parte věnované i dalším, takto právě teď u nás pohřbívaným, nešťastným publikacím...

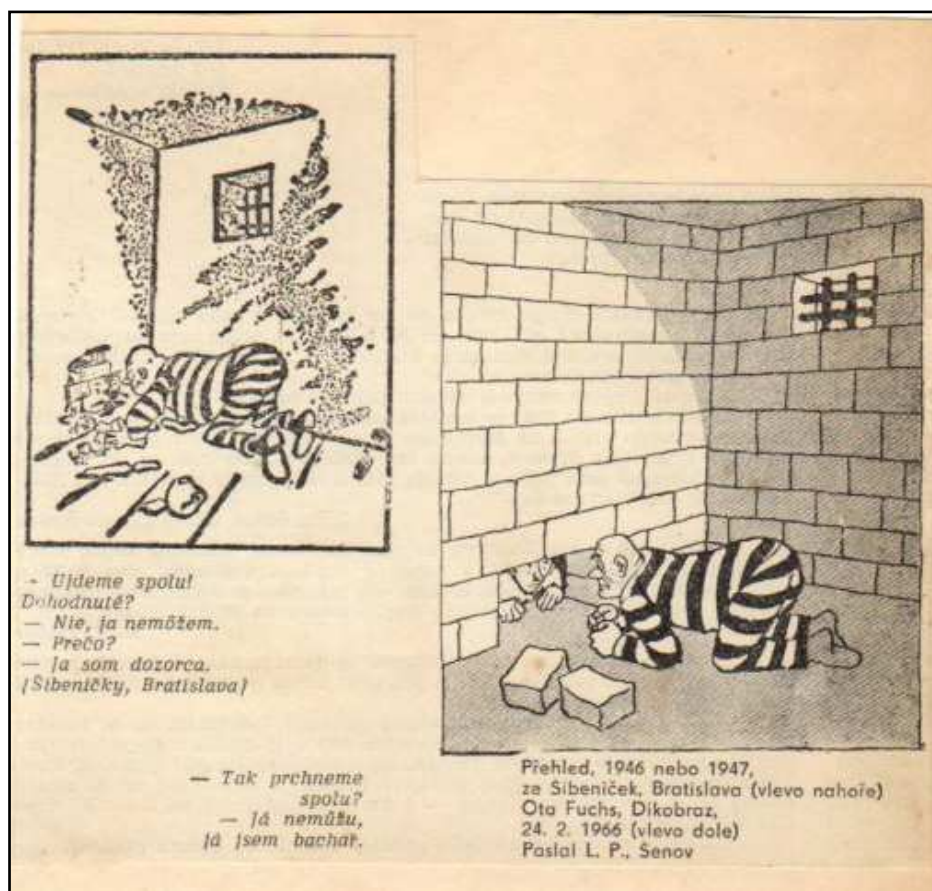

Z alba jsme vybrali obrázky na zde frekventovaná témata. Jedním je **Kočka** (viz dole!) a tím druhým, v publikaci se často vyskytujícím, námětem je **Dopis**. (viz výše!)

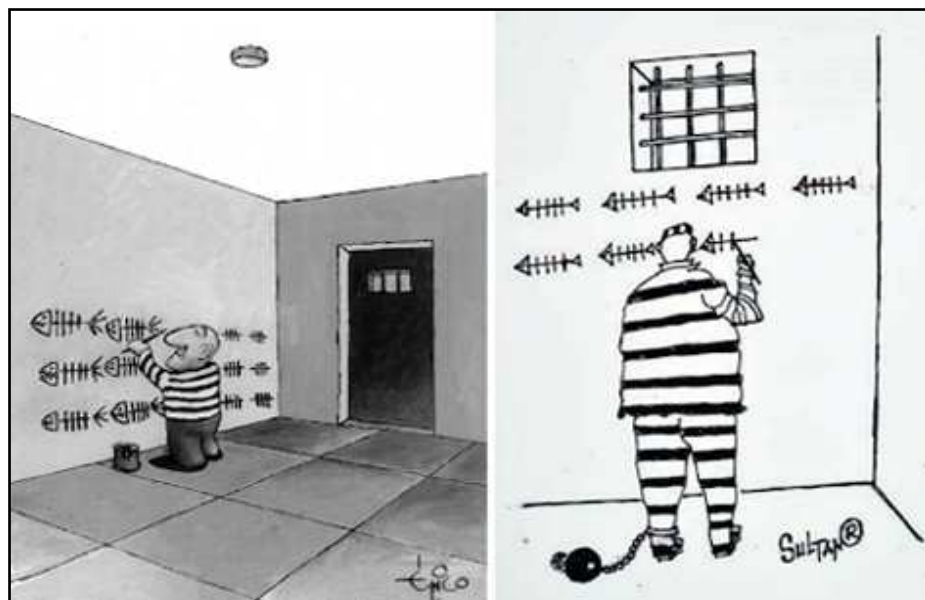
Jak vidět,
autor se
vůbec
nesou-
středí na
jeden vý-
tvorný styl,
rád se na
každý
nápad vrhá
podle své-
ho, tak aby
mu výtvaně
sedl.
Jako
novinový
„cartoo-
nista“ je
takto

Gübürüz zcela nepoužitelný. Jeho práce vyžadují určitý čas a trpělivost. Výsledek je však pěkný a právě v albu velkého formátu adekvátně prezentovaný. (IH)

ho otiskli (viz vpravo) **Otovi Fuchsovi** v únoru 1966. Udal ho (přistihl při činu) kdosi z Šenova. Co zaráží nejvíc? Že v tom podvádění se autor nenamáhá s jiným "řešením scény" včetně polohy okénka, je docela obvyklé. Ale ta identická poloha i pruhy na drezu vězně? (Fuj!)

Kopírování kreslených vtipů je určitě častější než maleb na rozměrnějších plátnech. Důvody jsou nasnadě...

První ukázka je z dávno zlikvidovaného *Myčka*; z jeho originální (nebo průkopnické) rubriky "Z misky kradené kaše". V druhé polovině 60. let minulého století byla "vedlejším" produktem soutěže "O misku vtipné kaše", která dvanáctkrát ročně dávala příležitost představit tu své kresby soutěživým autorům. Autor staršího vtipu **vlevo** není znám, ale jeho plagiátor ano: v Díkobrazu

Pod titulkem Similarity jsme našli dva obrázky. A jde o těžko vysvětlitelnou náhodu: Téma vtipů bylo totiž stejné (!) jako to stařícké (ještě československé) co vidíte nahoře! Jen jména jsou jiná: "**Ayres + Sultanovič = The Prisoner / Vězeň**"

Celkem nedávno, s málem stejným vtipem, zúčastnili se dvou soutěží dva autoři - ten první v roce 2015 a ten dru-

hý (vpravo) se jím zřejmě inspiroval o pět let později - rybičky se hodily právě do "*Karpika*".

Tady jsou obě jména (plus místa činu) postiženého i přistiženého:

Erico Junqueira Ayres [20th Zagreb International Cartoon Exhibition 2015 \(p.93\)](#).

Resad Sultanovic [Karpik International Satirical Picture Competition 2020 \(p.33\)](#).

Polehčující okolnosti? *Resad* vtip nebral přes kopírák - a jeho kostičky mají jiné ocásky.

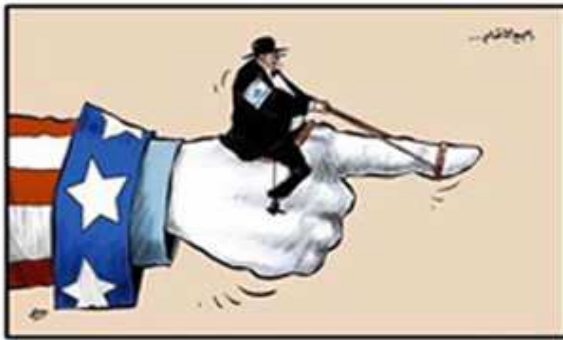
Kříženci / **Dolary, kolty, terče** - taky Žid. I to lze odcizit, když jde o **zlé USA!**

جهد هوتاني - جريدة اللواء الأدبية
2004\9\8

فراس نعوف . المحرر نيوز . 1998
FERAS NAAOF . ALMOUHARER NEWS . 1998

أحمد سامي - جريدة الشرق الأوسط اللندنية
2004\9\14

LAZ_ Cuba . 2006
لاز - كوبا - موقع الكاريكاتير المكسيكي

RAED KHALIL - SYRIA - 2001
واند خليل مجلة تشرين الاسبوعي 2001/2/25

2003VARVEL / 2003
فارفيل
موقع كاكك الأمريكي

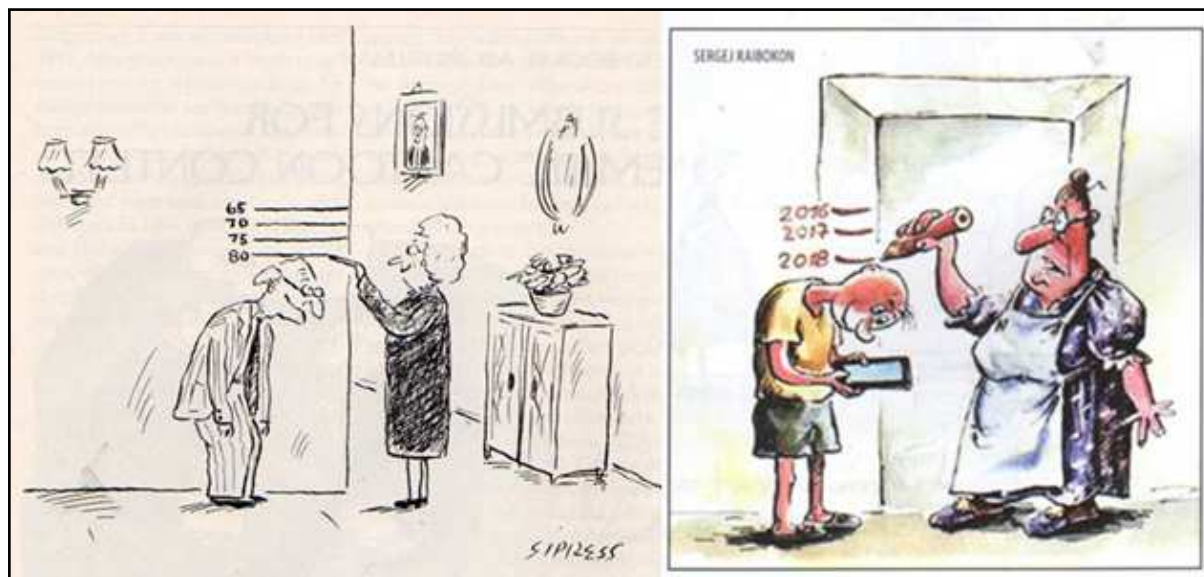
عبدالله بسمه جي / الوطن السعودية 2005/5/6
ABDULLA BASMAJI - ALWATAN NEWS PAPER
-Saudi Arabia 6/5/2005

نضال هاشم - موقع بيت الكرتون - 2005
NEDAL HASHEM . ARAB CARTOON . 2005

Když se podíváme na sběratele webu "Similarity" v Syrii, najdeme nadúrodu protiamerických vtipů, pěkně v párech. A rázem se tak ocitáme v Dikobrazu z roku 1950 v Československu.

A jak se patří, tak ještě “blíženci” do třetice - je to však klasický plagiát?

Jde o plagiát anebo spíš o odpustitelnou neb zaktualizovanou kopii? Samozřejmě ten skvělý nápad se zapisováním osobní výšky, jak ho v *New Yorkeru* publikoval cartoonista **David Sipress**, se tu opakuje. Zároveň je nový; vždyť nejen stárnutí může výšku člověka snižovat! Autor tak využil starého nápadu, aby zachytil, že i dnešní dítko může babičce rok od roku “růst do země”. Američan (**vlevo**) má u svého zápisu poznamenáno jak svou postavu hrbí s rostucím věkem - od pětadesáti do osmdesáti. Babička (**vpravo**) se zase děsí, jak se nám ten kluk zmenšuje od roku 2016 do roku 2018. A nám to zároveň dává informaci, jak je asi vtip ruského karikaturisty **Sergeje Riabokona** dlouho na světě. Našli jsme ho v Bumerangu i v Sorry a tak ho do teď třetice přibližujeme ještě čtenářům e-GAGu.

Jde o celkem ojedinělé téma - ale když se probíráme stovkami vtipů na téma “*Trosečník na ostrově*” či “*Muž za rohem*” tolerujeme blízké varianty jakožto výsledky tvůrčího úsilí autorů. Konečně z klasických detektivek to dobře známe - co jiného je pro nás vražda, kterou se spisovatel dokáže přiřadit k autorům co vyřešili prestižní “*záhadu zamčeného pokoje*”? (**ih**)

Blizanci !

to jsou (aspoň podle našeho názoru)

Blíženci.

Bývala to rubrika v (ještě) jugoslávském deníku *Vjesnik* (Záhřeb).

Ve vážených novinách se v 70. letech docela vážně věnovali karikaturám a dva pánové vyhledávali právě “blizance”. Ty pak odhalovali v této rubrice.

“**1 apríl**” je ver-

zí mince “**1 dinár**” - a dle všeho ani tak nejde o krádeže nápadu, jako spíš o obecně sdílený (snad i prominutelný) vtip, který si zřejmě málokdo dokázal na 1. dubna odpustit. (red.)

Už je tomu tak, že člověk, který za život vymyslí a napíše tisíce článků, na některé z nich úplně zapomene. A se zájmem si je proto přečte, aby zjistil, že tenkrát měl docela zajímavé názory (myšlenky, postřehy, občas i nápady, které stály za to realizovat). Současně však pochopí, že je na to pozdě; lidé se svým světem šli dál a trochu jinam než jste očekávali. To se týká i tohoto autora a jeho úvahy, kterou byste těžko někde hledali. Vždyť ji autor článku objevil zcela nečekaně, a to ještě kvůli smutné informaci.

Ivan
Hanousek

• 14. 5. 1942 Praha
ŽJE / LIVES IN Praha
teoretik - theoretician

Cartoons, s. r. o

(Karikaturisti, společenství s rozumem osvíceným)

Není to zase tak dávno, co se autoři výtvarného humoru osobně setkávali v den uzávěrky v redakcích humoristických časopisů, kam přispívali – respektive v nedalekých vinárnách a hospodách. Ta doba, ale hlavně ty časopisy jsou už minulosti – na rozdíl od kaváren a hostinců, které jen kvetou. Co teď? Je možné, že autoři kresleného humoru tak rychle vymřeli – anebo snad přešli do illegality?

Když šedá teorie usoudí, že přátelství mezi karikaturisty je suchá větev, vhodná leda tak k odříznutí a spálení, ze stromu života vyrazí zbrusu nový výhon a obalí se květy. Tím zeleným prutem je internet, který velí: „Cartoonisté celého světa, spojte se!“ Stovkám autorů ze všech obydlených světadílů umožňuje vzájemně komunikovat kdykoliv – a kolikrát se jim zachce. Tam, kde se autoři mohli potkávat pouze na dálku, a to jednou či dvakrát za rok – tedy nad katalogem ze společné výstavy, potkávají se nyní na webu – kdekoliv, kdokoliv s kýmkoliv. A poznávají se navíc důkladněji, nejen co do tváře, ale i co do svých prací.

Staříčké jistoty týdeníků Punch, Nebelspalter, Pardon (čti Roháč, Dikobraz, Szpilki, Eulenspiegel) se rozpadly na prach. Evropa přestala pomalu hrát prim a hlavní scéna výtvarných vtipů se přesouvá na východ. K Japonsku a Turecku se přidává Irán, Korea, Čína, Indie a Indonésie: Písmo tamních autorů je nám nesrozumitelné, obrázky nikoliv. Kuriózně se tak výtvarný humor po zániku tištěných periodik osvoobil. Ke škodě předplatitelů humoristických týdeníků i sběratelů vystřihovaných vtipů. Ale ku prospěchu autorů, jimž dnes sice ubyly stovky fanoušků v rodném hnízdě či zemi, ale přibýly statisíce globálních surfařů po veselých stránkách internetu. Nenáročných konzumentů ubylo, aktivních zájemců přibývá. Jde jen o to, ukázat se jim!

Paradoxně mizí i rivalita, která mezi kreslíři, sdruženými kolem jednotlivých časopisů panovala. Rozměšky kvůli honorářům nemají smysl tam, kde honoráře přestaly existovat anebo ztratily svou původní obživnou funkci. Přátelství se z pár osob rozšiřuje na desítky. Čím častěji se setkáváme na webu, čím více soutěží díky internetu obesíláme a čím více skvělých karikaturistů (z donedávna neuvěřitelných zemí) blíže poznáváme, tím méně si závidíme a tím více se navzájem můžeme obdarovat. Výstupem společného zájmu jsou pak výstavy a jejich trvalým pozůstatkem katalogy. A také publikace, na jejichž stránkách se spolu setkáváme. Slováci, Češi, Poláci, Maďaři i jejich přátelé z okolí mají nejen společné dějiny, ale i podobné pocitové vybavení, způsob chápání. Existují znalci, kteří vám při pohledu na bezejmenný vtip bez dlouhého rozmyšlení řeknou, že je určité od Poláka nebo od Slováka – a budou mít pravdu. Natolik se v těch zemích prosadil „národní“ grafický styl. Ale pokud jde o „obsah“, o pojetí humoru, je to jinak. Přátelé si rozumějí.

Naše „cartoonistická“ pospolitost připomíná tu jazzmenskou. Na setkáních, už těch fyzických, se o tom přesvědčujeme. Vzájemné portrétování, trumfování se nejnovějšími nebo nejosvědčenějšími fóry, patří nedomyslitelně ke všem festivalům cartoons, k vyhlásování vítězů a k vernisážím soutěžních i nesoutěžních výstav. Internacionalita projevu černé fixky má blízko k srozumitelné mluvě jazzového klarinetu. Karikaturistická „jam-sessions“ nejsou tak hlasitá, ale jsou pro laika stejně působivá až okouzlující. Jeden inspirovuje druhého, od nápadu druhého se odráží třetí... Každý z kreslířů „hraje“ jinak, ale dohromady je to jeden, dobře ladící, bezvadně znějící zážitek.

Přátelství výtvarníků humoristů mohou být jepičí, ale také celoživotní. Jsou zde učitelé a žáci, žijí vedle sebe vzory i epigoni. Známe autorské dvojice, všelijak se přetvářející a prolínající tvůrčí skupiny. A jsou to stále častější přátelství mezinárodní, ba multinacionální. V čase elektronické pošty jsou to obvykle vztahy fungující na dálku, hezkým staromódním slovem řečeno, platonické. Snad i proto mohou být dlouhodobé, přesgenerační... a vzájemně obohacující.

Fakt jsem nečekal, že to bude zpráva o skonu *Kaza Kanaly*, která mě přiměje k povinné prohlídce archívu a zkoumání kolekce alb, aby vybral pro e-GAG vhodná slova a kresby. Což se zdařilo a na jiném místě v tomto čísle najdete výsledek této činnosti, byť základem byly

příspěvky dodané ze zasvěcenějších zdrojů, tedy ze Slovenska. Proto tento můj objev vidíte odděleně od vzpomínky na Kaza v GAGu č. 1/2021.

Nejde zde totiž vysloveně o Kanalu, ale bez jeho žádosti o příspěvek do jeho tlusté publikace „100+1... *Priateľ'ov/Friends*“ by se asi text nezrodil - a já bych si ho nyní nemohl přečíst a posoudit. Což nabízím i čtenářům tohoto magazínu - neřiká se tomu dnes sdílení?

Cartoons, Ltd.

(Cartoonists, community with enlightened reason)

It is not such a long time ago when authors of cartoon humour used to meet personally in the day of deadline in editorial offices of humouristic journals where they used to submit contributions - or to be more precise, in wine taverns and pubs situated nearby. That period, but especially those journals represent the past - unlike wine taverns and pubs which flourish very much. What to do now? Is it possible that authors of cartoon humour have died out so quickly - or they went to illegal underground activity?

When a grey theory claims that friendship among cartoonists is a dry branch, suitable, if for anything, then only to be cut off and burnt, then from a tree of life there shoots a totally new bough and it blooms with flowers. That green bough is the internet which commands: „Cartoonists of the whole world, unite!“ It enables hundreds of authors from all settled continents to communicate mutually whenever - and how many times they want. There, where authors could meet only remotely, and only once or twice a year - that is, over a catalogue from a common exhibition, they now meet on the web - wherever, whenever with whoever. And furthermore, they learn each other more deeply, not only the faces of each other but also each other's works.

World-old certainties of the weeklies *Punch*, *Nebelspater*, *Pardon* (read *Roháč*, *Dikobraz*, *Szpilky*, *Eulenspiegel*) turned to dust. Europe gradually ceased to play the first fiddle and the main stage of cartoons is moving to the east. Japan and Turkey are joined by Iran, Korea, China, India, and Indonesia. An alphabet of authors living there is incomprehensible for us, the pictures are not. Curiously, cartoon humour became liberated after the fall of printed periodicals. To the costs of their subscribers of humouristic weeklies and collectors of clipped cartoons. But to the favour of authors who although lost several hundreds of fans in their nest or fatherland but they gained hundreds of thousands global surfers on the merry pages of the internet. The number of undemanding consumers diminished, the number of active interested fans rises. The only thing that matters is to show yourself to them!

Paradoxically, also rivalry vanishes, which used to dominate among draughtsmen, associated around the particular journals. There is no sense in conflicts due to royalties there, where royalties ceased to exist or lost their original function to earn one's living. Friendship is from a couple of persons extended to dozens. The more we meet on the web, to more competitions we send our works and the more wonderful cartoonists (from recently unimaginable countries) we learn, the less we envy each other and the more we can donate to each other. The output of a common interest are then exhibitions and their permanent remnants are catalogues. And also publications, on the pages of which we meet again. Slovaks, Czechs, Poles, Hungarians and their friends from the neighbourhood have not only common interests, but also similar emotional disposition, the way of understanding. There exist experts who, when they look at wordless cartoon, tell you without long thinking that it is certainly by a Pole or Slovak - and they will be right. To such a degree there became dominant in their countries the „national“ graphical style. But as far as „content“, conception of humour is concerned, it is different. Friends understand each other.

Our „cartoonist“ community resembles that of jazzmen. On the meetings, we mean now those physical meetings, we are convinced about it. Mutual portraying, outclassing one another with the most recent or most working jokes belongs unthinkably among all festivals of cartoons, to declaring winners and openings of competition and non-competition exhibitions. International character of the expression of a black marker is close to comprehensible language of jazz clarinet.

Cartoonists „jam-sessions“ are not so loud, but for laymen are similarly impressive and even charming. One inspires the other, the second one's idea is a jumping board of the third one... Each of draughtsmen „plays“ differently, but together it is one, well tuned, faultlessly sounding experience.

Friendships of fine artists - cartoonists can last short time but can be also whole life long. There are teachers and pupils, one beside the other there live models and epigons. We know authorial pairs or in a different way fluid and merging groups of creators. And there are more and more often international, or even multinational friendships. In the time of an electronic mail they are usually relationships functioning remotely, to put it in a nice archaic way, platonic relationships. Maybe that is why they can be long lasting, multigenerational... mutually enriching.

preklad / translation Marian Gazdík

Protože je dnes GAG, pokud jde o čtenáře, výrazně nadnárodní (ohlasy abonentů z ciziny docela převažují nad těmi tuzemskými) využívám neobvyklou možnost text současně přiblížit i překladem z této knihy do *mezinárodštiny*. Ale ještě se sluší přidat pár slov o velkoformátové a přetěžké publikaci vydané roku 2006 *Forward marketing events* v Bratislavě (Slovensko) s medailonky autorů z řady zemí. Od **Babuška po Živického** - každý tu má pro svá díla dvoustranu; někdo i barevnou. Uvádět všechny by vydalo na dlouhý odstavec, proto namátkou pár jmen českých karikaturistů (abecedně): **Barták, Holý, Jiránek, Košťýř, Kobra, Lichý, Matuška, Nesvadba, Plotěná, Renčín, Slíva, Vyjídák, Zábranský...** (též **Steska** ve verzi **Stezka**). Nechybí předlouhá řada přátel z Maďarska a Polska... celkem nás je asi 120!

(ih)

Extra / Klausové **Václava Teichmanna** (je jich 16)

Je jich fakt tučet, ale určitě nejsou všichni! **Václav Teichmann** jistě nasekal těchto Václavů ještě víc a vždy v nějaké aktuální podobě. Vyšly takto pohromadě letos ke osmdesátinám **Václava Klause**, muže, který opanoval českou politickou krajinu na dlouhá léta svým premíerováním i prezidentováním.

Není proto divu, že se stal hlavní postavou tuzemských karikaturistů a protože se ozývá i dnes v důchodu, nejspíš počtem svých portrétů překonal i původně nejčastěji ztvárňovaného *Václava Havla*. Pro každého deníkového karikaturistu byl tudíž Klaus jak zdrojem obživy, tak daňským darem - či naopak důkladnou prověrkou portrétizačních schopností...

Jak vidíte, ti první čtyři Klausové (viz předešlá stránka) se vyznačují nejen tváří, ale i částmi trupu (vyšly v MfDNESu jeden den) a těch dvanáct se na nás z novin tváří jen svou tváří (vyšly v MfDNESu další den a rovněž v rubrice *Názory*) Nevypadá to, že by byly tyhle hlavy řazeny po sobě chronologicky - nejen sám politik nám postupně stárl a měnil tvář, brýle vyměnil za čočky; také kreslíř Teichmann postupně zrál a zrál a jeho kresba se vyvíjela.

Čtenář GAGu si asi vzpomene na vtip *Hadáka*, na němž karikaturista běduje, když mu umřel *Adenauer* a později mu zase (tentokrát v souladu s cenzurou) odešel ze skicáře *Alexander Dubček*. Nesporným faktem totiž je, že čím častěji se někomu kreslířova tužka či pero věnuje, tím mu jde lépe a lépe a jeho ztráta ze scény je pro portrétistu až truchlivá. Druhým známým úkazem je, že čím věkovitější je živý objekt, tím od pohledu lepším je jeho portrét. Není divu, že naopak mladá kráska s pečlivě vyžehlenou pleťí je i pro toho nejzkušenějšího *kariportrétistu* prostě holým neštěstím...

Kreslíř Václav má tedy zatím na stále aktivního politika Václava nějaký ten čas. Takže truchlit zatím nemusí; dovolujeme si soudit, že jeho kreslivá ruka nebude zahálet ani před, ani při, ba ani hned po Klausově pohřbu... (ih)

Kresby: Václav Teichmann (z MfDNES)

Zemřela dáma, která ráda šaškovala!

Herečka Nina Divíšková, která zemřela v 84 letech (...) nejvíce tíhla k divadlu. Působila jako odměřená anglická lady vybraného vkusu (...) ale dovedla své navenek důstojné dámy obdařit i notnou dávkou **humoru**, potrhlosti a bezmála domovnické říznosti. (...) Na jevišti strávila Divíšková pětatřicet roků v pražském Činoherním klubu. (...)

Tvrdila, že o své práci nerada mudruje, řídí se prý raději instinktem, zato ráda **šaškuje**.

Přitom v roli i v civilu z ní vyzařovala inteligence, šarm a srdečnost.

Mirka Spáčilová: „Nina Divíšková, dáma s humorem“, MfDNES 22. 6. 2021, str. 12

Kresby: 4x JAZ pro Deník N
Shora dolů:
v měsících květen - srpen 2021

Boží mlýny na ČT1

Jedenatřicetiletá Eliška Křenková mluví o své postavě Markéty v seriálu Boží mlýny (...) Nakonec mě při natáčení opravdu bolelo **břícho od smíchu**. Což teda vlastně bylo celkem často. S Honzou Hřebekem je vždycky na place **sranda**. Rád se **směje**, takové lidi miluju a skvěle se s nimi spolupracuje. (...) Miluje **humor** a umí ho točit naprosto bravurně. V tom u nás nemá konkurenci, Přirozeně aranžuje scény a často se s ním člověk na place **zasměje**, což miluju.

Jiří Landa: „Eliška Křenková: Bolelo mě břícho od smíchu“, Deník TV mag., 8. 5. 2021, str. 16

Plachý intelektuál Holzmann

U příležitosti nedožitých stých narozenin osobitého **komika** vydal Supraphon (...) komplet nahrávek Felix Holzmanna - Šprechty v plném počtu. (...) Felix Holzmann byl jedinečný, s nikým nesouměřitelný. (...) Jeho **humor**, založený na vršení absurdních asociací a příměrů,

vypadal jako spontánní improvizace, ve skutečnosti byl ale do posledního slůvka promyšlený a pečlivě připravený. Jakkoliv lidový a všem srozumitelný, nikdy se neuchyloval k lascivité a estrádní podbízivosti. V soukromí pak byl Holzmann opak svého **komedialního** alter ega - plachý, přemýšlivý a spíše do sebe uzavřený člověk se zájmem o literaturu a filozofii.

„Felix Holzmann mě zaujal jako mimořádný klaun a jeho styl **humoru** mě moc bavil“ (...). Věděla jsem, že si své partnery vybírá opatrně - víceméně mezi neherci - jako by se bál, aby nějaký snaživý herecký projev nenarušil jemnost jeho **humoru**,“ (...) zavzpomínala Iva Janžurová, jež mu byla partnerkou ve dvou scénkách.

Jindřich Göth: „Vycházejí kompletní scénky Felixe Holzmana“ MfDNES 24. 6. 2021, str. 13.

Kresba: **Václav Teichmann** (portrét Felixe Holzmana v MfDNES 8. 7. 2021, str. 9)

Polívkova Manéž stále žije a baví

Dojemně pitomá **show**, jak se zpívá v *Manéži Bolka Polívky*, se zrodila v roce 1987; mezi první hosty patřili **Milan Lasica**, Hana Hegerová či **Miroslav Horníček**. (...) *Manéž* se stala vlajkovou lodí brněnského studia - i proto, že už na sklonku normalizace poskytovala ostrůvek svobody (...) A dodnes tu platí Polívkova slova: „Pokaždé, když chystám *Manéž*, říkám si - koho zase urazíš? Provokovat je určitě zdravé a patří to k **šáškování**. **Komediant** by měl provokovat, vyburcovat, upozornit. To k mému řemeslu patří a v tom smyslu provokatér jsem.“

Mirka Spáčilová: „*Manéž*, která věří, že se dovedeme smát“ MfDNES 26. 6. 2021, str. 10

Nové éra: Další komik úspěšným politikem

Sofia: Podle předběžných výsledků parlamentních voleb zabodovala neokoukaná partaj s názvem „*Je takový národ*“. Vznikla teprve předloni. V jejím čele stojí čtyřiapadesátiletý zpěvák, herec, moderátor, podnikatel i politik *Slavi Trifonov*. (...) Bulhary tradiční politika zklamala a hledali nové tváře. Dvoumetrový **komik** Trifonov, s vyholenou hlavou, výraznou mimikou (...) poptávce podle všeho vyhověl. (...) Není to v Evropě nic nového. V italských volbách získala třetinu hlasů strana *Hnutí pěti hvězd*, kterou založil **komik** *Beppe Grillo*. Také ukrajinský prezident *Volodymyr Zelenskyj* má za sebou kariéru televizního scénáristy a moderátora. (...) Trifonov (...) je v kritice vládních politiků zběhlý, založil hudební skupinu, se kterou vystupoval v televizních **satirických a parodických pořadech**, posmíval se ministrům.

Jiří Sládek: „*Okouzlit je televizní bavič*“; MfDNES 13.7. 2021, str. 6

Sovovy mlýny: Výstava a křtiny monografie Jiřího Šalamouna

Nebýt výtvarníka *Jiřího Šalamouna*, **Maxipes Fík** (**viz obr.!**) by si pravděpodobně nikdy nezískal srdce tolika dětí a dospělých. Kreslenému psímu hrdinovi propůjčil nedbalost, nadhled i vřelost, jež těší už po desetiletí. Jako ilustrátor a grafik zpracoval Šalamoun přes stovku knih. Podle kurátorky Terezie Zemánkové je hlavní ingrediencí Šalamounových ilustrací „pořouchlý“ **humor**.

(zav): „*Nejen Maxipes Fík na Kampě*“; MfDNES 19. 7. 2021, str. 10

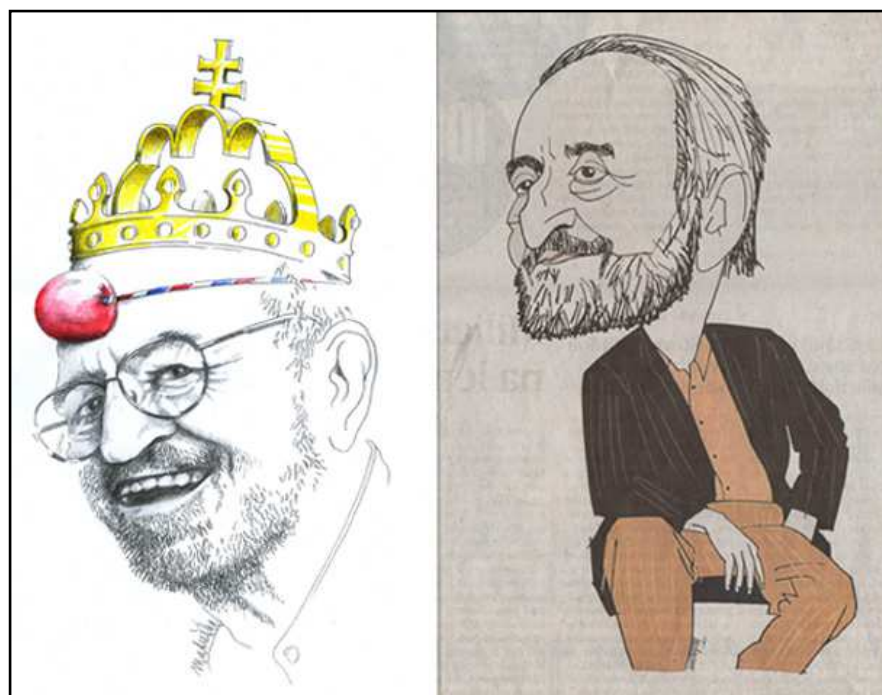
Chaplinův Kid = strýček Fester od Chase Addamse
V roce 2021 se na plátna kin vracejí hned tři legendární snímky krále **komiků** *Charlieho Chaplina*. Právě „Kid“, **vtipná** i dojemná **groteska** o tulákově, který se ujme nalezeného dítěte, navíc letos oslavuje sto let od premiéry. (...) Kdo snad uvidí nestárnoucí klasiku poprvé, možná si asi neuvedomí, že představitele malého sirotka zná z daleko bližší doby. *Jackie Coogan* si totiž zahrál **strýčka Fester** v seriálu ze 60. let „**Rodina Addamsových**“.

Mirka Spáčilová: „Tulák a dítě - příští strýček Fester“, MfDNES 10. 7. 2021, str. 10

Milan Lasica odešel za potlesku ve věku 81 let

Člověk s noblesou a se smyslem pro **humor**, který dokáže rozplakat. Na jevišti stál celých šest desetiletí. (...) V neděli 18. července byl Milan Lasica zpěvákem. Vystoupení skončilo písničkou „*Já jsem optimista*“ a dvěma koly potlesku. Diváci netušili, že pro něj to byl potlesk poslední. Po závěrečné děkovačce se sesul na pódium a už se ho nepodařilo oživit. (...) „*Vždycky byly jen rozdíly mezi humorem povrchním a humorem trochu hloubavějším. A to, co pro mě z toho vyplývalo a co dodnes platí, je to, že ať už děláme cokoliv, ať píšeme cokoliv, ať hrajeme cokoliv, humor věci prohlubuje,*“ řekl v rozhovoru před rokem.

Jana Močková: „Beznaději se bránil humorem“, Deník N, 20. 7. 2021, str. 13

Portréty **Milana Lasicy**

Vlevo: **Pavel Matuška** (kresba nepublikovaná, případně vhodná do autorova „*Usmívání 4*“); vpravo: **Václav Teichmann** (MfDNES, 20. 7. 2021, str. 7)

Klasika od **Jaroslava Žáka** se v Mexiku do-držuje!

To, že pistole bude v Mexiku hlavním volebním argumentem, vizi-onářsky popsal už před 90 lety **humorista Jaroslav Žák** v knize „*Dobrodružství šesti trampů*“, nejlepší **čes-ké knižní parodii**, kde

mexičtí prezidenti změnili politické debaty s protikandidáty v pistolnické souboje a „*čilý ruch střelecký zavládl i v nejzapadlejších vískách.*“ (...) V Mexiku šlo letos ve volbách o 21 000 křesel. Nějak bylo ohroženo na 900 kandidátů. Zahynulo jich 91, zabití rodinní příslušníci, strážci a náhodně padlí v tom započítáni nejsou, Několik set lidí stáhlo kandidaturu a 150 dostalo od státu ochranu.

Milan Vodička: „*V Mexiku byly volby...*“ (MfDNES 9. 6. 2021, str. 6)

Slepice na zádech - jak před predátorem dělat mrtvou

Příjemným překvapením se stala *Slepice na zádech* s Tatianou a Vojtěchem Dykovými. Novinka Divadla Unglet ctí žánr **grotesky**. (...) Tvůrci novinky důrazně dbali na **komediálnost** (...) Oba herci navíc jednotlivé scény pointují skvělým načasováním, **gagy** dokonale vyznívají a publikum se baví. (...) Souhra manželského páru jdoucí za hranice běžného zkoušení se Ungeltu vyplatila. (...) Oproti tehdejším existencionálním dramátům jde ovšem o čistou **ko-**

medii (...) tak brilantně napsanou a zahrnou, že má na míle daleko k běžným agenturním **řachandám**, které během léta plevelí divadelní produkci. (...) Novinka je tak ukázkovým příkladem, jak nonšalantně se dá letní **komedie** udělat.

Tomáš Štástka: „*Manželé Dykovi poctili žánr grotesky*“, MfDNES 24. 7. 2021, str. 11

Jiří Suchý a jeho „Kondenzovaný humor“

E. B. White prý jednou řekl, že analýza **humoru** se podobá pitvě žáby: lidé se leccos dozvědí, ale objekt jejich zájmu to nepřežije. Alespoň to zmiňuje *Radkin Honzák*, který si vzal na starost předmluvu ke knize „**Kondenzovaný humor**“.

(...) V nakladatelství Galen (...) vydávají knihu zabývající se **Suchého humorem**. Ucelený soubor slovních hříček, epigramů, **komických scén** z divadelních her, povídek a skečů do jedné čtyřsetstránkové knihy uspořádal *Tomáš Edelsberger*. A právě on si, zjevně s trochou **humoru**, vetkl v úvodu zmíněný citát do rozsáhlé studie „**Humor je věda**“. Většinu knihy tvoří tvorba *Jiřího Suchého*. Začíná se úvahami „**Přemejšlení o humoru**“ (...) v dalších kapitolách se citují úryvky z nejrůznějších se-maforských her.

Tomáš Štástka: „*Lidský smích je něco víc než chechot racka*“, MfDNES 26. 7. 2021, str. 9

Kresba od překvapivého autora! **Jiřího Suchého** (s *Jiřím Šlitr*em) portrétoval totiž kdysi **Pavel**

Kantorek! (viz obr. vlevo) Na obr. **vpravo dole** je kresba **Shootyho** z *Deníku N* 29. 6. 2021

Slovenská satira - náš vzor...?

Nedávno jsem na legendární slovenské **satirické** stránce *zomri.sk* viděl obrázek. Fotografie lídrů tří ze čtyř slovenských koalických stran *Igora Matoviče*, *Borise Kollára* a *Richarda Sulíka* byla doplněna fiktivním, ale výstižným textem v bublině vycházející od Igora Matoviče: „*Skupiny lidí v maskáčích tvrdí, že kontrolují armádu na hranicích, jiné skupiny radikálů organizují protesty před domy lékařů a nadávají jim do vrahů, ústavní soud zrušil náš plán ochrany hranic a počty nakažených začínají opět růst. Chcete se dnes pohádat o interrupcích, migrantech nebo o tom, že Sulík nenakoupil testy?*“ **Satirický** post by mohl v různých dobových modifikacích sloužit jako výstižný popis stavu, v němž se čas od času nachází slovenská vláda. A máme-li dostatek sebereflexe, tak si přiznejme, že udělat modifikaci reagující na dění v českém kabinetu by také nedalo moc práce.

Petr Just: „*Slovenská koalice na odstřel*“ MfDNES 31. 7. 2021; str. 8

Předvolební nuda v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Recesi přitom vymyslel našinec. Zatím nejkomičtější se v předvolební kampani zdá být hnutí Volný blok. Ale lidé z něj to jako recesi bohužel asi nemyslí.

Bizarní politické figury i uskupení k politice patří. Antipolitika založená na humoru a recesi také. Bohužel pro nás se politické satíře a recesistické politiky v českém prostředí moc nedaří. A pokud už ano, jde spíše o *parodii recese*. Přitom je na co nazvat.

Už za první republiky vzniklo hnutí **Recese**. Studentům kolem filmových nadšenců *Vladimíra Bora* a *Myrtily Frídy* dokonce vděčíme i za samotný termín recese, tj. uvádění v žert, který v žádném jiném jazyce v tomto významu neexistuje. Podstatou jejich činnosti bylo vymýšlet nejroztodivnější happeningy a mystifikace, kterými s vážnou tváří uváděli společnost kolem sebe v recesi.

Za pokračovatele spolku Recese je někdy označováno *Divadlo Járy Cimrmana*, možná do určité míry i parta kolem *Divadla Sklep* a televizní *Česká soda* v raných devadesátých letech. Ale v samotné politice na relevantní recesistické uskupení stále čekáme. Nesmělé pokusy tu samozřejmě byly, vzpomeňme na *Erotickou iniciativu* nebo *Stranu přátel piva*, která ovšem v roce 1998 splynula s ČSSD (!) či *Balbínovu poetickou stranu*.

Přitom ze zahraničí známe úspěšné pokusy recesistických uskupení proniknout do vysoké politiky. Například v roce 2010 suverénně vyhrálo v Reykjavíku volby uskupení *Nejllepší strana* islandského komika *Jóna Gnarra*, který v programu mimo jiné sliboval ručníky na plovárnách zdarma, ubytování ovcí v hotelu společně s farmáři či nahrazení skryté korupce veřejnou. A světe div se, nebyl neúspěšný, a mohl dokonce z pozice favorita kandidovat i na prezidenta. Ale raději svou politickou činnost ukončil.

V Maďarsku pak již léta funguje *Strana maďarského dvouocasého psa*, která voličům slibovala pivo zdarma, dva východy slunce denně v různých barvách, zalepení ozónové díry či otevření maďarské restaurace na Marsu. Sice se na moci dosud nepodílí, ale z *Viktora Orbána* si pravidelně dělá legraci a třeba v době vrcholící migrační krize vylepila po Maďarsku na devět set billboardů s hesly jako „*Omlouváme se za našeho premiéra*“ a „*Klidně přijďte do Maďarska, my už stejně všichni pracujeme v Anglii!*“.

Možná nejdále se u nás zatím dostalo hnutí *ANO*, *vytrollíme europarlament*, které kandidovalo ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2019. Přestože hnutí před volbami slibovalo zavedení „kryptoměny pitkojt“, dotace na okurkový salát či kvůli brexitu chtělo kolem Anglie postavit zeď, aby zabránilo migrujícím Angličanům ve vstupu na území Unie, ve volbách neuspělo. Alespoň ale získalo státní příspěvek přes jeden milion korun, který měl být použit na „*tučné platy všech partajních funkcionářů*“.

Do letošní kampaně před podzimními parlamentními volbami nikdo recesistickou kartu nezvedl. Musíme si tak vystačit s nezáměrnými recesisty kolem *Volného bloku*, kterým ovšem jistě kvality v tomto směru nemůžeme upřít. Parodie na opravdovou konzervativní politiku v podání *Volného*, *Bobošíkové*, *Volfové* a *Lipovské* je zatím to nejvtipnější, co letošní kampaň nabízí.

Čekají nás tak ještě dva měsíce*) suchopárné předvolební kampaně, kde jde nejvíce o to, kdo je antibabiš, antipiráta, národovec, případně zastávce obyčejného člověka a důchodců. Humor v kampani, natož pak inteligentní, který byl tak příznačný pro prvorepublikové recesisty, aby jeden pohledal. Takovou bídu nespasí ani již tradiční a obhroublý *Pavel Novotný*, převlečený *Matěj Stropnický* či nově otce trollící *Babiš junior*. A přitom by se dalo tak pěkně soupeřit se stranami, které jsou slovy filmového historika *Myrtily Frídy* „stranou všech slušných lidí“, právě pomocí humoru.

Jiří Cieslar

(Autor je politolog a šéfredaktor názorového portálu *Cevroarena.cz*. Též podskalský patriot a předseda spolku *Hraběnka z Podskalí*, který pořádá každoroční filmový festival *Podskalí ve filmu*)

***) Glosu jsme přebrali z "Deníku N" - vyšla 12. 8. 2021 na straně 13.**

Kvíz / Kdo je ten muž vpravo? Řešení ve vedlejší glose...

Aniž bychom podceňovali odběratele e-GAGu, raději rovnou prozradíme kdo je tou dvojicí na obrázku z MfDNESu z 30. 7. 2021. Jde o dva politiky dnes známé pod zkratkou **Bé Bé** jako tahouny svých hnutí v blížících se volbách. Zatímco ten zvrásnělý stařík vlevo je mladý *Ivan Bartoš* kandidát za Piráty, ten pohledný a svěží junák je postarší *Andrej Babiš*, vůdce poslušného stádečka stále (mu) ještě věřících. Zatímco Piráta se autorovi karikatur podařilo lehce konkretizovat díky jeho hloupému účesu, na Babiše nějak nemohl přijít. Výsledek je tu a koho by po jeho identifikaci nenapadlo, kde tato kresba vyšla. Jistě - karikatura může být na přání kupce zkrášlující. Ale úkolem kreslíře v novinách (na rozdíl od portrétistů na Karlově mostě) by kromě zachování podoby mělo být i jisté "zkarikování". A že těch přesných karikatur Andreje Babiše existuje (**viz** jen malá **ukázka níže!**) V tomto čísle najdete i velkou přehlídku podobizen Václava Klause od *Václava Teichmanna*, která dokazuje jeho mistrovství. Nejsa naštěstí v jeho kůži, můžeme zaplašit, myšlenku: neměl si v redakci vyprosít úlevu - že premiéra prostě kreslit nemusí? Třeba kvůli své profesionální pověsti...

/ih/

Zleva: Rozložený premiér v jednom z vtipů (*Miroslav Kemel* - Právo); kladný sv. Babiš (*Pavel Reisenauer* - Respekt); z profilu (*Marek Setíkovský* - Sorry); Babiš jako sudíčka (*Radek Steska* - Sorry) a - **ted' pozor!** - Andrej Babiš (*Václav Teichmann* (MfDNES staršího data!). Většinou si autoři všímají Babišových výrazných uší.

Česká karikatura očima amatérů*)

Je jen jedno větší neštěstí než být příliš mladý. A to je být nedovzdělaný. Recenze Adama Drdy na knihu *Dějiny Československa očima Dikobrazu* historika Jiřího Pernese však mimo těchto dvou základních indispozic přináší i kuriózní příklad, jak lze jeden opomenutý fakt nebo omyl vědcův rozvinout až v trapné nedorozumění. Mladý novinář pak, ne zcela vlastní vinou, ze špatné premisy vybuduje hezky vyhlížející, leč vyfantazírovanou chatrč.

Oč jde? Pernes ve své studii dal místo příběhu dikobrazího redaktora Václava Zemana, který počátkem 50. let otiskl jakýsi vtíp a byl za postižen. Zcela opomíjí daleko významnější proces s karikaturistou Josefem Molínem, který byl autorem dodnes v domácnostech schovávané titulní stránky Dikobrazu, na níž křtí mrzčí imperialisté válečnou loď pojmenovanou Mír. Mezi figurkami však Pražáci okamžitě rozpoznali nejvyšší státní potentáty počínaje Gottwaldem s jeho Martou, přes Čepičku až po „dědka“ Nejedlého u flašinetu. Po listu se jen zaprášilo a JUDr. Josef Molín byl nejen zavřen, ale také u soudu potrestán léty vězení. Nepochybuji o tom, že historik Pernesova formátu by tento legendární vtíp neměl přehlédnout, zvláště když se Molínově aféře věnovalo v roce 1968 i po roce 1989 mnoho novinářů. Asi byl zmíněný výtisk zabaven cenzurou a nebyl proto ve svazcích, které měl Pernes u ruky.

Zavinil tak ovšem nepřímo omyl Drdy, který pak v Respektu č. 42 napsal že to byli: „...hlavně Jaroslav Pop, **Josef Molín** či Evžen Seyček, kterým se povedlo **neopustit stránky časopisu** až do pozdních 80. let.“ To je velká nespravedlnost – jednak srovnávat hodného člověka Molína s dvěma těžkými konjunkturalisty, jednak psát o neopouštění Dikobrazu: Molín si samozřejmě ani z vězení, ani po něm v Dikobrazu dlouho neškrtil.

Spolu s nedávnou sobotní slátaninou o české karikatuře na ČT 2, kde stejně tak nezasvěcená režisérka nedokázala opravovat omyly zapomnětlivých staříků (Born, Pytlík), přispěl Drda k dalšímu zamlžení respektive přímo k zpřevracení nedávné historie a dokonce k ublížení úplně jinému člověku než dlouhé řadě těch, kteří by si to zasloužili. A tomu se nelze nejen „zasmát soudružsky“, ale hlavně ne „od srdce“.

Ivan Hanousek

Autor je místopředseda České unie karikaturistů

*) Tento příspěvek přijal tehdejší šéfredaktor Respektu a s omluvou za nedbalé redigování otiskl hned v nejbližším vydání tohoto týdeníku. Bohužel se nám nyní nepovedlo vyhledat celé číslo, takže se též omlouváme - že nevíme přesně, kterého roku vyšlo. Knihu od Jiřího Pernese vydalo *Studio Barrister a Principal* v Brně v r. 2003 a je důkazem nekvalifikované práce nakladatele. (red.)

V uplynulých letech vzniklo na vysokých školách několik studentských prací, které se věnují našemu žánru "cartoons". Nemůžeme je zařazovat do magazínu celé, ale doporučujeme je k nahlédnutí. Toto je upozornění na další z nich, berte je jako pozvánku.

Autor: David Superata **o** **Název bakalářské práce:** Karikatura a kreslený humor **o** **Škola:** katedra Žurnalistiky filozofické fakulty, Universita Palackého Olomouc **o** **Rok:** 2011 **o** **Vedoucí diplomové práce:** Mgr. Martin Foret **o** **Počet znaků:** 71 547 (75 401 včetně poznámek pod čarou) **o** **Počet příloh:** 10 **o** **Počet titulů použité literatury:** 22 **o** **Klíčová slova:** karikatura, kreslený humor, výtvarná publicistika, propaganda.

Bakalářská práce definuje termín karikatura v širším kontextu kresleného humoru. Následně představuje termín výtvarná publicistika a staví ho do kontextu s na první pohled synonymními termíny. V prostřední části rozebírá zneužití kresleného humoru a karikatury pro účely propagandy. Na závěr představuje nejvýraznější kontroverzní témata nedávné doby, nezapomene ani na příklady z českého prostředí.

Seznam pramenů a použité literatury

Tištěné zdroje:

BATCHELOR, Tim, LEWISOHN, Cedar, MYRONE, Martin, RUDE BRITANNIA: British Comic Art. London: Tate Britain, 2010. 160 s.

BECKER, Stephen. Comic Art in America. New York: 1959. 387 s.

BLECHA, Josef. Karikatury: slavné tváře v čarách. Liberec: Knihy 555, 2007. 236 s.

DRASTIL, Lubomír a kol. To nejlepší z českého kresleného humoru 1990 – 2000. Vimperk: Formát, 2000. 170 s.

HOFFMEISTER, Adolf. Poezie a Karikatura: slova z let třicátých a z nedávné minulosti. Praha: Československý spisovatel, 1961. 130 s. 43 (viz obr.!)

HOFFMEISTER, Adolf. Sto let české karikatury. Praha: SNKLHU, 1955. 555 s.

HANOUSEK, Ivan. Výtvarná publicistika v českých novinách a časopisech v letech 1958 – 1968. Praha: Fakulta sociálních věd a publicistiky University Karlovy, 1969. s. 14

FÖLDVÁRI, Kornel. O karikatúre. Levice: LCA Publishers Group, 2006. 190 s. (viz!)

CHROBÁK, Ondřej, WINTER, Tomáš. V okovech smíchu. Praha: Gallery, 2006. 130 s. JIRÁNEK, Vladimír. Slovo k analfabetům, In: Mladý svět č. 16, Praha 1962.

JIRÁSEK, Jiří. Na obranu kreseb, In: Kultura č. 16, Praha 1961

KEMEL, M. Karikatúry do Evropy. Praha: BEN, 1997. ISBN 80-86056-21-X

MANKOFF, Robert. The Complete Cartoons of The New Yorker. New York: Black Dog & Leventhal Publishers, 2004. 656 s.

MCLUHAN, Marshall. Jak rozumět médiím: Extenze člověka. Praha: Odeon, 1991. 348 s. MCCLOUD, Scott. Jak rozumět komiksu. Brno: BB/art, 2008. 216 s.

MOCNÁ, Dagmar, PETERKA Josef. Encyklopedie literárních žánrů. Praha: Paseka, 2004. 699 s.

PETEROVÁ, Martina. Němci v české karikatúře. Přerov: Šárka, 2001. 155 s.

PELC, Antonín. Z domova a ciziny. Praha: Orbis, 1950. 44

PETRÁČOVÁ, Věra a kolektiv autorů. Akademický slovník cizích slov. Praha: Academia, 2001. 836 s.

PYTLÍK, Radko. Český kreslený humor 20. století. Praha: Odeon, 1988. 160 s.

PYTLÍK, Radko. Malá encyklopedie českého humoru. Praha: Československý spisovatel, 1982. 273 s.

STRÖMBERG, Fredrik. Comic Art Propaganda. New York: Ilex Press Limited, 2010. 176 s.

Periodika: *Kulturní týdeník*, č. 37, 12. 9. 2007. - *Literární noviny*, č. 8, 2006. Dokumentární film z cyklu *Proč potřebujeme demokracii? Prokleté karikatury*.

https://theses.cz/id/2u4w4l/superata_karikatura.txt

1. Humor z internetu

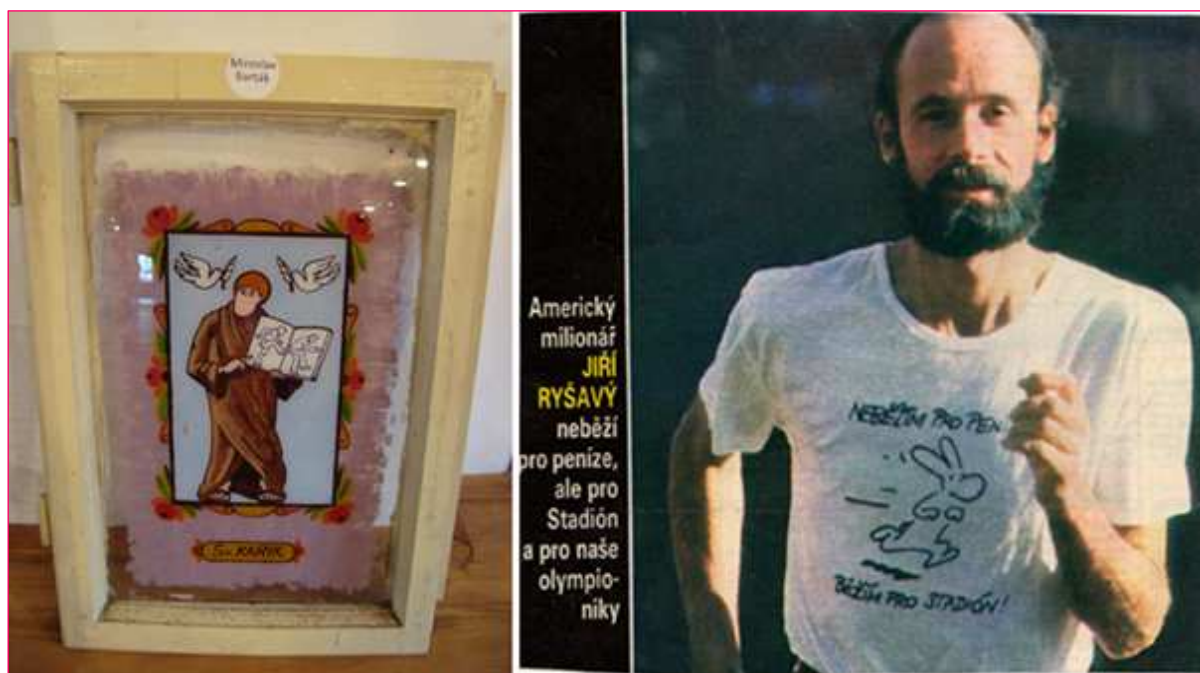
První mobilní telefon

Tentokrát začínáme kvartetem ze spousty nahromaděných obrázků za uplynulou čtvrtinu roku. Komentáře k nim netřeba, tedy jen připomínáme vyváženost našeho výběru - nahoře jsou zastoupena obě hlavní lidská pohlaví s jejich specifickými zbraněmi. Oba horní obrázky hlavně dokumentují lidskou vynalézavost. Dole jde navíc též o zastoupení čtyřnohého přítele člověka - zde kopytnatce; a vpravo - s omluvou za tu "pr..." - i o fotografovu vynalézavost. Zahraničním odběratelům GAGu to tady překládat nebudeme, ztratilo by to vysvětlováním vtip. Člověka fakt někdy překvapí, že u nás stále ještě kvete takzvaná lidová tvořivost, tolik potřebná za nechvalných časů minulých. Tedy měla punc "protistátnosti" a tudíž "smrděla prús.em". Dnes už jí (nám) toto chybí, ale přesto... Takže co? Kreslených vtipů u nás ubývá, ale vtipnosti snad ještě ne...

2. Z redakčního skladu

Druhým zdrojem (po internetu, respektive po e-mailech, které nám občas přilétají) je v dnešní rubrice **Miš-Maš** kupodivu vlastní skládka. Tedy ono místo v počítači, kde se hromadí některé obrázky, které se “nevešly”, ale “přece to nesmažu?” Místo v příštím čísle se pak obrázky měsíc po měsíci (ted' už po čtvrt roku) odkládají... a tak ztrácejí nejen aktuálnost, ale také už nepamatujeme důvod, proč se držely “na čekačce”...

Tady jsou dva takové kousky, které žádají osvětlení. Ten nalevo se týká **Miroslava Bartáka**, ten vpravo **Vladimíra Jiráčka**. Ten první je bytelně zasklený a zarámovaný (bylo to myslím okno), ten druhý slušně oblečený. Barták svůj portrét Svatého Karika připravil do Písku na jednu vykoumanou mezinárodní akci - a výstavu. Jiránek svého Boba (či Bobka?) nakreslil pro sportovní obrazový týdeník Stadión (kde je chudákovi konec?) a jako reklamní triko ho mimo jiné navlékl i jistý **Ryšavý** (viz text k fotce).

Na vzniku Bartákova díla jsem neměl zásluhu, snad jen má tradiční účast v jury či podíl na organizaci tamních Mezinárodních bienále a CMP (Cartoon meetingů Písek) nás spojila. Naopak na tričkách jsem měl zásluhu velikou. Nápad přišel z vedení redakce, já byl tím, kdo se s Vlád'ou zná a mohl by ho o použití jeho populárního králíka požádat. Povedlo se (bylo to ještě koncem 80. let) a trika už se potiskovala. Samozřejmě ten Bob (Bobek?) nebyl zadarmo, také slogan “Neběžím pro peníze, běžím pro Stadión!” nepsal Jiránek svým typickým písmem (to by se nehodilo) ale redakční grafik. Já z toho měl hlavně dobrý pocit, že jsem Vlád'ovi dohodil kšef, pomohl propagaci Stadiónu a - získal jako provizi pár těchto trik. Dvě ještě mám, nosím je ovšem jen za horka na zahradě - látky byla hodně tenká a příliš časté praní se jí nelíbilo. Kresba vytrvala, ale látka se už trhá... Stadión se proti všemu očekávání neudržel, Jiránek naopak. Takže jen zajímavá informace na závěr. Jiránek pro Stadión kreslil minimálně, sport jako téma ho moc nelákal. Jenže večerničky s B+B byly známým tahákem - konečně dnes už by se nějaká nezazobaná redakce na využití těch králíků pro svou propagaci nejspíš jen tak nezmohla.

Na další stránce mají místo dvě osobnosti - ale jen těžko byste u nich hledali nějakou spojitost. Nahoře 2x **Vrána** a dole 2x **FrK**. Osobně se těžko znali - Pražačka a Tepličák. Ale něco málo společného měli? Svého času totiž oba - **Lucie Seifertová** a **František Kratochvíl** - přispívali do časopisu Sorry. Nikoliv však společně!

Vrána se tehdy a dlouho podepisovala jménem svého libretisty - viz obrázek vlevo nahoře. Už pod skutečným jménem pak vydala knihy a též udělala spoustu dalších obrázků. V předprázdninovém *Magazínu DNES* č. 26 si už pojednácet (to to letí!) čtenáři mohli prověřit své vědomosti ve *Velkém předprázdninovém kvízu*. I letos ho

vyzdobila sedmi obrázky **Lucie Seifertová** - kromě vstupní kresby totiž 6 otázek se třemi variantami odpovědi dokonce přímo zilustrovala /viz obr. vpravo!/. Vtip je ze starších výtisků **Sorry**, kde se Lucie právě podepisovala jako **Vrána** *).

*) Kdyby se ke GAGu nachomejtl mladší čtenář, nápověda: Heydrichiáda nebylo hromadné cvičení; a vlčí bob je za a)

Kratochvíl je ze zcela jiného soudku. O mrtvém jen dobře, takže **zde jsou jeho dvě karikatury** věnované vydavateli **e-GAGu**. Kratochvílovou milou stránkou byl kladný vztah

ke *Kobrovi* (pomohl k získání posledního útočiště pro jeho *Salony*) a špatnou záporný vztah k ČUKu. Tedy spíš k jeho vedení - s výjimkou (též původně *Tepličana Kobry*).

Unii však potřeboval, aby ji mohl napadat. Jinak by přece, jako mnozí jiní, její rady opustil. Autor těchto řádek ho už pár let před svým odchodem ze spolku (a před jeho odchodem ze světa) požádal, aby šel do blázince a přestal ho (tedy mne) písemně urážet.

Teprve po smrti tlustého plnovousáče vyšlo najevo, že jsem nebyl sám, na koho *FrK* rád *frkal*. V *Sorry* vylíčil *Fefík*, jak se (důvod je nasnadě) s autorem rozešel a “nepublikoval ho”. Až po skonu *Kratochvíla* se ukázalo, jak redakci severočeský kreslíř přečůral. Pod pseudonymem *Ulrike*, s jinou adresou a zcela jiným výtvarným stylem posílal nadále své vtipy a v *Sorry* mu je tiskli. Prasklo to až po pohřbu...

3. Aktualita

Mám silný pocit, rovnající se jistotě, že už druhý rok vycházející *Deník N* čeští karikaturisté neodebírají a je tu jen *GAG*, který v každém čísle alespoň ukáže, jak se našemu žánru daří v tomto celostátním deníku.

Jako abonent beru “eNko” za vyvažování *Babišova mFDNESu*. O kvalitách obou periodik ale teď nejde. Pokud jde o karikatury má *deník DNES* svého zkušeného a pilného autora (o tom jinde) a *Deník N* zase věnuje obrazovým žánrům *CELOU OBÁLKU* (titulní stranu). Je to velký problém, který se dodnes nepodařilo vyřešit, i když dobrá polovina je autorská (převážně z ruky *Petra Poláka*) a má náznaky novinové karikatury.

Neštěstím je druhé řešení: zadání tématu grafické firmě, která plní zadání, ale jde o příliš prvoplánové (a upachtěné) vyznění bez bonusu osobního pohledu a nápadu, jaké mívali *Pálka* či *Jiránek* a dnes ho udržuje na živu už jen *Kemel* v *Právu*...

Dvě zajímavé (snad i nadprůměrné) ukázky kreseb z titulní strany deníku zde vidíte

- nahoře je vtipné a v písmu též citlivé využití obálky známé knížky *Josefa Čapka* k aktuální předvolební aktivitě premiéra. A pod tím jeden z lepších portrétů mladého *P. P. Coby Johanka z Arcu* sedí na válečném oři *Hana Lipovská*, která s podporou neslavně proslulé svazačky *Bobo* (tu jsem osobně zažil na Kavkách víc než rok) žádá odvolat generálního ředitele. Do rady ČT ji navrhl arcibiskup! (I. H.)

4. Katalog 2018 jako Balíček v roce 2021. Čínský covidový “příspěvek” do cartoonistických soutěží nebyl o nic menší než do pořádání filmových festivalů, koncertních šňůr či sportovních mistrovství. I proto dokáže vypasený katalog (280 stran) z poslední předcovidí soutěže *Olive* v kyperském *Girne* (poturecku) či *Kyrenyi* (pořecku) člověka potěšit. Už jenom tím, že není v e-podobě, ale přátelsky voní tiskem. Obálku má pro obě identity ostrova z jedné strany takovou, z druhé makovou (**viz obr.!**). Takže poděkujeme aspoň takto v *MišMašovi CakMakovi* - jako nezdočnému organizátorovi.

A přidáváme historku, jak mohl Gagmen obdržet hned dva výtisky. V tom roce 2018 získal (jak se teď ukázalo) Speciální cenu od “FECO Kypr” **Miroslav Barták** z České republiky. Obdržel nyní totiž stejný katalog a jak má ve zvyku, ani ho nerozbaloval a rovnou ho položil na vedlejší stůl “*pro Hanouska*”. Jelikož jsme byli zvědaví, jak ta trofej ze soutěže před třemi lety vypadala, napsali jsme do Řevnic a Mirek odpověděl, že ji zadrželi celníci (byla zlatě nablýskaná) a žádali proclení. Barták na to neměl čas ani žaludek a *Husseinovi* poděkoval s tím, že se mu zásilka nejspíš vrátí. Cakmak má pro odpor k celníkům pochopení a tak vysvětlení přijal. Nám ovšem zůstává problém, kam v bilanci úspěchů našich karikaturistů tuto cenu zařadit. Přece nebudeme v GAGu předělávat ročník 2018 a následně celou křivku získaných cen až do loňska? Takže Barták se objeví až v bilanci roku 2021, kterou přineseme v 1. čísle GAGu v březnu 2022. Jako nápravu přidáme aspoň informaci, proč dnes moc nesoutěžící Barták obeslal Olive? Stalo se na požádání a Barták měl po ruce jeden hotový **obrázek, který byl doslova plný oliv!** A už to bylo. (red.)

5 - Honoráře za vtipy v KUKu - v roce 1990 nebyly vůbec malé

Důkazem je žalobu jen malý papírek nalezený v deskách zbytkových listin po týdeníku KUK. A na něm tužkou zapisované částky vyplácené autorům otištěných kreslených vtipů. Jde však o částky až za čísla 20 - 31 z roku 1990, vždy vzápětí vyplácené vydavatelstvím Novinář, přesně

podle redakcí rozepsaných honorářů. Pokud jde o jednotlivé autory, zachoval se jiný papír, který si však necháváme v archivu - není zatím jisté, od kdy do kdy byly právě tyto počty vtipů na jejich jména připsány - a honoráře vypláceny. Ale i tento nalezený malý seznámeček má jistou vypovídající hodnotu. Částky na jedno číslo se v uvedeném období pohybovaly od 10.300 (č. 22) do 6.500 (číslo 30) Necelých 100.000 Kč vyplacených za 12 čísel dává částku na jedno číslo něco přes osm tisíc korun. Zkusíme-li tuto celkovou sumu dělit průměrným počtem vtipů v jednom vydání KUKu - řekněme 25 kusy - docházíme k částce asi 250 Kčs. V té době byly platy většinou nižší než tři tisíce korun, což při dnešním průměrném platu kolem třiceti tisíc (a při srovnání s cenami v obchodech v roce 1990 a v roce 2020) dává výsledek, že v naší době by to znamenalo asi desetkrát vyšší částku - tedy 80.000 Kč na jedno číslo týdeníku.

Takže průměrný honorář za vtip v KUKu měl tehdy (vzhledem ke kupní síle tehdy a dnes) hodnotu asi jako by dnes bral 2.500 korun za kresbu. Což není málo - vezměme si jen ne přímo špičkového karikaturistu, kterému však v každém KUKu vyšel jeden černobílý vtip: znamenalo to třeba 4 x 250 korun = 1000 Kčs (tedy deset tehdejších "brčálníků"). Jako by dnes bral 4 x 2.500 Kč = 10.000 Kč měsíčně. Berte tyto výpočty jen jako ne zcela hodnověrná fakta, přesto však ty dva roky Škrty a KUKu (i dalších periodik!) na humorné scéně se dnes dají chápat jako pro tvůrce "zlatá léta kresleného humoru". (ih)

Kresba: **Dušan Pálka** (KUK č. 25, listopad 1990)

6 - Osvěžení v letním horku

Ze šedovlasých plavců je rozhodně zajímavější ten nalevo (také starší) jménem Oldřich. Svého dávného spolužáka a pak i spoluautora Adolfa přežívá už o pěkných pár let. A jak tvrdí ten mladší plavec vpravo jménem Jiří, je Oldřich stále v dobré formě (nejen plavecké). Nejčerstvější informace o v předkovidové době avízované **monografii Oldřicha Jelínka** sděluje Slíva spolu s fotkou: má vyjít už tento měsíc v Albatrosu.

Vedle koupání (přihodilo se to zase po roce - to to letí) pánové probrali opět Oldřichův celý život a činnost v ČSR, ČSSR, NSR a ČR... (to je tu ale republik, že?)

7 - Pár kvalitních autorů se představuje: Miroslav Barták a Vladimír Renčín...

...ale každý jině a jinak. A tady vidíte dva dokumenty. Ten vlevo je v archivu hlavně proto, že se zde redakce *Mladé Fronty* dopustila chyby: **Bartákovi** zaměnila jméno: je **Miroslav**, nikoliv **Jan**. Přitom v té době už patřil k naší špičce kreslířů humoru. Ale díky tomu máme i dávno zapomenutý důkaz, jak se v periodickém tisku mohly uplatnit kreslené vtipy. Třeba je šlo využít k přilákání pozornosti čtenáře k méně čtivým materiálům - šlo o tehdy povinné školní chmelové brigády.

(MF ze srpna 1975)

Jinak voní seno k. . . jinak zamilovaným . . . Stejně tak by se dalo říci - jinak vldí chmel česáče, jinak třeba pracovník Výzkumného ústavu chmelářského, jinak - kreslíř. A že ten to vldí opravdu úplně jinak, o tom se přesvědčíte sami. Na každé chmelové stránce totiž najdete kreslený vtíp Jana Bartáka. Ten dnešní jeho malý chmelový seriál zahajuje.

3 SOBOTA **mf**
5. VIII. 75

**GALÉRIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
o KULTURNÍ DŮM HL. MĚSTA PRAHY**

Vás srdečně zvou
na zahájení výstavy

Vladimír Renčín
kreslený humor

ve středu dne 11. srpna 1982
v 16 hodin
v Křížové chodbě Staroměstské radnice
v Proze

výstavu uvede
dr. Milan Krejčí
Promluví
zasloužilý umělec Miroslav Horníček
Na flétny zahrají
Jiří Vyšehlid a Martin Brunner
Ventil duo z Hradce Králové

Výstava potrvá do 19. září 1982
a je otevřena denně od 8 do 18 hod.

Vpravo je naopak autor tak známý, že se mu křestní jméno těžko zaměňovalo. **Vladimír Renčín** po letech publikačního živoření se ocitl na vrcholu popularity - tím byla právě výstava, jejíž pozvánku máte před očima - nahoře rozloženou, tedy vcelku, pod tím čitelně prostřední text.

(*Staroměstská radnice srpen 1982*).

Mezi oběma daty uběhlo sedm let a kreslenému humoru se v tisku dařilo. Jejich autorům ne vždy a ne všude. Ale víte co je zajímavé? Oba dva, totiž i ten z Hradce Králové, slyšeli na jméno „**Mirku**“! (red.)

Dnes se karikaturisté řídí při výběru témat tím, co se děje. Určují si to sami, či podle přání své redakce. Dřív to bylo shora a dopředu. Podle plánu. Vtip byl tady, ač téma nikoho nezajímalo.

Viz vedle: BAPE v Dikobrazu!

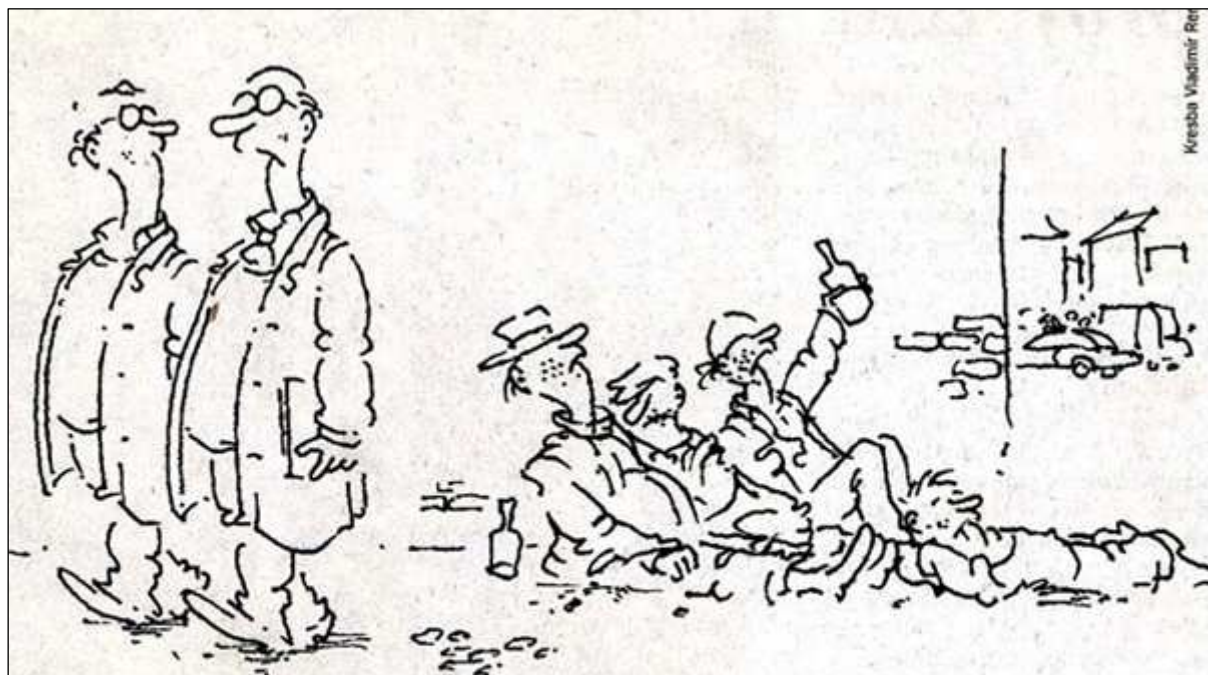
Retro / Vladimír Renčín a ... "Nadčasovost v tvorbě"

Novinová karikatura je svébytný žánr. A velmi často se námětově týká aktuální politiky. Jakékoliv volby jsou pak pro deníkové karikaturisty tím, co je pro zemědělce čas žní. Ale jejich díla mají většinou jepičí život. Komu za deset let řekne něco podoba či výrok dnes denně vídaného a slychaného politika? A přece je autor, jehož vtipné glosy mohou "sedět" i po dvaceti letech.

Právě takové kresby **Vladimíra Renčina** na u nás zrovna živé téma vybral a stručně komentuje **Jiří Hrubý**...

V díle Vladimíra Renčina je kreseb s nadčasovým přesahem celá řada a dotýkají se nejrůznějších aspektů existence člověka, od charakteristických lidských vlastností a vzájemných vztahů až po filozofické úvahy o smyslu života.

ZEMAN MĚL PRAVDU. TADY NAPŘÍKLAD NA ULICI LEŽÍ
ČTYŘI HLASY, STAČÍ SE SEHNOUT A ZVEDNOUT JE.

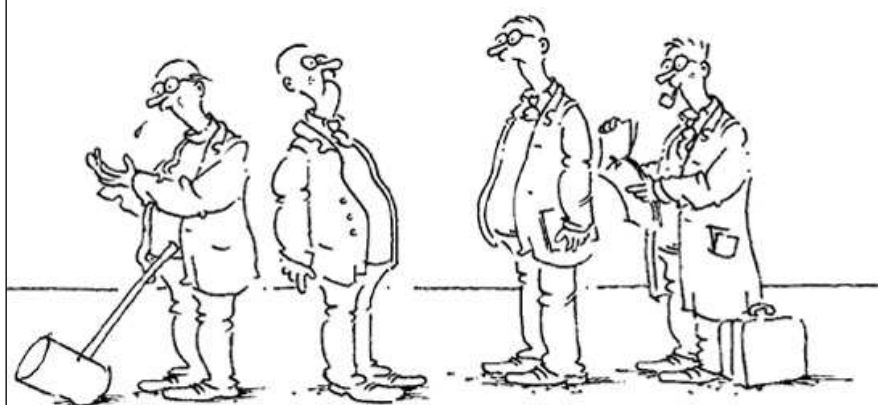

VOLÁ NĚJAKÉ HOVAĎO Z NOVINÁŘSKÉ ŽUMPY. CHCE MLUVIT
S NĚJAKÝM HOVAĎEM Z POLITICKÉ ŽUMPY.

Kresba Vladimír Renčín

PŘEDVOLEBNÍ MALÁ POZORNOST NAŠÍ STRANY - KLEŠTĚ NA HUMRY.

ANO, PAN PREZIDENT VÁM DÁ MEDAILI. ALE TAK NĚJAK TO BUDE PRO VŠECHNY LEPŠÍ, KDYŽ TO BUDE IN MEMORIAM.

PRÁVĚ JSEM BYL DOHODOU POLITICKÝCH STRÁN ZVOLEN VÁMI MILOVANÝM PREZIDENTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Hlubší ponory do některých témat zcela korespondují s Renčínovým naturelem - byl přemýšlivý, spíše vážný a introvertní, s výraznou schopností nadhledu. A také velmi sečtělý.

Charakteristických ukázek by se našlo mnoho, ale - i v souvislosti s aktuální politickou situací ve státě a blížícími se volbami - zařazujeme dnes do cyklu **"Retro"** alespoň pár kreseb právě s touto tematikou.

Uvedené kresby jsou řazeny chronologicky. Pocházejí z Lidových novin a z Práva z let 1998 až 2013 (v pořadí: 1998, 1999, 2002, 2002, 2003 - jen jeden vtip nám z technických důvodů všechny předběhl - ten úvodní obrázek s ufony pochází z roku 2013)

A závěrem i jedna otázka, která se přímo nabízí: jaké kresby by asi tvořil *Vladimír Renčín* v dnešní době a kde by je publikoval?

Zpracoval : **Jiří Hruboň**

Z pošty / Ohlasy na GAG č. 2 - LÉTO 2021

Děkuji za ten Nářez!!!! ...

Teď jenom, aby trochu přšelo a byl čas si to vše přelouskat.

Zdraví

Pavel Kotyza

Díky Ivane, to je gigantická práce. A vzpomínka na KUK mě vrátila do časů ŠKRTu, o kterém dodnes vyprávím přátelům. Mohou se popukat...

Zdar tobě i Marii.

Tomáš

Milý GAGu,

to jste mě s tou vzpomínkou na tátu dostali. Sám jsem si myslel, že mu v Dikobraze něco otiskli jednou... Pokud si vzpomínám, občas se stalo, že mu v redakci nepřijali kresbu a za půl roku tam stejný vtíp vyšel od jiného autora...

Díky a hezké léto!

Vhrsti

Milý IH,

ďakujem, teším sa na štúdium.

Práve som dokončil výber kresieb z celých 40 rokov Kremnických gagov. Naživo síce zo zahraničia nikto nepríde, ale obrázky tam budú od všetkých!

Srdečne

F. J. (Slovensko)

Drogi Ivanku, dekuju za pamiec i przesylke GAG-a.

Pozdrav dla Marii i Tebe

Jacek Frankowski (Polsko)

mErCiiVaN

B. B. (Francie)

Děkuji, vezmu si dovolenou a podívám se na to. Major

Dík za další náklad čtení. Bez Tvého svolení přeposílám několika lidem (mužům, jestli to smím říct...), které by Tvoje sisyfovské dílo mohlo zajímat. ZDaR (zdraví+radost)! HoPla

P. S.: Dovedeš si představit ulici, která by měla v názvu všechny tři podoby písmena U? Já už jo. (Viz vlevo!)

Po hodince běžného listování jsem sdělila Mlejnkovi počet stran Vašeho snažení. Jen mezi zuby utrousil - aspoň bude od

tebe nějaký čas pokoj... Tak se stěhuji do obsáhlé krajiny Gagu. Mějte se hezky a opatrujte se. (. . .) A klaním se redakci

Vlasta Mlejnková

Ohromný výborný! Kolik desítek zaměstnanců máš?

Mimochodem, poslal jsem zas 2 katalogy, aby měl pošťák radost. A Ty, samozřejmě!

J. T. (Německo)

Vážený příteli Ivan Hanousek. Koupil jsem GAG č 2021-2. Opravdu se mi líbí. Velice vám děkuji za zahrnutí mého netradičního článku. Všechno nejlepší... *)

Eray (Turecko)

*) Psaní z Istanbulu došlo v této české(!) podobě. (r.)

Спасибо!

Igor Smirnov (Rusko)

36. valná hromada HDK

Přes pandemii koronavira se sešla Valná hromada HDK (Hrvatsko Društvo Karikaturista) 1. června 2021 v pivnici Medvedgrad, Ilica 49 u Zagrebu. Spolek řídí těchto 13 členů:

Nahoře: Borislav Hegedušić, Bojan Senjanović, Krešimir Kveštek, Ivan Sabolić, Nikola Plečko, Predrag Raičević, Zoran Hajko a Damir Novak.

Dolní řada: Srećko Puntarić, Zdenko Puhin, Milan Lekić, Ivica Pezo a Davorin Trgovčević.

Do vedení HDK byli zvoleni: Davorin Trgovčević, Nikola Plečko, Krešimir Kveštek, Milan Lekić, Predrag Raičević, Damir Novak i Zdenko Puhin. Tento výbor si zvolil **Davorina Trgovčeviča za předsedu, Nikolu Plečka za místopředsedu i Zdenka Puhina za tajemníka Društva.** Kontrolní odbor: Ivica Pezo, Zoran Hajko a Ivan Sabolić. Členy Čestného soudu jsou: Ratko Maričić, Željko Pilipović i Borislav Hegedušić. Za zástupce HDK u FECO je zvolen Nikola Plečko. *Likvidátor društva (ako zatreba) je Ratko Maričić.*

Rázus oznamuje z Prešova:

Michail ZLATKOVSKIJ oceněn ve Francii!

Před pár lety v internetovém hlasování karikaturistů celého světa, (cez internet sa ten svet dosť zmenšil) získal náš přítel a do určité míry aj spolupracovník, ruský karikaturista *Michail Zlatkovskij* (narodný náhodou práve **21. augusta** aj keď už v roku 1944) 1. miesto.

Bola to veľká neoficiálna pocta pre originálneho autora, ktorý pravidelne získaval ocenenia na súťažiach karikatúry po celom svete. V týchto dňoch sme sa priamo od neho dozvedeli, že vo Francúzsku bol ocenený najvyšším vyznamenaním za svoju tvorbu *Radom Čestnej legie*.

(Kresba: *Michail Zlatkovskij*)

121. výstava polského Henryka Cebuly

Dne **1. července 2021** se v BWA v polském Rzeszowie, konala vernisáž výstavy „**CEBULOWE POLE**” Henryka Cebuly. Až do 1. srpna nabízela “rysunki satyryczne, karykatury, malarstwo i rzeźby” též nám - hlavně ze slovenského Prešova - dobře známého autora.

Odešel Tomasz Wiater

Ve věku 52 let zemřel polský výtvarník *Tomasz Wiater* (1969-2021), člen SPAKu. Byl po třicet

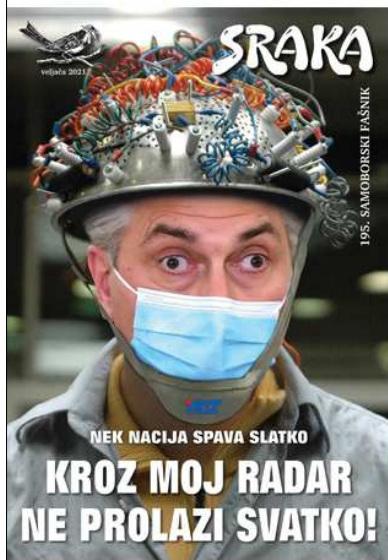
let stálým autorem týdeníku „NIE”. Byl též účastníkem mnoha výstav a držitelem řady ocenění na domácím, tj. polské půdě.

KARIKA 080

glasilo Hrvatskog društva karikaturista prosinac 2020.

SHIRAZ FIRST INT. CARTOON FESTIVAL Iran 2020
Treće mjesto: Slobodan Butir, Tema: Mir i zdravlje

Humorné časopisy existují...

...aspoň v Chorvatsku! Během pár týdnů jsme našli několik titulů a naši čtenáři mohou těm z jižních slovanských krajů jen závidět.

Jde většinou o docela standardní humoristické magazíny jako „KARDAŠ“ (viz obálka vpravo nahoře) anebo „SRAKA“ (obálka vlevo dole).

„Pomož si sám, pak ti i Bůh pomůže“ je titulěk jedné ze stránek, jež si zaslouží pozornost.

Třicítka nejrůznějších roušek ukazuje, jak vynalézaví mohou být lidé, když jim necháte možnost si vybrat (anebo vyrobit), ochranu svého obličeje dle vlastní vůle. Jsme na stránkách humoristického časopisu, tak je jasné, že se zde osoby předhánějí v co nejnečekanějších nápadech. Respirátory to asi nebudou zrovna nejfunkčnější, ale jak víme, možná je to právě legrace, která pomáhá občanům (nejen chorvatským) vyrovnat se s bezprecedentním atakem toho čínského paviru na naši zdánlivě bezpečnou civilizaci.

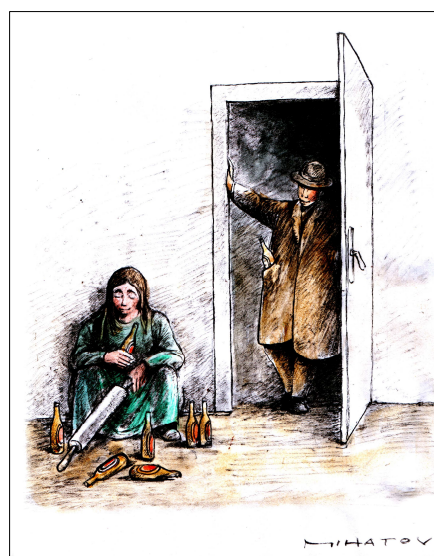
Ovšem je tu ještě obálka vyhraněného periodika, které je zaměřeno (tak jako e-GAG) přímo

na kreslený humor. Jde o oficiální magazín *Chorvatského društva karikaturistů* (známého jako HDK). **Vlevo nahoře** vidíte vydání magazínu **KARIKA** číslo **080** z konce loňského roku. Jak už jsme si v GAGu párkrát povšimli, má vepředu a vzadu barevně tištěný obal, kde se předvádějí vtipy autorů oceněných na mezinárodním poli. A není jich málo - o takových počtech se nám v Česku i na Slovensku může jen zdát.

Tedy vlastně stýskat, protože v HDK a v ČUK dříve nebylo moc rozdílů v počtu členů spolků i pořádání mezinárodních festivalů. A srovnání je docela namístě, protože Chorvatů je skoro stejně tolik co Čechů. **KARIKA** vychází dvakrát ročně a je - podobně jako e-GAG - k nahlédnutí na webu (<http://www.hdk.hr/index>).

Doporučujeme si časopis prohlédnout, tamní jazyk nám je dost blízký a obrázky stejně tak. Dozvídáme se tak i v Praze o aktivitě spolku nejen v Záhřebu či o tvorbě zasloužilých i nových karikaturistů... A když už na **HDK** zabrousíte, klikněte na „e-GAG“ v pravém sloupcu a naskočí vám rovnou na obrazovku poslední číslo našeho e-GAGu. Tedy to minulé. Toto vydání tam najdete až po pár dnech. Stejně tak jako na slovenské **Cartoon Gallery** a v istanbulské **Caricaturque**.

A kdo je aktuálně nejčastějším chorvatským „medailistou“? Je to autor vedlejšího vtipu **Mojmir Mihatov** (HDK).

Z Polska: V Legnici prožívali další slavnosti Satyrykonu

Po návratu z venkovního sídla nám redakční stůl zavalil obsah schránky, kam juror letošního Satyrykonu Jiří Slíva naděil hned pěti (papírových) pokladů z polské Legnice (navíc ještě poslal e-mailem pár fotek ze slavnostních dnů). V polštině se docela vyznáme, v Legnici jsme též už byli (jednou i v porotě) a tak nám nedalo moc práce rozšifrovat, co jsme to vlastně obdrželi a jak s tím naložit.

Samosebou to hlavní je katalog soutěže Satyrykon 2021.

Je obvyklého čtvercového formátu, tentokrát o asi stočtyřiceti stránkách. K tomu ostatnímu ovšem slouží jako klíč stejně graficky vyhlížející zvací skládanka o šesti stránkách, v níž je scénář události pěkně uspořádán do tří dnů od pátku 2. 7. do neděle 4. 7. 2021.

Důraz je tu tradičně na pátek a sobotu, kdy se osm z deseti bodů programu odehrálo (na neděli zbyla jen akce pro děti a večerní koncert (na ty si však musí zájemci zakoupit lístky).

Co nám o těch zdalších tiskovinách nablýskaná pozvánka prozradila?

V pátek v 17 hodin se začalo procházkou městským parkem... Dvacetistránkový sešítek s názvem **SATYRYkowan-ka** má sloužit jako **Rodzinny Spacer** (rodinná procházka). Obsahuje kreslené vtipy z předchozích ročníků od 17 autorů, většinou Poláků, ale i V. Bogorada z Ruska, W. Hanela z Německa aj. A také dvě kresby od zakladatele - značka **ROBS** - jedna je zde **vpravo: "Proč?" "Proto!"**. Právě **Robert Szecówka** byl dalším "bodem programu" - odhalení desky věnované památce tohoto karikaturisty nedaleko kultovní sochy **Filipa** (viz snímek dole!)

"Sketch is Powerfull"

Hlavním bodem ovšem je vždy zahájení výstavy Satyrykon 2021 a "post-competition exhibition" s názvem "Skeč má sílu" spolu s vyhlášením vítězů... To už bylo 18,30 a večer na zájemce zbyl jen koncert - to vše v **Akademii rytířské**, tedy v **Muzeu mědi** (právě měděnci jsou hlavním patronem tradiční soutěže).

Kdo se dobře vyspal, mohl si v Legnici užívat sobotního dopoledne dle svého. Koho ještě bolela hlava, měl dost času na léčbu, aby do 16. hodiny byl v dobré formě na vernisáži výstavy děl **Dobrusie Rafalské**. Nás však zajímá výstava od 17 hodin s názvem "EUROPE" - šlo o tvorbu velmi zajímavého a v posledních letech též oceňovaného **Agima Sulaje**, Albánce v italském drezu (jeden z jeho obrázků drží **Jiří Slíva** (viz foto na další stránce vlevo). Sám autor se na vernisáži projevil jako showmen před oponou co brzy odkryje Evropu, jak ji vidí.

Tím program ještě nekončí, ale není v něm žádná zmínka o posledních dvou tiskovinách, jež ještě leží na redakčním stole! První z nich je publikace věnována slovem i obrazem legendární organizátorce **Ele Pietraszekowé**. Pánové **Tomek Broda** s **Przemkiem Dunajem** ji stvořili v zajímavé grafické úpravě pro *Legnickie Centrum Kultury*.

Ta druhá je vlastně totéž. Ale jde o velký plakát s dokonalým portrétem Ely právě od Brody (na obr. vlevo!) a z druhé strany jsou menší portréty od ostatních autorů - ten co se dostane

po správném složení na vrchní stranu s názvem “*Jestem ELA co naród rozwesela (HiHiHa)*” je od **Leszka Oldaka** - viz výše!). Z dalších jsme vybrali aspoň portréty od tří autorů: **Královnu Elžbietu** (s pověstnou cigaretou v ruce) ztvárnil **Eugeniusz Skorwider** (vpravo nahoře), Jako zajímavou dámu pojal *Elu* šéf polského SPAKU **Witold Mysyrowicz** (uprostřed) a cigaretu v ruce plus rezatý účes zvolil za nejuvážnější charakterové rysy legnické kočky Ely **Sebastian Kubica** (vpravo dole) - vše najdete už na předcházející stránce...

A zde přidáváme ještě **dva snímky od Jiřího Slívy**, které viditelně potvrzují kvalitu portréty z obálky (plakátu) od **Tomasze Brody** při srovnání s fotografií **Elžbiety Pietraszko** (při obřadu nad pamětními deskami Satyrykonu).

Co dodat? Že v rubrice **Výsledky** na konci tohoto čísla najdete ještě dva obrázky z katalogu Satyrykonu 2021. A že výstava v Legnici zvala od 2. července bohužel jen do 31. srpna.

(GAG-men)

Výstavu kreslených vtipů **českých karikaturistů** ve slovenském **Novém Městě nad Váhem** si lze připomenout na <https://youtu.be/hGjRmdN6XVs>, což je ovšem žánr *youtube*, který se v našem periodiku nedá reprodukovat. Naštěstí naše žádost o poskytnutí informací byla nakonec vyslyšena a o pár stránek dál se dovíte více - i když o aktuálnější aktivitě ... (red.).

Další záhada poodhalena!

Ismail Kera, jméno které se už pár let objevuje ve výsledcích mezinárodních soutěží a také ve výstavních katalozích s domicilem CZECH REPUBLIC, se zřejmě už přestěhoval. Jeho exotické jméno se do skupiny českých karikaturistů moc nehodilo; mezi Jiřím a Pavlem zrovna *Ismail*? Ale jisté vysvětlení se teď nabízí díky nahlédnutí do seznamu členů podivného spolku *Union of World Cartoonist*, „řízeného“ početným výborem s převahou karikaturistů z Turecka. Někdejší český kreslíř se nyní nachází pod hlavičkou BULGARIA jako jeden ze tří tamních karikaturistů (spolu se Savovem a Alexandrovem). Možná proto, že se mu tentokrát k Čechům přidat nepodařilo - ti se totiž v tomto spolku vůbec nevyskytují...

Poznámka k UWC:

Když už jsme narazili na ten seznam: většina kreslířů přihlášených do UWC je z tzv. rozvojových zemí. Angličana ani Nizozemce tam nenajdeme, z USA tam zahlédneme jediné jméno, Skandinávce nebo Japonce tam nehledejte, ani Švýcara, Slováka či Maďara. Které státy tam ale nechybí? Kuba, Palestina, Venezuela, Jemen, Peru, Bahrain, Libanon, Jordánsko, Maroko, Egypt, Malta, Afghánistán, Thajsko, Uruguay, Kostarika, Dominikánská republika... ale Haiti jsme kupodivu v seznamu nenašli.

Tak trochu to vypadá jako průvod účastníků při zahájení OH anebo seznam členských států OSN. Obrovská přesila trpaslíků, kteří přehlasují kteroukoliv velmoc, když jim za to kdokoliv cokoliv slíbí.

Vlevo:

Moc pěkná **obálka katalogu** 2021 medové ukrajinské soutěže **Džmelyk** (včela). Její výsledky jsme zveřejnili již v minulém vydání GAGu (č. 2 - Léto)

Další nadnárodní zdroj pro karikaturisty a pro milovníky kreslených vtipů

Na níže uvedené adrese je (zřejmě nová) služba světu karikatur, *cartoon* - po česku kresleného humoru. Nabízí se v turečtině či angličtině, ale není těžké si kliknutím na správné místo pořídit české znění. Píše se zde:

Otevíráme novou stránku, která bude obsahovat dokumenty o předmětech souvisejících s kresleným uměním. **Na této hlavní stránce s názvem Nostalgia** budeme publikovat dokumenty obsahující vzpomínky, anekdoty, fotografie, staré publikace, články a zajímavé zážitky související s **karikaturami**.

<https://penceremzh.blogspot.com/2021/08/nesil-esitligi-hayal-et-2021-kazananlar.html>

Zatím jsme zkusili cvaknout na **competition** a nabídla se nám pásová chronologická nabídka. Srpen i první půlku září jsme přeskočili a... (...) ...a přešli na čas oficiálního vydání magazínu e-GAG - 15. září. Je zajímavé, že to dnešní datum se dle přehledu na této adrese jeví jako v září nejčastěji uvedené pro **DEDALINE** soutěží.

U data **September 15** jsou tu uvedeny uzávěrky hned 4 mezinárodních soutěží:

15. HumoDEVA ROMANIA / 4. MOROCCO / Cartoon and Caricature Portrait Exhibition IZMIR / "The Country We Dreamed of" COLOMBIA - v tomto čísle uvádíme v rubrice **Propozice** pouze jednu z nich, shodou okolností **Maroko** (to pro případ, kdyby nějaký abonent dokázal během jednoho dne zaslát svou geniální práci pořadatelům ještě **včas**...!)

Jde tu o **čas, o termíny** soutěží v propozicích. Proto jsme si vypůjčili vedlejší obrázek z webu severomakedonské worldsoutěže OSTEN.

Pokud jsme zmíněné propozice pro vás nezískali od organizátorů již před 15. červnem, nemohli jsme je do naší pravidelné nabídky soutěží minule zařadit. Tak nám unikly třeba rumunská Bfraila či chorvatský Solin. Je to nevýhoda čtvrtletníku a též našeho tradičně "tištěného" periodika oproti živým stránkám na webu. Probrali jsme teď další uzávěrky soutěží až do konce tohoto roku a co nám v rubrice **Propozice** dosud chybělo jsme doplnili. Přesto upozorňujeme zbývající hrstku soutěživých našinců na adresu <https://penceremzh.blogspot.com/p/yarsmalar.html>, která v tomto směru může posloužit stejně jako dosavadní další naše spolehlivé zdroje propozic typu **Caricaturque, HDK** i další...

"Cartoonist of the Year Award" = Cena Karikaturista roku!

Na webu **ToonsMag.com** začíná už poněkolkáté volba **světového** karikaturisty roku. Organizátorem je vysoce aktivní norský karikaturista **Arifur Rahman**, původem z Pákistánu.

Předchozí vítězové z let 2016 - 2020 jsou pouze z rozvojového světa (*Mexiko, Kostarika, Dominikánská republika, Indie*). Volila je zprvu organizátory určená porota, naposledy pak hlasovala veřejnost) a nyní je už aktivní volba vtipů do soutěže pro rok 2021 a připravuje se ročník 2022. Kdo chce být zvolen, musí poskytnout své kresby k vyvěšení na webu organizátorů.

Své kresby (do 5 kusů) na široké letošní téma "**Lidstvo**" můžete poslat na

<https://www.toonsmag.com/category/cartoon/> .

Nejvíce volená karikatura bude označena jako **Karikatura roku 2021** a její autor převezme „**Cenu karikaturisty roku**“. Vítěz též obdrží peněžní odměnu a certifikáty. Další vybraná díla budou zařazena do **Top 10**. Hlasování končí **16. prosince 2021**, tj den po vyjití e-GAGu č. 4 / ZIMA. Výsledky soutěže budou oznámeny **20. prosince 2021**. (GAG)

Kresba: **Pavel Matuška**. Autor **pŮvodní** kresby na titulu tohoto e-GAGu by třeba mohl být prvním Středoevropanem, kdo by zde uspěl. Název: "**Hrátky s dochvilností**" (1. 1. 2021).

Kremnické gagy jubilejné

40 rokov výstav karikatúr na Kremnických gagoch /26-29. 2021/

Unikátna prehliadka tvorby karikaturistov, ktorí sa za štyri desaťročia zúčastnili Gagov. Výstava pripomenula klasikov karikatúry, ktorí sú už v **Uličke slávnych nosov** (Kubal, Schek, Mydlo, Schuster), karikaturistov ocenených **Zlatým gunárom** za celoživotné dielo (Vanek, Záborský, Taussig, Jiránek, Popovič, Kochan, Visokai), takmer dve desiatky karikaturistov ocenených **Zlatým gunárom** a ďalších vyše 50 nominovaných autorov.

Súčasťou prehliadky sú fotografie jednotlivých ročníkov **Dražby čistého papiera a Improkarikatúry** a aj výber z tvorby **Fera Jablonovského**, člena Akadémie humoru a dramaturgickej rady festivalu za karikatúru - je autorom obrazu **Pocťa Lasicovi a Satinskému** (**viz snímek** zarámovaného obrazu **vpravo dole!**).

Tento rok boli opäť kvôli nejstej epidemiologickej situácii nominovaní iba slovenskí karikaturisti: *Dušan Junek, Miroslav Motyčík (MIME), Ivo Chadžiev a Radoslav Repický*. Vernisáže, dražby čistého papiera a Improkarikatúry sa však *Junek* a *Repický* nezúčastnili zo zdravotných a rodinných dôvodov.

Spoločné dielo na tému **Radost'** (**viz foto nahore**).

Zlatého gunára získal letos **Miroslav Motyčík (MIME)** - ten vpravo. Odovzdal mu ho *Ladislav Miko*, vedúci Zastúpenia Európskej komisie v SR (**viz foto vlevo**)

Podrobnejšie informácie o kremnickém Festivalu humoru a satiry najdete na adrese <https://gagy.eu/>

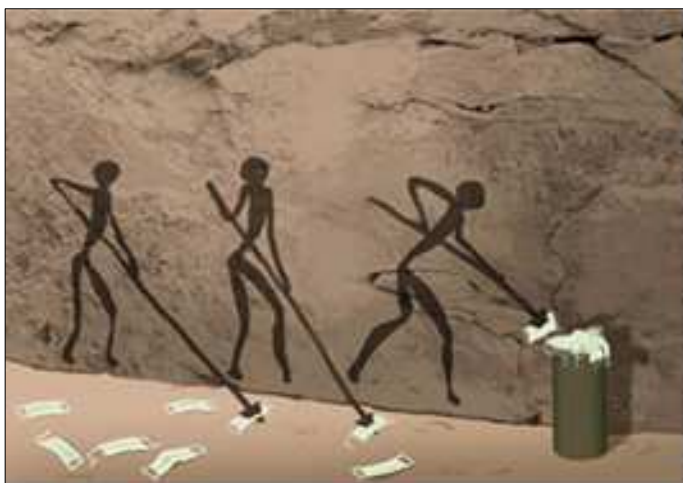
Sergej Sichenko - *Art Parody*

ECC (European Cartoon Center) v belgickém sídle **Kruishoutem** pokračuje v pořádání tradičních výstav kresleného humoru významných karikaturistů. Od 19. září do 19. prosince 2021 hostí dílo **Sergeje Sichenka** z Izraele, která představí atraktivní kolekci obrazů **"ART PARODY"** (viz dole!)

Sergej Sichenko je profesionální umělec. Narodil se v roce 1958 v ukrajinském Charkovu, v r. 1985 dokončil studia na *Moscow Artistic Institute*. Jako graduovaný „*Master in Arts*“ žil na Ukrajině, kde pracoval na tamním *Kharkov Art Industrial Institute*.

Od roku 1996 žije v Izraeli. Získal téměř stovku cen na mezinárodních soutěžích cartoons. Měl desítku velkých samostatných exhibicí... Jeho práce se pohybují ve spektru různých technik jako „*painting, drawing, caricature, photography, computer graphics and collage*“.

Na výstavě **"ART PARODY"** upravuje známá mistrovská díla, dává jim jiný smysl s dávkou humoru, ironie a satiry...

Novomestský osten 2021

Již za dva dny - 17. 9. 2021 v 17 hodin - se koná vernisáž výstavy **Novomestský osten** v Galérii kresleného humoru v Novom Meste nad Váhom. Tématem NO 2021 je „**Rozhlas a televízia**“, které reaguje na 65. výročí STV a 95.výročí SRo. Výstava potrvá do 12. 11.

Mgr. art. Mária Volárová, riaditeľka MsKS v Novom Meste nad Váhom k tomu uvádí:

Ponúkame Vám tie najlepšie diela z tohto ročníka, ktoré nás podpichnú, aby sme sa zamysleli nad skutočnosťou ako vnímame dnešné médiá a ako médiá vidia nás samotných. S myšlienkou českého karikaturistu **Jiřího Hiršla**: „Televízory už namiesto nás robia roboti... A nie je ďaleko doba, keď sa na tie televízory budú namiesto nás aj pozerat...“ si kladiem otázku „Ako ten čas využijeme?“.

Namísto nepřiliš obsažných vítačích slov, jak je známe z různých vernisáží, se tak od ředitelky dozvídáme věcné a nám v Praze jen málo známé informace:

Novomestský osten – bienále kresleného humoru a satiry - bol založený v roku **1982** v Novom Meste nad Váhom. Bola to **prvá súťažná prehliadka a prezentácia kresleného humoru v Československu.*** Počnúc III. ročníkom (1985) sa festival zmenil na bienále. Podujatie postupne získalo reputáciu a nasledujúcich ročníkov sa zúčastnili poprední autori kresleného humoru v Československu. Počas tohto obdobia sa v jeho archíve nazhromaždila najbohatšia zbierka slovenského kresleného humoru (takmer 2000 kresieb a malieb). V roku 2013 si usporiadatelia NO dali za cieľ povýšiť tradičné podujatie na medzinárodnú úroveň.

Peter Rázus
kurátor výstavy,
curator of the exhibition

Vladimír Pavlík
karikaturista,
cartoonist

Mária Volárová
riaditeľka MsKS,
director of MsKS

Roman Sika
karikaturista,
cartoonist

František Bojničan
karikaturista,
cartoonist

V roku 2019 oslávil NO 20. výročie. Pri tejto príležitosti bola 13. septembra slávnostne otvorená jediná a jedinečná Galéria kresleného humoru na Slovensku (Komenského ulica v Novom Meste nad Váhom – bývalá Sýpka). V roku 2020 galéria v súvislosti s pandemiou COVID-19 usporiadala exteriérovú výstavu na tému **Súčasný dni očami karikaturistov**, ktorá zavítala aj do ďalších slovenských miest (Nová Dubnica,

ca, Senica, Trnava, Piešťany), cezhraničnú výstavu Kreslený humor napriek rozdielnosti jazykov a navzdory uzatvoreným hraniciam a zároveň zriadila virtuálnu galériu.

Na snímku vidíte päťčlenou ryzu slovenskou porotu NO 2021 na téma „**Rozhlas a televízia**“. Za podklady ďakuje GAG druhému muži zprava, jednému ze troch aktívnych karikaturistov. Výsledky zatiaľ neprozradíme, ale sľubujeme, že je (spoločne se snímky z vernisáže a predání cen víťazům) přineseme v příštím čísle.

*) Musíme tomu veriť, pretože pražský **Emil Stadiónu** vznikl až v r. 1984 a královéhradecký **Humorrest** v r. 1987. A na rozdíl od slovenského průkopníka **NO** obě české soutěže už před lety zanikly...

Cena za karikaturu

Už zjara byly v USA vyhlášeny **Pullitzerovy ceny** za rok 2020. V kategorii **Editorial Cartooning** získal ocenění **Barry Blitt** za příspěvky do legendárního magazínu **The New Yorker**

Zdůvodnění: For work that skewers the personalities and policies emanating from the Trump White House with deceptively sweet watercolor style and seemingly gentle caricatures.

Propozice / Maroko, Kosovo, Írán, Itálie, Turecko, Srbsko, Chorvatsko, Estonsko, Polsko, Korea, Kolumbie, Srbsko, Severní Makedonie

4. International Cartoon Competition 2021 - Maroko

Theme 1: **How the Coronavirus changed the world?**

Theme 2: **Sketch of the cartoonist Mustapha Anafloous**

Deadline: 15. 9. 2021 (to znamená dnes!)

<http://www.maghrebttoon.com>

18. International Comics and Cartoon Festival Competition 2021 Prizren - Kosovo

1. Theme: **"Life After ... COVID-19 , Quarantine, Divorce"**

2. Theme: **"Free Theme"**

Deadline: 20. 9. 2021

Website: xhennetcomics.blogspot.com

10. Sejong Int'l Cartoon Contest SICACO 2021 Daejeon - Korea

Tématická sekce: **Untact + Winwin** + volná sekce: **olympiáda, děti** atd.

Deadline: 30. 9. 2021

<http://caricaturque.blogspot.com/>

5. ARToonist International Seasonal Festival - Írán

(Cartoon; Poster; Photo)

Téma: **Free • World politicians**

Deadline: 30. 9. 2021

<https://egyptoons.blogspot.com/2021/06/the-5th-artoonist-international.html>

Int'l Cartoon Comp. "Climate Technology" 2021 - Estonsko

Téma soutěže: **"Climate Technology"**

K tématu patří: • Solar panels • Air conditionings • Ground source heat pumps • Ventilations • Air humidifiers • Air curtains • Central vacuum cleaners • Floor heating • Sauna stoves • Infra-red heating • Geothermal • Etc.

Uzávěrka: 30. 9. 2021

Více: www.eestihumor.ee resp. <https://eestihumor.ee/> .

7. Int'l Cartoon and Graphic Humor Contest "Noticartun" 2021 - Kolumbie

Téma: 2 kategorie

A.: Physiomic cartoons (**not portrait**) of **Elena Ospina**

B.: Graphic humor na téma: **"Health Heroes"** (pandemie)

Deadline: 30. 9. 2021

<https://penceremzh.blogspot.com/2021/08/7-uluslararas-karikatur-ve-grafik-mizah.html>

4. Int'l Cartoon Festival 2021 Priština - Kosovo

Téma: **"Destruction of nature"** a **"Free section"**.

Uzávěrka: 1. 10. 2021

Info: <http://kragicartoon.simplesite.com>

6. International Cartoon Exhibition Čakovec 2021 - Chorvatsko

Téma: **"Cycle Tourism"** (bicycle touring)

Deadline: 4. 10. 2021

<http://caricaturque.blogspot.com/>

31. International Biennial of Humor in Art Tolentino - Itálie

Téma: **Závist + Portréty slavných lidí**

1 - "Int'l City of Tolentino Prize" = kresby na téma: **Závist ("Envy")**.

Envy is the desire for the evil of others. Envy is the displeasure we feel for the satisfaction of others. Envy is the grudge for the successes of our fellow men.

2 - "Luigi Mari Award" = the caricature **portrait of famous people**.

Deadline: 11. 10. 2021

INFO: www.biumor.com

22° International Competition “Spirito di Vino 2021” - Itálie

Téma: **Víno** (The world of wine and wine culture)

Deadline: 16. 10. 2021

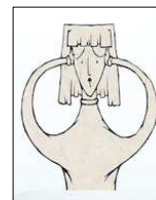
Více: www.spiritodivino.cloud

Int'l Cart. Comp. "Take A Step Towards Violence Against Women", Kutahya - Turecko

Téma: „**Násilí na ženách**“ (“Violence Against Women”)

Deadline: 25. 10. 2021

<https://penceremzh.blogspot.com/2021/08/international-cartoon-competition-take.html>

1. Int'l Festival of Peace Illustration in the Narrations of Saadi, Hafiz and Mowlana - Írán

Téma: *Peace and Friendship in the works of the three brilliant poets Saadi, Hafiz, and Mowlana*

Deadline: 31. 10. 2021

<https://www.cwn-news.com/>

41. International Nasreddin Hodja Cartoon Contest Istanbul - Turecko

Theme: **Free**

Deadline: 31. 10. 2021

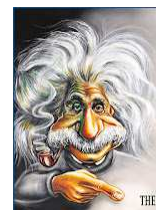
www.karikaturculerdernegi.com

Int'l Contest for Satirical Drawing: *Albert Einstein 2021* - Polsko

Téma: **ALBERT EINSTEIN**. *The Peaceful use of Nuclear Energy*

Uzávěrka: 15. 11. 2021

www.ffse2021.eu

ISCF 22 Cartoon Contest 2021 - Portugalsko

Téma: „**Right to Education**“

Topics: *Right To School; Right To Education; Not Child Labor; A School For All Childen...*

Deadline: 30. 11. 2021

<https://en.cartoonmag.com/index.php/archive/3394-k69>:

30. int'l Festival of Humor and Satire “Golden Helmet” - Srbsko

Téma: “**Jubilee**”

Deadline: 31. 12. 2021

<https://www.irancartoon.com/site/contests/30th-international-festival-of-humor-satire-golden-helmet-serbia>

13. International Tourism Cartoons Competition 2021 - Turecko

Téma: “**Workers in the tourism industry**”.

The tourism industry incorporates diverse activities in the following areas: **Accommodation** (hotel, motel, resorts, clubs, hostels etc.), **Food and beverage services** (restaurants, bars, cafes, pastry, local and authentic products food etc.), **Transport services** (airline, railway, road and water, car rentals, yachting etc.), **Distribution** (online, tour operators, travel agencies etc.), **Cultural services** (events, festivals, etc.), **Sport and recreational activities** (entertainment, games, sports tournaments, world cup, camping, caravan, extreme sports).

Deadline: 31. 12. 2021

For further information: <http://www.tourismcartoon.org/en/>.

2. Int'l Organ Donation Cartoon Competition 2021 Ankara - Turecko

Téma: “**Transplanatce orgánů**”

Cílem soutěže je zvýšit sociální povědomí o dárcovství orgánů na národní a mezinárodní úrovni využitím síly umění. Jak je známo, více než 1 milion pacientů na světě a přibližně 26 000 pacientů v Turecku čeká na darování vhodného orgánu.

Deadline: 1. 10. 2021

Website: artcompetitionturkey.org

Int'l Festival of Humor and Satire” IN VINICA VERITAS” Sev. Makedonie

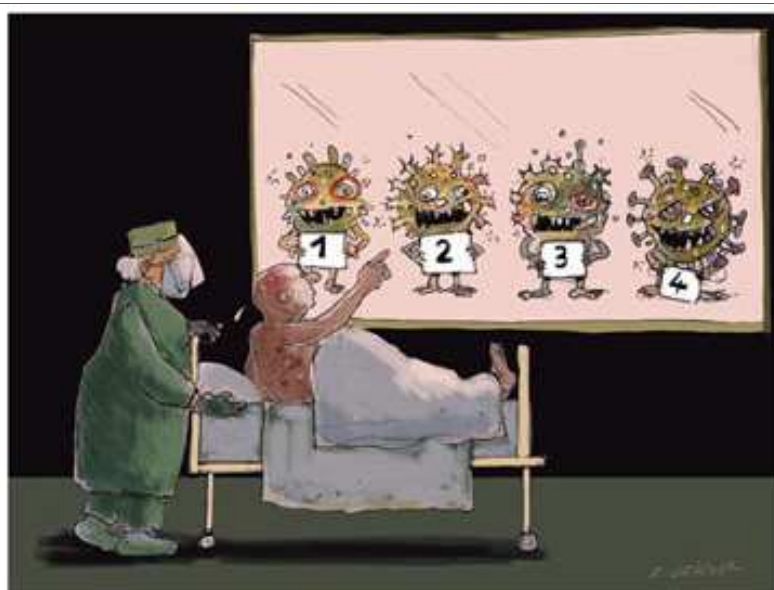
Téma: *After all...life is beautiful*

Deadline: 10. 10. 2021

<https://raedcartoon.com>

Výsledky / Turecko, Řecko, Polsko, Itálie, Rumunsko, Slovensko, Francie, Írán, Kosovo, Černá Hora, Německo, Česko, Ukrajina, Portugalsko, USA, Rusko...

2. Int'l Cartoon Competition Mugla Metropolitan Municipality 2021 - Turecko

Honorable Mention, Luc Descheemaeker - Belgium

667 autorů z 58 zemí zaslalo 2.247 cartoons na téma "**Pandemic - COVID-19**".

The jury tvořili "famous cartoonists": Gübrüz Dogan Eksioğlu, Sevket Yalaz, Sait Munzur, Abdulkadir Uslu, Mehmet Selçuk a humorista Sava*.

1. cena: **Shahrokh Heidari** - Francie;

2. cena: **Dragutin Kovačević** - Chorvatsko

3. cena: **David Hafez** - USA
Special Award: Mehmet Zerber - Turecko

Honorable Mention: **Luc Descheemaeker** - Belgie (**viz obr.!**); Zygmunt Zaradkiewicz - Polsko; Yavuz Özhan Önür - Turecko

XXIII International Cartoon Contest 2021 Zielona Gora - Polsko

Téma: **MASKA** (rouška)

Jury Chairman: **Ryszard Błażyński** - expert in satirical drawing, member of *the Association of Polish Caricature Artists in Warsaw*.

Jury Members: Leszek Kania - director of the Museum of the Lubuskie Region in Zielona Góra, Wojciech Kozłowski - director of the Art Exhibitions Office in Zielona Góra, Paulina Komorowska-Birger - visual artist, professor, director of the Institute of Visual Arts of the University of Zielona Góra, Kazimierz Wysocki - draftsman, watercolorist.

Z 672 prací od 202 autorů ze 32 států nominovala jury **25 works for prizes and awards** (regular and special) and decided to award **4 regular prizes**:

GRAND PRIX - Tomasz Broda (Polsko)

1. PRIZE - Witold Mysyrowicz (Polsko)

2. PRIZE - Mojmir Mihatov (Chorvatsko)

3. PRIZE - Zygmunt Zaradkiewicz (Polsko)

Special Awards:

The special award of **Ryszard Błażyński:** **Grzegorz Myčka** - Polsko (**viz obr.!**)

The special award: **Jacek Frackiewicz** - Polsko
The Museum's Award: **Igor Varchenko** - Rusko

XVI Edition of the Trento Economics Festival - Itálie

Téma: **The Return of the State**

/Enterprises, Communities and Institutions Smiles from the World/

1. Cena: **Mario Bochicchio** - Itálie

2. Cena: **Hossein Eskandery** - Německo

3. Cena: **Luciano Marini** - Itálie

8. International Cartoon Exhibition Ymittos & Ergastiri - Řecko

Téma: **NEW TECHNOLOGIES IN OUR LIFE**

Do soutěže přišlo 733 kreseb od 334 karikaturistů

1. cena: Mihail S. Ignat - Rumunsko (**viz následující obr!**)

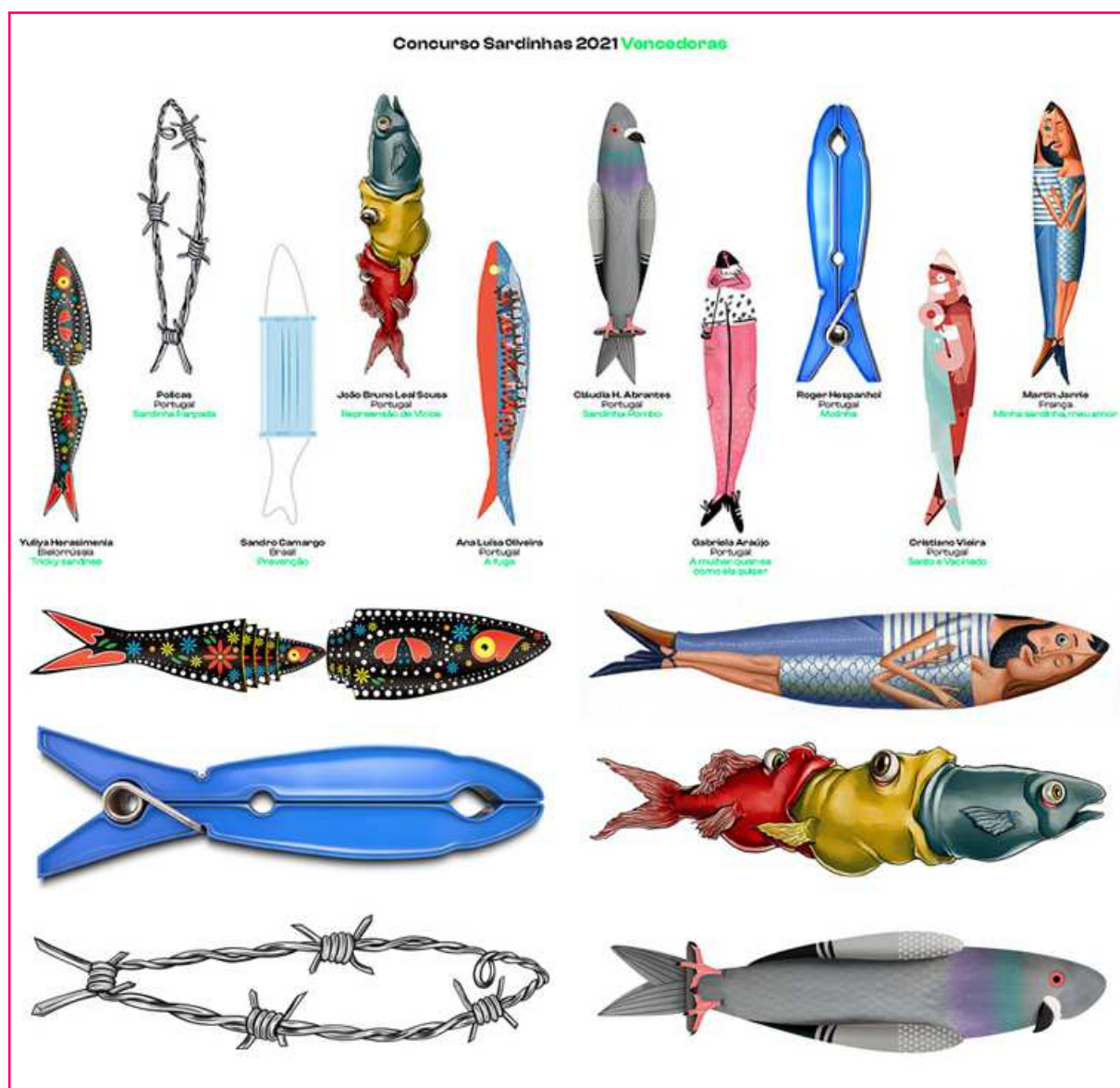
2. cena: Hamid Soufi - Irán

3. cena: Sun Šen Jing - Čína (**viz obr. dole!**)

Concurso Sardinhas Lisabon 2021 - Portugalsko

10 sardinek, 10 vítězů a 10 příběhů:

Z desítky ve finále oceněných "sardinek" jsme vybrali a zvětšili šestici - jsou to ty na ležato... Více o soutěži a výsledcích včetně jmen autorů najdete na: <https://www.culturana.rua.pt/galeria/junho-em-lisboa-2021/10-sardinhas-10-vencedoras-e-10-historias/>

Int'l festival of satire and humor "Marul de Aur" 2021 Bistrita - Rumunsko

Účast: 230 cartoonistů z 80 států.

CARICATURE (PORTRAIT) - Téma: "MARADONA"

EXCELLENCE AWARDS: 1. ULISSES ARAUJO, BRAZÍLIE; 2. IVAILO CVETKOV, BULHARSKO; 3. LUIS EDUARDO LEON, KOLUMBIE; 4. NURWENDA JUNI-ARTA, INDONEZIE; 5. IVAN LIRA, VENEZUELA; 6. MARTIN ALEJANDRO FALLOCCA, ARGENTINA; 7. ALEXANDER DUBOVAL; 8. RAED KHALIL SÝRIE; 9. KONSTANTIN KAZANČEV, UKRAJINA; 10. ANAS LAKKIS, LIBANON.

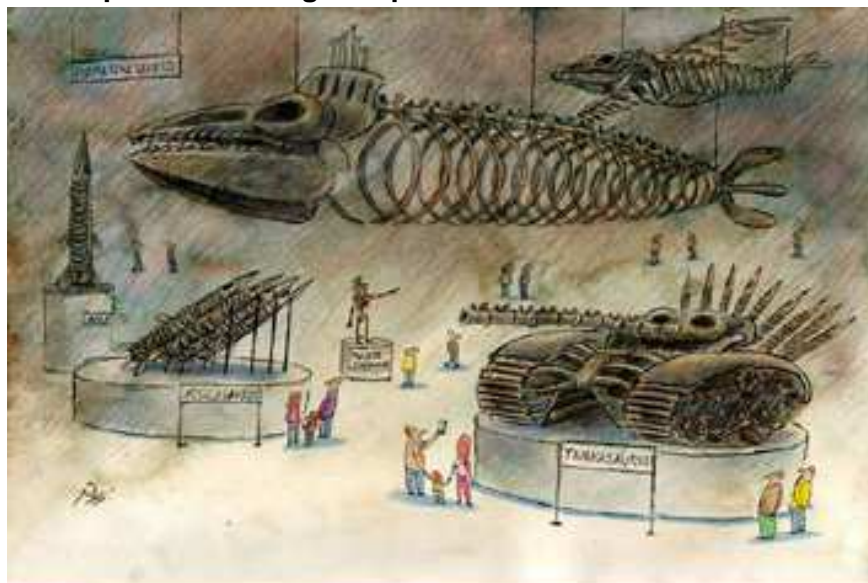
KRESLENÝ HUMOR - Téma: "FOOTBALL"

AWARD FOR EXCELLENCE: 1. VIKTOR HOLUB, UKRAJINA; 2. SEYRAN CAFERLI, AZERBAJ-DŽAN; 3. VALENTIN GEORGIEV, BULHARSKO; 4. VLADIMIR KAZANEVSKY, UKRAJINA; 5. OLEK-SIJ KUSTOVSKY, UKRAJINA; 6. IGOR VARČENKO, KYPR; 7. DIEGO FELD, ARGENTINA; 8. ANAS LAKKIS, LIBANON.

21. International Salon of Antiwar Cartoon "Kragujevac 2021" - Srbsko

Soutěžilo 987 kreseb od 469 cartoonistů ze 47 států

Grand prize "Messenger of peace": BOŽO STEFANOVIĆ - Bosna a Hercegovina

1. cena: Golden plaque:
NIKOLA KOSTANDINOVIC, Srbsko
2. cena: Silver plaque:
PRAWIT MONGKOLNOWRUT, Thajsko (viz obr.!)
3. cena: Bronze plaque:
MARZIEH KHANIZADE ABYANE - Iran

Award of city Bydgoszcz /Polsko/: MUHAMED

DJERLEK - Srbsko

Award of city Ingolstadt /Německo/: HIKMET CIL, Turecko

Award of city Bielsko-Biała /Polsko/: ALIREZA PAKDEL, Iran

Award of city Suresnes /Francie/: SERGEI

SEMENDYAEV - Ukrajina

Award of city Pitesti

/Rumunsko/: RAMIRO

ZARDOYAS - Kuba

Award of city Carrara

/Itálie/: HOSSEIN

SOLOUKI - Iran

5 diplomů: ZORAN PETROVIĆ - Německo;

CEMIL SAFITURK -

Turecko;

VLADIMIR

SEMERENKO - Rusko;

GORAN ČELIČANIN -

Srbsko;

PAVEL MATUŠKA - Česká republika "Den invaze. Sen Záložníka" / z roku 2005 (viz obr.!)

Džmelyk - Ukrajina

587 účastníků (Z toho 215 dospělých ze 45 států!)

GP: Alexander Dubovsky - Ukrajina

1. cena: Valerij Tarasenko - Rusko

2. cena: Jurij Galiakbarov - Ukrajina

3. cena: Miroslaw Hajnos - Polsko

Diplomy: 7 autorů (viz katalog) Dva Češi se dají objevit pouze v seznamu účastníků - ale jsou ukryti pod hlavičkou **Cyprus: František Trnobranský a Jiří Novák**

International Award Caneva Ride 2021 - Itálie

Téma: „Out of the frying pan into the fire“. Účast: 468 prací od 233 autorů ze 44 zemí.

Porota: Davide Perin - president of Pro Castello Caneva; Mario Zorzetto Eredi; Toni Zampol; Giorgio Sommacal

First place: Valerii Momot - Ukrajina

Second place: Ali Hakan Alan - Turecko

Third place: Tošo Borković (Toshow) - Srbsko

15. International Exhibition of Satirical Graphic Bucovina 2021 - Rumunsko

Účast: 1076 prací
od 365 autorů ze 64
zemí.

Bucovina Prize:

Valerij Momot -
Ukrajina

(viz obr. vlevo!)

1. cena:

Sergej Sichenko -
Izrael

(viz obr. níže!)

2. cena:

Valentin Georgiev -
Bulharsko

3. cena:

Marco De Angelis -
Itálie

Diplomy:

OLEG GUTSOL - Bě-
lorusko; **EVZEN DA-
VID** - Česko; YANG
LIJIE - Čína; ALI FARI-
DEARDPOUR - Irán;
ALEXANDRU BART-
FELD - Izrael; GABRI-
ELE CORVI - Itálie;
ANNEKE van STEIJN
- Nizozemsko; GELU
PASCAL - Rumunsko;
KONSTANTIN KA-
ZANČEV - Ukrajina;
LEONID STOROŽUK -
Ukrajina.

Upozornění:

Vlevo vidíte seznam o-
ceněných autorů ještě
jednou - je zajímavý
tím, že web **Tabriz-
cartoon** (kde jsme vý-
sledky našli) sídlí v Irá-
nu. Tím pádem si jeho
editor nemůže dovolit
použít slovo **Izrael** - a
to ani ve výsledcích!!
Proto zvláštní cenou
ve známé soutěži Bu-
covina (Rumunsko) o-
ceněný **Saša Bartfeld**
ani izraelský kolega
Ilja Katz s diplomem
jsou zde uvedeni jen
jménem. Název státu

SPECIAL PRIZES:

1. - OLEG GUTSOL – Belarus – diplomã;
2. - EVŽEN DAVID – Cehia – diplomã;
3. - YANG LIJIE – China – diplomã;
4. - ALI FARIDEARDPOUR – Iran – diplomã;
5. - ALEXANDRU BARTFELD – diplomã;
6. - GABRIELE CORVI – Italia – diplomã;
7. - ANNEKE VAN STEIJN – Olanda – diplomã;
8. - GELU PASCAL – Romania – diplomã;
9. - KONSTANTIN KAZANCHEV – Ucraina – diplomã;
10. - LEONID STOROSHUK – Ucraina – diplomã.

MENTIONS:

Osvaldo Rugani – Argentina, Luc Vernimmen – Belgia, Shenying Sun – China,
Slobodan Butir – Crořia, Bernard Bouton – Franřa, Jitet Kustana – Indonezia, Aliyeh
Mazaheri – Iran, Ilya Katz – , Grama Liviu – Romãnia, Marian Avramescu –
Romãnia, Pamfil Horodnic – Romãnia, Viacheslav Shilov – Rusia, Alexander
Dubovsky – Ucraina, Fedko Serhii – Ucraina, Oleg Loktiev – Ucraina, Vladimir
Kazanevsky – Ucraina, Leslie Ricciardi – Uruguay

vřak musel být vybílen! Musulmanský Irán tak svou tupostí silně připomíná komunistický režim, který ve výsledcích sportovních událostí v novinách důsledně “gumoval” českou tenistku Martinu Navrátilovou (USA), takže když byla ve finále, už jsme se výsledek zahraničního turnaje nedozvěděli...

"We Defeat Coronavirus" Cartoon Contest 2020 - Irán

1. cena: Ali Radmand - Irán, 1500 €+ Trophy + honorable mention
2. cena: Cau Gomez - Brazílie, 1000 €+ Trophy+ honorable mention
3. cena: Stefaan Provijn - Belgie, 500 €+Trophy+ honorable mention

Special Award of Iranian artists, two million tomans + honorable mention:

Taravat Niki, Soheil Mohammadi, Mahmood Azadnia, Sajad Rafei, Mansoureh Dehghani, Alireza Pakdel, Mahnaz Yazdani, Majid Aminii, Ali Rastroo (všichni Irán)

7. Int'l Cartoon Exhibition Competition Ferizaj - Kosovo

First Prize Golden HiTHi: **Leonid Storozhuk**, Ukrajina

Second Prize Silver HiTHi: **Armin Ganjdeh**, Irán

Third Prize; Bronze HiTHi: **Oleksij Kustovsky**, Ukrajina

5 Special Prizes: Dariush Mahrdehan, Iran; Haibat Ahmadi, Iran; Javad Abdelhoseini, Iran; Raed Khalil, Syria; Yingy Jan Qi, Čína.

International cartoon competition *Brain Sneezing Prešov 2021* - Slovensko

Kýchanie mozgu - od kalokagathie k hypochondrii a späť. Téma „*Slobodní ľudia*“

1.cena: Shahrokh Heidari, Francie

2.cena: Vladimír Momot, Ukrajina

3.cena: O-Secoer, Belgie

Cena Brain Sneezing Gallery: Vladimír Kazanevsky. Ukrajina

Cena Šarišskej Galérie: Raed Khalil, Belgie

Cena Galérie Abylimpiáda: Tony Tasco, Belgie

Honorary awards: **Pavel Matuška**, Česko; Alexander Barabanshchikov, Ukrajina; Nicola Bucci, Itálie; Dariusz Dąbrowski, Polsko; Darko Drljević, Černá Hora; Emil Idzikowski, Polsko; Grigori Katz, Izrael; Mihai Ignat, Rumunsko; Sergei Syčenko, Izrael; **Jan Tomashoff**, Německo; Mojmir Mihatov, Chorvatsko.

Jury s oceněnými příspěvky - od BB (vlevo) po BP (vpravo)

O výstavě najdete více na https://www.youtube.com/watch?v=Kn8_aPGa-Z8

DOPLŇKY k výsledkům z Polska:

International Exhibition SATYRYKON Legnica 2020 - Polsko /Zvláštní ceny/

K výsledkům Satyrykonu v roce 2020 (viz GAG č. 2/2020, str. 69) přísluší ještě následující ceny:

Nagroda Prezydenta Miasta Legnicy - **GABRIEL RUSU** (Rumunsko).

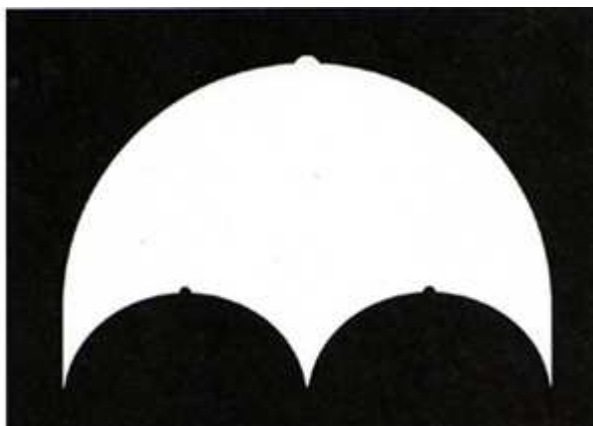
Nagroda Dyrektora Legnickiego Centrum Kultury - **WŁODZIMIERZ STASZCZYK** (Polsko)

Nagroda Fundacji Satyrykon im. Andrzeja Tomiałojcia - **JOANNA LORENC** (Polsko)

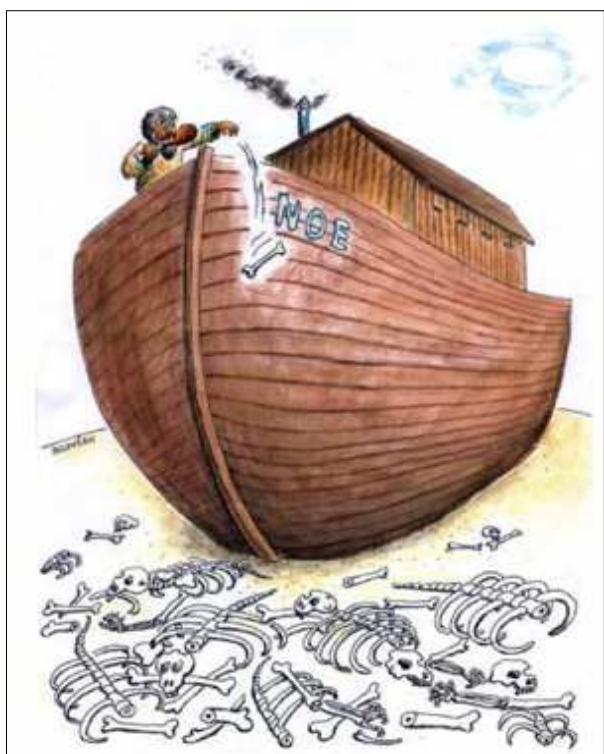
Nagroda Dyrektora Muzeum Karykatury w Warszawie - **ADAM TREPCZYŃSKI** (Německo)

International Exhibition SATYRYKON Legnica 2021 - Polsko

K výsledkům Satyrykonu 2021, které jsme publikovali v minulém GAGu 2/2021 na str. 81 s reprodukcemi prací Bambanga **Sulisty** (Indonézie) a Sławomira Luczyńskiego (Polsko), dodáváme z katalogu ještě další dvě v Legnici letos vystavené práce:

ALI MIRAEE (Iran) **Grand Prix** “Stepchild” (vlevo) a **PETER JAVORIK** (Slovensko) “Family life”

Mezinárodní festival kresleného humoru Františkovy Lázně 2001 - Česko

Do soutěže na téma “Historie” přišlo 968 vti-pů od 368 autorů z 54 zemí.

1. František Bojničan – **Slovensko (viz obr. vlevo!)**
2. Alexander Dubovsky – **Ukrajina**
3. **Jan Tatarka – Česko**

Ve výsledkové listině je uvedeno celkem 35 autorů (mezi nimi 8 Čechů, kupř. Jaroslav Cimprich a také nebožtík Jiří Winter-Neprakta!). Jak naznačuje výtvarná úroveň řady vybraných tuzemských vtipů, zdá se, že o pořadí (spíš než odborná porota) rozhodovalo mínění laického publika. Uvádíme jména snad ještě žijících autorů do 10. místa: **Libor Giebl** – Česká republika; Sergei Semendyaev – Ukrajina; **Radek Steska** – Česká republika; Salar Eshratkhah – Írán; Ali Miraei – Írán; **Jan Severa** – Česká republika; Olena Tsuranova – Ukrajina.

Zvláštní **ceny poroty** získali **Jan Severa** a **Radek Steska** ale do tamní *Síně slávy* byli uvedeni jiní slavní čeští autoři: **Jiří Srna** a již zesnulý **Bořík Frýba**.

12. Don Quichotte int'l Cartoon Contest' 2020 - Německo

Téma: “**No to Violence Against Women!**”

Celkem 394 cartoonistů ze 62 států poslalo do soutěže 1.040 svých příspěvků. O pořadí zřejmě hlasovalo publikum a rozdělilo body (Points) takto:

1. cena: PEPE SANMARTIN - Peru (91 Points)
2. cena: MAHMOUD NAZARI - Irán (85) a MARCO De ANGELIS - Itálie (85)
3. cena: LIU QIANG - Čína (83)

SPECIAL PRIZES (CERTIFICATE):

Liz Franca - Brazil (81 Points), Neltair Abreu - Brazil (77), Oğuz Demir - Turkey (73), Cai Wei Dong - China (73), Marco Dagostino - Italy (71), Keyvan Varesi - Iran (70), Keivan Amidpour - Iran (65), Angel Boligan - Mexico (58), Paulo Sergio Jindelt - Brazil (57), Oleksy Kustovsky - Ukraine (55), Izabela Kowalska-Wieczorek - Poland (54), Jitet Kustana - Indonesia (53), Didie Sri Widiyanto - Indonesia (52), Marilena Nardi - Italy (52), Michel Moro Gomez - Cuba (48), Mahmood Nazari - Irán (43), Julio Carrion Cueva - Peru (41), Mahboube Pakdel - Iran (39).

Mimo to ještě bylo oznámeno zvláštní poděkování 10 autorům: FADI ABOU HASSAN - Norsko; MOHAMMAD ALI KHALAJI - Irán; REZA HAMIDI MOT-LAGH - Irán; DALCIO MACHADO - Brazílie; LUC DESCHEEMAER - Belgie; ANTONIO RODRIGUEZ - Mexiko; ALISSON ORTIZ ALFONSO - Brazílie; BERNARD BOUTON - Francie; ALÍ GHANAT - Irán; HOSSEIN NA-GHIB - Irán.

6. Int'l Cartoon Contest Kolasin 2021 - Černá Hora

FIRST PRIZE: **Jugoslav Vlahovič**, Srbsko (**viz obr.!**)

SECOND PRIZE: Igor Lukjančenko, Ukrajina

THIRD PRIZE: Oguz Gurel, Turecko

Special Prize:

Anon Anindito, Indonézie

Hamid Soufi, Irán

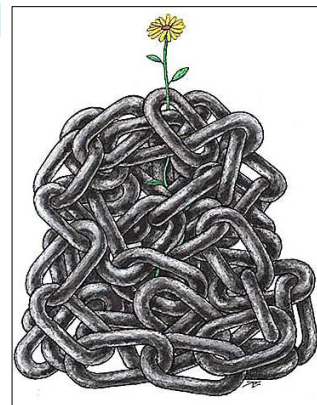
Jitet Koestana, Indonézie

Miro Georgievski, Makedonie

Mojmir Mihатов, Chorvatsko

Oleh Smal, Ukrajina

Saman Torabi, Irán

4. Open int'l comp. of cartoons on Road safety - Rusko

1. Mirtad Gazazyan - Armenie

2. Mitra Azhdari - Irán

3. Resad Sultanovic - Bosna-Herzegovina

4. Malateš M. Garadimani - Indie

5. Mirosław Hajnos - Polsko

31. International Festival Umor la gura Humorului - Rumunsko

1. cena: Nima Shahmiri – Irán

2. cena: **Pepe Sanmartín** – Peru

(**viz obr. vlevo!**)

3. cena: Maya Čolakova – Bulharsko

3. cena: Kumar Rajeendra - Indie

Cena "George Gavrilean": Wilber Chavarria Centeno – Nikaragua.

Honorable Mention: Constantin Pavel - Rumunsko;

Jin Xiao Xing - Čína; Vojtech Krumpolec -

Slovensko; Zhaleh Yoosefinezhad - Irán; Luc

Descheemaeker - Belgie; Alexander Sergejev –

Rusko. **Cena Viorel Corodescu "COV":** Bortă

Ambrozie Ovidiu (BOA) – Rumunsko.

"Generation Equality: Imagine!" 2021 New York - USA

(„Rovnost pohlaví: Představte si to!“)

Ženy OSN, Evropská komise, Belgie, Francie, společně s Mexikem a programem *Cartooning for Peace*, průkopnická Pekingská deklarace a Akční platforma 25 uspořádaly na oslavu výročí celosvětovou soutěž komiksů a kreslených vtipů.

Téma: „Sociální rovnost pohlaví“

Soutěž se zúčastnilo 1200 mladých umělců ze 120 zemí ve věku 18-28 let. Finalisty vybrala porota složená z komiksových umělců, vyšších představitelů, odborníků na rovnost pohlaví a mládežnických aktivistů. Práce budou představeny během pařížského fóra. Ve druhé polovině roku 2021 bud po světě více výstav.

1. cena: Brice Tade TANGO - Kamerun (**viz obr.!**) - **2. cena:** Hiroshi REYES - Filipíny - **3x 3. cena:** Vivien DERKICS - Maďarsko / Baraka LURHAKWA - Dem. rep. Kongo / Femi OGUNSANMI - Nigérie.

WORLD PRESS CARTOON 2021 Caldas da Rainha - Portugalsko

GRAND PRIZE - Gio / Itálie (viz obr. na další straně!)

EDITORIAL Cartoon

1. cena - Konstantin Kazančev - Ukrajina

2. cena - Rowe - Austrálie

3. cena - Beccs - Argentina

